

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

آزمون خلی سبز؛ یک آزمون استراتژیک

ریشته انسانی

آزمون آزمایشی خلی سبز
 پاینده دوازدهم
 سال تحصیلی ۱۴۰۴-۰۵
 مرحله ششم
 ۲۵/مهر/۱۴۰۴

ردیف	موضوع	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی	نمره	پایه
۱	مجموع	۱۵	۱	۱۵	۳۰ دقیقه	۳۰	پایه
۲	فیزیک	۱۰	۱	۱۰	۲۰ دقیقه	۲۰	پایه
۳	شیمی	۱۰	۱۱	۲۰	۲۰ دقیقه	۲۰	پایه
۴	زیست	۱۰	۲۱	۳۰	۲۰ دقیقه	۲۰	پایه
۵	مجموع	۳۰	۱	۳۰	۶۰ دقیقه	۶۰	پایه

این آزمون ویژه سنی دارد.
 دفترچه سوالات آزمون خلی سبز از همه پلار (شماره سوال) باران یا سنگین به وسیله آزمون خلی سبز از همه سوالات شماره کتابت و امتداد
 جای خالی محل انجام محاسبات و ... در ضمیمه آزمون کتابت به دفترچه سوالات تکثیر سرفهاری طراحی می شود.

Green Page

- سؤال‌هایی که با توجه به تمرین‌ها و مثال‌های کتاب درسی و سؤال‌های امتحان‌های نهایی برگزار شده، تو آزمون خیلی سبز براتون شبیه‌سازی شدن، البته سؤال‌های خاص امتحان نهایی؛ همون سؤال‌هایی که تضمین می‌کنه ۲۰ بگیری
- (سبک و نوع نگارش سؤال‌ها مشابهت دقیق با امتحان‌های نهایی دارن)
- تقریباً تو هر آزمون، برای هر درس ۲ یا ۳ تا سؤال شبیه‌ساز نهایی (Green Page) داریم.
- رنگ زمینه صفحه پاسخنامه این سؤال‌ها سبزرنگه به همین دلیل معروفن به (Green page)

فیزیک

۶۲ هر میکروقرن، تقریباً چند دقیقه است؟

۸ / ۷۶ (۲)
۸۷ / ۶ (۴)
۵ / ۲۶ (۱)
۵۲ / ۶ (۳)

پاسخ: گزینه ۳

تبدیل یکای زنجیره‌ای، برای تبدیل یکای یک کمیت به یکاهای دیگر، از روش تبدیل یکای زنجیره‌ای استفاده می‌کنیم. برای نمونه، برای این که بینیم ۲۰ in معادل چند cm است، به صورت زیر عمل می‌کنیم:

الف) ابتدا تساوی بین دو یکا را می‌نویسیم، تا کسر تبدیل مناسب به دست آید

$$\frac{2}{54} \text{ cm} = 1 \text{ in} \quad \text{یا} \quad \frac{1 \text{ in}}{2/54 \text{ cm}} = 1$$

ب) سپس به کمک کسر تبدیل مناسب، تبدیل یکای زنجیره‌ای را می‌نویسیم:

$$20 \text{ in} = 20 \text{ in} \times \frac{2/54 \text{ cm}}{1 \text{ in}} = 52/9 \text{ cm}$$

پاسخ خیلی تشریحی ✓ از روش تبدیل یکای زنجیره‌ای استفاده می‌کنیم:

$$\frac{1 \text{ دقیقه}}{60 \text{ ساعت}} \times \frac{24 \text{ ساعت}}{1 \text{ روز}} \times \frac{365 \text{ روز}}{1 \text{ سال}} \times \frac{100 \text{ قرن}}{1 \text{ قرن}} \times \frac{10^{-6} \text{ میکروقرن}}{1 \text{ میکروقرن}} = 1 \text{ میکروقرن}$$

$$10^{-6} \times 100 \times 365 \times 24 \times 60 = 52/56 \text{ دقیقه} = 52/6 \text{ دقیقه}$$

کتاب درسی

الف) هر میکروقرن، تقریباً چند دقیقه است؟

(فیزیک (۱) - تمرین ۶ پایان فصل صفحه ۹ کتاب درسی)

پایین صفحه پاسخنامه این سؤال‌ها، سؤال اصلی که تو امتحان نهایی اومده (یا تمرین و مثال کتاب) با ذکر آدرسش نوشته شده.

Red Page

- برای این که با سبک سؤال‌های کنکور خیلی دقیق آشنا بشین؛ خیلی سبز تو هر آزمون برای هر درس ۲ یا ۳ تا از سؤال‌های کنکور رو شبیه‌سازی می‌کنه.
- همیشه سعی میشه که این مدل شبیه‌سازی‌ها از بین (سؤال‌های کنکور) که معمولاً تکرار میشن انجام بشه
- توی پاسخنامه صفحه مربوط به پاسخ این سؤال‌ها رنگ زمینه قرمز داره به خاطر همین بهش می‌گیم (Red page)
- اگه دقت کنید می‌بینید که سبک و مدل این سؤال‌های شبیه‌سازی شده دقیقاً مثل همون سؤال کنکوره

کنکور مشابه

فیزیک

۴۵

معادله سرعت - زمان متحرکی که در امتداد محور x حرکت می‌کند، در SI به صورت $v = t^2 - 4t + 5$ است. شتاب متوسط این متحرک از مبدأ زمان تا لحظه‌ای که سرعت آن به $\vec{v} = (1 \text{ m/s})\hat{i}$ می‌رسد، بر حسب متر بر مربع ثانیه کدام است؟

۱) $4\hat{i}$
 ۲) $2\hat{i}$
 ۳) $4\hat{i}$
 ۴) $-2\hat{i}$

پاسخ: گزینه ۴

سرعت در مبدأ زمان (v_0) و لحظه t_1 که بردار سرعت در آن لحظه برابر $\vec{v}_1 = (1 \text{ m/s})\hat{i}$ است را به دست آورید و سپس از رابطه $\vec{a}_{av} = \frac{\Delta \vec{v}}{\Delta t}$ خواسته سؤال را حساب کنید.

بردار شتاب متوسط متحرک از رابطه زیر به دست می‌آید:

(\vec{v}) : بردار سرعت متحرک (m/s)
 t : زمان (s)

گام اول: سرعت متحرک در مبدأ زمان را به دست می‌آوریم:

گام دوم: اکنون لحظه‌ای را که سرعت متحرک 1 m/s است، محاسبه می‌کنیم:

گام سوم: بردار شتاب متوسط متحرک را در بازه زمانی « تا ۲ ثانیه به دست می‌آوریم:

$$\vec{a}_{av} = \frac{\Delta \vec{v}}{\Delta t} = \frac{v_{2s} - v_0}{2 - 0} = \frac{(1 - 5)\hat{i}}{2} = (-2 \text{ m/s}^2)\hat{i}$$

معادله سرعت - زمان متحرکی در SI به صورت $v = 2t^2 - 8$ است. شتاب متوسط آن در ۲ ثانیه دوم چند متر بر مربع ثانیه است؟

(سؤال ۳۸ کنکور ریاضی ۱۳۰۳ - نوبت اول)

۱) ۱۸
 ۲) ۱۲
 ۳) ۸
 ۴) ۴

سؤال اصلی کنکور که این سؤال از درشش شبیه‌سازی شده رو می‌تونن پایین صفحه پاسخنامه ببینید.

Purple Page

- مرسومه که هر سال سؤال های یکی دو تا درس توکنکور سراسری سخت تر (یا خاص تر) طراحی میشن
- مثلاً کنکور سال ۱۴۰۴ تو رشته ریاضی و تجربی درس های ریاضی و شیمی اینجوری بودن و برای رشته انسانی این اتفاق برای علوم و فنون و فلسفه (کمی هم جغرافیا) افتاده بود.
- خیلی سبز این مدل سؤال های خاص رو هم تو هر آزمون شبیه سازی می کنه (۱ یا ۲ سؤال برای هر درس)
- صفحه پاسخ هر کدوم از این سؤال ها رنگ زمینه بنفش داره.
- Purple Page برای همه درس ها نیست و فقط برای درس هایی که سؤال خاص تر (یا سخت تر) تو کنکور همون سال داشتن از این مدل شبیه سازی ها داریم.

مشابه کنکور ۱۴۰۴

ریاضی

۱۱۴ تابع f ثابت و تابع g همانی است. اگر $f(2x-1) + 3g(2x+1) = 6x$ باشد، حاصل $(\frac{g}{f})(3)$ کدام است؟

$\frac{1}{3}$ (۱)
 $\frac{1}{2}$ (۲)
 $-\frac{1}{3}$ (۳)
 $-\frac{1}{2}$ (۴)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گام اول: ضابطه تابع f را $f(x) = c$ و ضابطه تابع g را $g(x) = x$ در نظر می گیریم. حالا طبق رابطه مفروض داریم:

$$2c + 3(2x+1) = 6x \Rightarrow 6x + 2c + 3 = 6x$$

برای این که تساوی بالا همواره برقرار باشد، لازم است $2c + 3$ برابر صفر باشد:

$$c = -\frac{3}{2}$$

گام دوم: یعنی $f(x) = -\frac{3}{2}$ است و داریم:

$$(\frac{g}{f})(3) = \frac{g(3)}{f(3)} = \frac{3}{-\frac{3}{2}} = -2$$

اگر f تابعی همانی و g تابع ثابت بوده و $f(3x) + 2f(3+x) = 3 + 2x$ باشد، مقدار $\frac{f(-1)}{g(4)}$ کدام است؟

(سؤال ۱۱۶ کنکور تهرمی ۱۳۰۴ - نوبت دوم)

کنکور

$\frac{1}{4}$ (۱)
 $\frac{1}{3}$ (۲)
 $-\frac{1}{4}$ (۳)
 $-\frac{1}{3}$ (۴)

سؤال اصلی کنکور که این سؤال با توجه به اون شبیه سازی شده هم پایین صفحه پاسخنامه سؤال آورده شده که بتونی بلافاصله بعد از حل کردنش سؤال اصلی کنکور رو هم ببینی و این مدل سؤال خاص رو دقیقاً به ذهن بسپری.

پاسخنامه‌های برای تحمیل یادگیری

- پاسخنامه خیلی سبز فقط یک پاسخنامه معمولی نیست، بلکه به مسیره؛ به مسیر فکر شده و مرحله به مرحله برای تکمیل یادگیری.
- هر سؤال و پاسخ رو تو به صفحه میاریم که دسترسی به هر سؤال راحت‌تر باشه.

گاهی وقت‌ها دلیل اینکه نتونستی به جواب برسی اینه که صورت سؤال رو خوب متوجه نشدی، **تعبیر سؤال** (که دقیقاً رو قسمت خاص فهم سؤال نوشته می‌شه) به فهم دقیق سؤال کمک می‌کنه.

صورت سؤال رو دوباره اینجا میاره که حین بررسی پاسخنامه صورت سؤال هم دم دستت باشه.

زیست‌شناسی

۱۶ شکل زیر، ترسیمی ساده مربوط به یکی از انواع الگوهای پیشنهادی برای همانندسازی دنا است. کد به این شکل، درست بیان شده است؟ (فرض کنید تمام نوکلئوتیدهای دنا A معمولی هستند. در ف را برابر با یک رشته پلی‌نوکلئوتیدی در نظر بگیرید.)

(۱) شکستن پیوند اشتراکی در این الگو تنها به واسطه فعالیت نوکلئازی دنباسپاراز محتمل است.
 (۲) در این الگو برخلاف الگوی تأییدشده توسط مزلسون و استال، تغییر ساختار رشته الگو محتمل نیست.
 (۳) به دنبال ۲ دور همانندسازی دنا B با این الگو و در شرایطی مشابه با آزمایش مزلسون و استال، تشکیل نوار در میانه لوله محتمل است.
 (۴) در پی ۴ دور همانندسازی دنا C با این الگو و در محیط دارای ^{15}N ، فقط یک نوار در لوله تشکیل می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبش: زیست دوازدهم - فصل ۱ - طرح های همانندسازی

شکل، نشان‌دهنده طرح همانندسازی حفاظتی است، چراکه در آن، هر دو رشته دنا اولیه به صورت دست‌نخورده باقی مانده، وارد یکی از یاخته‌های حاصل از تقسیم می‌شوند، دو رشته دنا جدید هم، با هم، وارد یاخته دیگر می‌شوند. از طرفی دارای نیتروژن ۱۴ هستند و دنا C هم فقط دارای نیتروژن ۱۵ است.

حفاظتی: هر دو رشته دنا قبلی (اولیه) به صورت دست‌نخورده باقی مانده، وارد یکی از یاخته‌های حاصل از تقسیم می‌شوند، دو رشته دنا جدید هم، با هم، وارد یاخته دیگر می‌شوند؛ چون در دست‌نخورده در یکی از یاخته‌ها حفظ شده است.

نیمه‌حفاظتی: در این طرح در هر یاخته یکی از دو رشته دنا مربوط به دنا اولیه است و رشته دیگر با نوکلئوتیدهای جدید ساخته شده است، چون در هر یاخته حاصل، فقط یکی از دو رشته دنا قبلی وجود دارد.

غیرحفاظتی (پراکنده): هر کدام از رشته‌های دناهای حاصل، قطعاتی از رشته قبلی و صورت پراکنده در خود دارند.

طرح‌های پیشنهادی همانندسازی دنا

اگر دنا با نیتروژن ۱۵ (دنا C)، یک بار در محیط دارای نیتروژن ۱۵ به روش حفاظتی همانندسازی شود، دنا با نوکلئوتیدهای حاوی نیتروژن ۱۵ ایجاد می‌شود. اگر این دو دنا جدید دوباره به صورت حفاظتی همانندسازی دناهای دارای نیتروژن ۱۵ ایجاد می‌شود. پس در نهایت، فقط یک نوار در سانتریفیوژ ایجاد می‌شود که دناهای بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): طی همانندسازی دنا، هنگام اضافه شدن هر نوکلئوتید سه‌فسفاته به انتهای رشته پلی‌نوکلئوتیدی در طی فعالیت بسیارازی دنباسپاراز، دوتا از فسفات‌های آن از نوکلئوتید جدا می‌شوند. طی فعالیت نوکلئازی د فسفودی‌استر برای رفع اشتباه شکسته می‌شود. پس هم طی همانندسازی دنا (فعالیت بسیارازی) و هم طی دنباسپاراز شکستن پیوند اشتراکی رخ می‌دهد.

اگر همانندسازی دنا در آزمایش‌های مزلسون و استال با الگوی حفاظتی ممکن باشد، به ازای هر دور همانندسازی تشکیل شده دارای چگالی سبک یا سنگین هستند و در لوله آزمایش هیچ‌گاه دناهایی با چگالی متوسط تشکیل

هدف اصلی این مدل پاسخنامه اینه که فقط پاسخنامه رو نخونی و رد بشی بلکه مرحله به مرحله بهت کمک بکنه خودت سؤال رو حل کنی. **Hint** به اشاره دقیقیه برای اینکه بدونی برای جواب دادن به این سؤال از کجا شروع کنی و چیکار کنی.

درس‌Box به درسنامه کامل در عین حال جمع‌وجوره برای یادآوری درسنامه مربوط به اون سؤال. اگه تا این مرحله هنوز به جواب نرسیدی درس باکس کمک می‌کنه به یادآوری و تلاش مجدد برای حل سؤال.

پاسخ خیلی تشریحی به پاسخنامه خیلی خیلی تشریحی که هم پاسخ درست رو کامل تشریح می‌کنه و هم تک‌تک گزینه‌ها رو بررسی می‌کنه. معمولاً این پاسخنامه گام به گامه و برای اینکه با خوندن گام اول دوباره سعی کنی ادامه راه حل رو خودت پیدا کنی.

نکته نکته‌های خیلی خاص (کنکوری)

بررسی موارد:

بررسی موارد:

الف) یون‌ها با قرارگیری در مدار الکتریکی به سوی قطب‌های ناهمنام خود حرکت می‌کنند، نه قطب‌های همنام!

ب) گرافیت، رسانای الکترونی است و دو مادهٔ دیگر، رسانای جریان برق نیستند.

ترکیب‌های یونی در حالت جامد، رسانای جریان برق نیستند؛ زیرا یون‌ها در حالت جامد نمی‌توانند آزادانه جابه‌جا شوند.

● گول نخوری

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: برای این‌که نمودار سهمی پایین‌تر از خط قرار گیرد باید $(-2, 3)$ مجموعهٔ جواب‌های نامعادلهٔ زیر باشد:

$$b < 2ax + 4b \Rightarrow x^2 - 2ax - 5b < 0$$

گام دوم: با توجه به تعیین علامت عبارت درجه ۲، می‌توان نتیجه گرفت که $x = 3$ و $x = -2$ جواب

$$x^2 - 2ax - 5b = 0 \text{ هستند، در نتیجه:}$$

$$\begin{cases} 9a - 5b = 0 \\ 4a - 5b = 0 \end{cases} \xrightarrow[\text{کم می‌کنیم}]{\text{بالایی را از پایینی}} \begin{cases} 5a = 0 \\ 5a - 5b = 0 \end{cases} \Rightarrow a = \frac{1}{5}, b = \frac{6}{5}$$

$$\frac{1}{5} \times \frac{6}{5} = \frac{6}{25} = 0.24$$

می‌توانستی برای مشخص کردن a و b از S و P استفاده کنی.

● پی‌جور دیگه

$$2a = 1 \Rightarrow a = \frac{1}{2}$$

$$-5b = -6 \Rightarrow b = \frac{6}{5}$$

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: از جدول تعیین علامت استفاده می‌کنیم؛ زیرا دامنهٔ تابع f مجموعهٔ جواب‌های نامعادلهٔ $\frac{1-2x}{\sqrt{2x-1}} \geq 0$ است.

$$\frac{1}{\sqrt{2x-1}}$$

و براساس روابط درس باکس، جدول تعیین علامت عبارت $\sqrt{2x-1}$ را می‌نویسیم:

$$\frac{1}{\sqrt{2x-1}}$$

گام دوم: حالا جدول هم‌زمان این دو عبارت را داریم:

	1		
+	-	-	
-	-	+	
-	+	-	

با توجه به جدول بالا، مجموعهٔ جواب‌های نامعادلهٔ $\frac{1-2x}{\sqrt{2x-1}} \geq 0$ که همان دامنهٔ تابع f است، بازهٔ $(\frac{1}{2}, 1)$ خواهد بود. هیچ عدد صحیحی را شامل نمی‌شود.

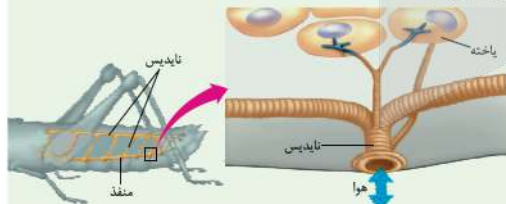
اگر $x \in \mathbb{Z}$ ، آن‌گاه $[x] = x$ و ضابطهٔ تابع f به صورت $f(x) = \sqrt{x-1}$ خواهد شد که غیر قابل قبول است؛ پس شامل هیچ عدد صحیحی نیست.

● تیزبازی

● شکل‌نامه

۱) قطر نایدیس‌ها با میزان انشعابات آن‌ها، رابطهٔ عکس دارد؛ یعنی هر چه قدر از بخش‌های ابتدایی به سمت انت می‌رویم، قطر کاهش می‌یابد.

۲) جهت جریان هوا درون نایدیس‌ها دوطرفه است.

۳) از یک نایدیس می‌تواند انشعاباتی با قطر متفاوت جدا شود. این انشعابات می‌توانند به بخش‌های مختلف بدن بروند، از جهت منفاذ تنفسی دیگر می‌روند تا با انشعابات آن‌ها یکی شوند. گروهی هم می‌توانند بروند و انشعابات پایانی نایدیس

۴) در مجاورت هر یاخته، ممکن است بیش از یک انشعاب پایانی وجود داشته باشد.

● مشاوره

مشاوره تو یکی از سؤال‌های کنکور که تیپ مشابهی با سؤال ما داشت، یکی از موارد تو همهٔ گزینه‌ها تکرار شده بود (مثل مورد ۵) تو این‌جا) خب این یعنی این گزینه درست و لازم نیست بخونیش. پس با خیالت راحت برو سراغ بقیهٔ گزینه‌ها و زمانت رو save کن.

درون سیتوپلاسم کروموزوم کمکی نیز حضور دارد و از نظر تعداد جایگاه آغاز همانندسازی و یک یا دو همانند اغلب پروکاریوت‌ها است.

الف) ساختاری متشکل از دو رشتهٔ موازی است که در جهتی خاص حول محور فرضی پیچیده شده‌اند.

ب) در یک نقطهٔ ویژه از دنا، فرایند همانندسازی، آغاز شده و با رسیدن مجدد به آن پایان می‌یابد.

ج) مشابه دنا، کمکی، از طریق بخش مشترکی به غشای یاخته اتصال می‌یابد.

د) تعداد ساختارهای Y شکل آن‌ها در حین همانندسازی کم‌تر از دنا، اصلی آغازیان است.

۲) «الف»، «ب» و «د»

۱) «الف» و «د»

۴) «الف»، «ب»، «ج» و «د»

۳) «ب»، «ج» و «د»

گول نخوری سعی کردیم اشتباهات متدوالی که تو هر سؤال اتفاق می‌افته رو تحت عنوان گول نخوری برای هر سؤال بیاریم.

این قراره بهت کمک کنه که تو دام سؤال‌ها نیفتی و بعد از به مدتی دام سؤال‌ها رو بشناسی.

پی‌جور دیگه اگر سؤال رو درست حل کردی، به راه حل متفاوت هم اینجا ببین.

پی‌جور دیگه نگاه کردن به هر سؤال کمک زیادی به بالا بردن سرعت حل تست‌ها می‌کنه.

تیزبازی حتی اگر یکی دوتا سؤال رو بتونی سر جلسه آزمون (مخصوصاً کنکور) سریع و خاص حل کنی علاوه بر ذخیره کردن زمان از نظر روحی هم خیلی خیلی بهت کمک می‌کنه. تیزبازی به آیتم جذابه برای یاد گرفتن و تمرین کردن حل سؤال‌ها باروش‌های تند و تیز.

شکل‌نامه شکل‌های کتاب تو بعضی از درس‌ها (مخصوصاً زیست‌شناسی) خیلی خیلی مهمه. موشکافی شکل‌های مهم کتاب درسی رو اینجا ببین.

مشاوره اهمیت تست‌ها توی کنکور، پرتکرار بودنشون و توضیحات تخصصی به طراح حرفه‌ای رو توی مشاوره هر تست دقیق بخون.

این همه آیتم توی پاسخنامه به خاطر اینه که هر کسی متناسب با نیاز خودش از اون بهره‌مند بشه.

مثلاً کسی که به به سؤال جواب درست داده فقط می‌تونه پی‌جور دیگه یا تیزبازی سؤال رو ببینه نه همه پاسخنامه رو.

آزمون آزمایشی خیلی سبز

مرحله دوازدهم

پایه یازدهم

۲۲/ اسفند/ ۱۴۰۴

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۰۵

مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی	یازدهم
ریاضی	۱۰	۱	۱۰	۱۵ دقیقه	فصل ۲ (درس ۲ و ۳) و فصل ۳ (درس ۱ تا ابتدای تورم) صفحه ۳۴ تا ۶۰
زبان و ادبیات فارسی	۱۵	۱۱	۲۵	۱۵ دقیقه	درس ۷ تا ۹ و کارگاه تحلیل فصل سوم صفحه ۵۷ تا ۷۸
علوم اجتماعی	۱۰	۲۶	۳۵	۱۰ دقیقه	درس ۹ تا ۱۲ صفحه ۷۳ تا ۱۰۴
روانشناسی	۱۰	۳۶	۴۵	۱۰ دقیقه	درس ۵ تا ۷ صفحه ۱۱۲ تا ۱۸۵
زبان عربی	۱۵	۴۶	۶۰	۱۵ دقیقه	درس ۴ و ۵ صفحه ۴۷ تا ۷۶
تاریخ	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰ دقیقه	درس ۹ تا ۱۳ صفحه ۸۹ تا ۱۳۴
جغرافیا	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰ دقیقه	درس ۷ تا ۹ صفحه ۸۳ تا ۱۲۶
فلسفه (۱)	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰ دقیقه	درس ۷ تا ۹ صفحه ۵۰ تا ۷۵
مجموع	۹۰ سؤال			۹۵ دقیقه	

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا	مسئول درس - گزینشگر
ریاضی و آمار	محمد اسکندری یگانه - علی شهبازی کارشناس علمی: میثم حصارکی	علی شهبازی
علوم و فنون ادبی	محمدعلی دولتخواهی - عارفه سادات طباطبایی نژاد - حسینعلی موسی زاده کارشناسان علمی: بهناز رجبی - عماد فیض آبادی	ابوالفضل قاضی فخر آستانه
جامعه‌شناسی	الهام رضایی کارشناس علمی: سید هانی رکن‌الدینی	فروغ نجمی تیموریان
روانشناسی	مهدی جاهدی کارشناس علمی: مهدی پارچه‌باف دولتی	مهدی جاهدی
عربی، زبان قرآن	موسی کاظم غلامی کارشناس علمی: سمیه جغتایی	موسی کاظم غلامی
تاریخ	بهروز یحیی کارشناس علمی: حبیبه محبی	بهروز یحیی
جغرافیا	الهه ریاحی نسب کارشناس علمی: حبیبه محبی	سعید بهروزی فر - الهه ریاحی نسب
فلسفه (۱)	نگین تربتی سنجانی - علی سلوکی - مجید قدرتی پور کارشناس علمی: محمدرضا شریفی	مجید قدرتی پور

مدیر تألیف آزمون: فاطمه آقاجانیور

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

دفتر چه سوالات آزمون های خیلی سبز، از همه نظر (تعداد سؤال ها، زمان پاسخگویی، نوع چینش گزینش ها، نوع صفحه آرای، فونت سوالات، سایز کلمات و اعداد، جای خالی محل انجام محاسبات و...) در شبیه ترین حالت به دفتر چه سوالات کنکور سراسری طراحی می شود.

ویژه یازدهمی های ۱۴۰۴

ریاضی و آمار یازدهم

۱- درآمد ماهیانه هفت نفر از کارمندان یک شرکت ۴۰، ۲۰، ۱۴، ۲۴، ۸، ۵۶ و ۲۶ میلیون تومان است. خط فقر به روش میانه چند میلیون تومان است؟

- ۱۰ (۱) ۲۰ (۲) ۱۲ (۳) ۲۴ (۴)

۲- در یک منطقه، از میان افراد ۱۶ ساله و بیشتر، تعداد ۲۴۰۰ نفر شاغل و ۶۰۰ نفر بیکار هستند. نرخ بیکاری در این منطقه کدام است؟

- ۰/۲ (۱) ۰/۲۵ (۲) ۰/۱ (۳) ۰/۳ (۴)

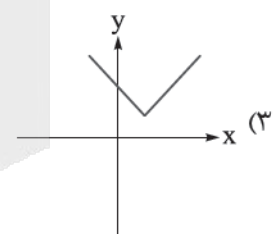
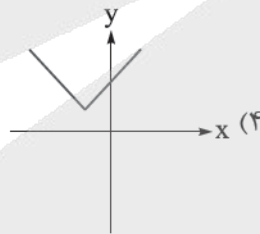
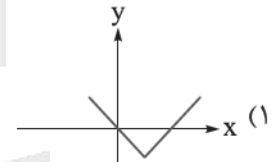
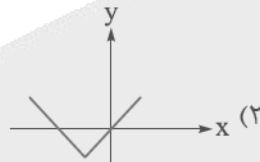
۳- رمان انگلیسی‌زبانی با متوسط طول جمله‌های ۶ کلمه‌ای و ۱۳ درصد کلمه دشوار، برای دانش‌آموزان چه پایه‌ای مناسب است؟

- هفتم (۱) هشتم (۲) نهم (۳) دهم (۴)

۴- برای شخصی با قد ۱۸۰ سانتی‌متر، شاخص سلامت ۳۰ است. وزن این شخص چند کیلوگرم است؟

- ۹۱/۲ (۱) ۹۳/۲ (۲) ۹۵/۲ (۳) ۹۷/۲ (۴)

۵- اگر $a < 0$ باشد، نمودار تابع $y = |x + a| + a$ به کدام شکل است؟

۶- نمودار تابع درجه دوم $y = ax^2 - 4x + a + 3$ از مبدأ مختصات می‌گذرد. مقدار $\text{sign}(a + 1) + \lfloor \frac{a}{7} \rfloor$ کدام است؟

- ۱ (۴) -۲ (۳) -۳ (۲) -۴ (۱)

۷- کدام گزینه در مورد تابع $f(x) = [x + 1] - [x - 1]$ صحیح است؟

- (۱) نمودار تابع f از مبدأ می‌گذرد. (۲) در دامنه $-1 < x < 1$ ، تابع همانی است.
 (۳) نمودارش از سه خط افقی تشکیل شده است. (۴) برد تابع f ، شامل یک عدد حقیقی است.

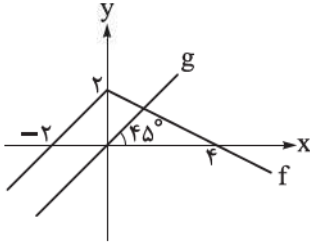
محل انجام محاسبات

۸- توابع $f(x) = [x]$ با دامنه $-1 \leq x < 3$ و $g(x) = \text{sign}(x)$ با دامنه $-2 \leq x < 1$ مفروض اند. کدام عدد در برد

تابع $2f + g$ وجود ندارد؟

- (۱) ۱ (۲) -۱ (۳) صفر (۴) -۳

۹- با توجه به نمودار توابع f و g ، حاصل $(\frac{f+g}{g-f})(3)$ کدام است؟

- (۱) ۱/۲
(۲) ۱/۴
(۳) ۱/۶
(۴) ۱/۸

۱۰- شاخص بهای قیمت سیمان در سال ۱۴۰۱ به ۱۲۰ و در سال ۱۴۰۲ به ۱۳۸ رسیده است. اگر سال ۱۴۰۰ سال پایه با

شاخص ۱۰۰ باشد و قیمت سیمان در سال ۱۴۰۱ برابر ۳۲۰ هزار تومان باشد، قیمت آن در سال ۱۴۰۲ کدام است؟

- (۱) ۳۵۴۰۰۰
(۲) ۳۵۸۰۰۰
(۳) ۳۶۴۰۰۰
(۴) ۳۶۸۰۰۰

علوم و فنون ادبی یازدهم

۱۱- کدام عبارت‌ها از نظر تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، نادرست هستند؟

- الف) ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره، زبان غزل قرن یازدهم را به افق خیال عامه نزدیک کرده است.
 - ب) مکتب وقوع نتیجه چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک هندی و رهایی از گرفتاری تقلید بود.
 - ج) شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران نقش بسزایی داشتند.
 - د) حکومت تیمور مذهب شیعه را ترویج و به شعر ستایشی، درباری و عرفانی بی‌توجهی می‌کرد.
 - ه) شعر باباغانی، حد واسط سبک عراقی و دوره بعد، یعنی سبک هندی است و واقع‌گرایی شاخصه اصلی آن است.
- (۱) ب - ج - ه (۲) الف - ج - د (۳) الف - د - ه (۴) ب - د - ه

۱۲- عبارات زیر به ترتیب مربوط به کدام شاعران است؟

- الف) شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است.
 - ب) از شاعرانی است که در سرودن شعر مذهبی معروف و ترکیب‌بند عاشورایی او زبانزد است.
 - ج) او را به سبب غزل‌های خیال‌انگیز و به کار بردن مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن می‌شناسیم.
 - د) وی با به کار بردن مضمون‌های ابداعی فراوان، «خلاق‌المعانی ثانی» لقب گرفت.
 - ه) معروف‌ترین شاعر سبک هندی و از پرکارترین شاعران فارسی‌زبان است.
- (۱) باباغانی شیرازی - محتشم کاشانی - کلیم کاشانی - بیدل دهلوی - صائب تبریزی
 (۲) کلیم کاشانی - محتشم کاشانی - بیدل دهلوی - صائب تبریزی - باباغانی شیرازی
 (۳) باباغانی شیرازی - محتشم کاشانی - بیدل دهلوی - کلیم کاشانی - صائب تبریزی
 (۴) کلیم کاشانی - صائب تبریزی - بیدل دهلوی - محتشم کاشانی - باباغانی شیرازی

۱۳- در عبارت زیر کدام مورد نادرست است؟

- «در قرن دهم دو جریان شعری بیشتر رونق داشت: یکی شعر لطیف و فصیحی بود که به طور طبیعی و به شیوه کسانی مثل حافظ و سعدی در جریان بود و باباغانی شیرازی از نمایندگان آن است. دیگری مکتب وقوع که بازتاب طبیعی
- (۱) (۲) (۳)

محیط جغرافیایی قرن دهم بود که البته راه به جایی نبرد.»
(۴)

- ۱ (۴) ۲ (۳) ۳ (۲) ۴ (۱)

۱۴- کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) در قرن دهم حکومت در دست جانشینان تیمور بود، به گونه‌ای که در هر گوشه‌ای حاکمی از آنان حکومت می‌کرد.
- (۲) کلیم کاشانی در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است و این ویژگی به غزل‌های او لطف ویژه‌ای بخشیده است.
- (۳) در هندوستان به رسم دربارهای قدیم ایران بازار قصیده و مدح هنوز رواج داشت.
- (۴) به سبب آشنایی ایرانیان با هند، مراکز تجمعی مثل قهوه‌خانه‌ها دایر شد و شاعران به مشاعره و نقد آثار یکدیگر می‌پرداختند.

۱۵- در کدام بیت استعاره مصرّحه وجود ندارد؟

- (۱) به وقت صبح چو آن سرو سیمتن بنشست
 - (۲) تا خرّقه به خون دل ساغر بنشویید
 - (۳) اگرچه رفت به تلخی در این طلب، فرهاد
 - (۴) سرو را بر سر سرچشمه اگر جای بود
- ز رشک طلعت او شمع انجمن بنشست
 زندان خرابات مغان را بنشاید
 ز رفت از سر او شور شکر شیرین
 جای آن هست که بر چشم نشانند او را

۱۶- در کدام بیت هر دو نوع استعاره وجود دارد؟

- (۱) راستی را ز لطافت چو روان می‌گردی
 (۲) تا چه دیده است که آن سنبل گل فرسا را
 (۳) گر پسته با دهانت نسبت کند دهان را
 (۴) باید که برآید چو برآید نفس صبح

۱۷- در کدام ابیات زیر هر دو آرایه «اضافه استعاری» و «مجاز با علاقه شباهت» وجود دارد؟

- (الف) تا تو در چشم منی از لب سرچشمه چشم
 (ب) خون شد ز اشکها دل سنگین کوهسار
 (ج) تا در درون چشمم خرگاه زد خیالت
 (د) گر چو فرهاد ز مژگان گهر افشان کردم
 (ه) در قدم‌های خیال تو به دامن هر دم
- (۱) الف - ج (۲) د - ه (۳) ب - د (۴) ه - الف

۱۸- تعداد استعاره در کدام بیت بیشتر است؟

- (۱) دلدار من جاندار من شمشاد خوش‌رفتار من
 (۲) چو آن خورشید تابان را به وقت صبح یاد آرم
 (۳) برفروزد دلم از نکهت انفاس نسیم
 (۴) مشنو که سر زلف عروسان بهاری

۱۹- وزن کدام گزینه از تکرار چهار پایه آوایی «مفتعلن» تشکیل شده است؟

- (۱) شیخ را گفتا بگو ای پاک‌جان
 (۲) کسی را که عمرش به دو سی رسید
 (۳) زار و معاف است کنون، غرق مصاف است کنون
 (۴) عاشقان دارند کار و عارفان دانند حال

۲۰- وزن مصراع دوم کدام گزینه مطابق با وزن مصراع اول می‌باشد؟

- (۱) آمد جواب از آسمان کاو را رها کن در همان
 (۲) ز جان دردا و جانان را دریغا
 (۳) ما ز یاران چشم یاری داشتیم
 (۴) روی نیآورد به من یار که معیوب و بدم

۲۱- وزن کدام ابیات از تکرار چهار پایه آوایی «فعلاتن» به دست آمده است؟

- (الف) سخن از نیمه بریدم که نگه کردم و دیدم
 (ب) تیغ جفا گر زنی ضرب تو آسایش است
 (ج) همه دردم، همه داغم، همه عشقم، همه سوزم
 (د) سحرگه بلبلی آواز می‌کرد
 (ه) نظر آوردم و بردم که وجودی به تو ماند

- (۱) الف - ب - د (۲) الف - ج - ه (۳) ب - د - ه (۴) ب - ج - د

۲۲- وزن کدام گزینه از اوزان همسان ساخته شده از تکرار رکن «فعلاتن» نیست؟

- (۱) گر ازین منزل ویران به سوی خانه روم
(۲) هله نومید نباشی که تو را یار براند
(۳) که به دیدار تو شوقی که مرا
(۴) دل بر دو تن در داده‌ام، ورمی کشد استاده‌ام

۲۳- کدام ابیات قرابت معنایی بیشتری با هم دارند؟

- (الف) بیدل این کم‌همتان بر عز و جاه
(ب) پیش از این صائب دلم در قید حب جاه بود
(ج) دردناک است که در دام شغال افتد شیر
(د) در بلندی گرچه می‌بیند زوال آفتاب
(ه) صائب به مقامی نرسیدیم ز پستی
- فخرها دارند و عاری بیش نیست
ریشه کن کرد از دل من عشق، حُب جاه را
یا که محتاج فرومایه شود مرد کریم
هم‌چنان نادان ز عزّ و جاه می‌بالد به خویش
از خاک چونی گرچه کمر بسته دمیدیم

(۲) ج - د - ه

(۴) الف - ب - د

(۱) الف - ب - ج

(۳) ب - ج - ه

۲۴- کدام گزینه با بیت زیر مفهوم مشترک دارد؟

- «هین سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود»
(۱) دل چون تنور خواهد سخنان پخته لیکن
(۲) شهریارا غزل نغز تو قولی ست قدیم
(۳) جیب و دامان فلک پر می‌شد از گفتار من
(۴) سخن کز سوز دل تابی ندارد
- وارهد از حد جهان بی حد و اندازه شود»
نه همه تنور سوز دل شهریار دارد
سخنی تازه گرت هست بگو گوش کنیم
در سخن صائب هم‌آوازی اگر می‌داشتم
چکد گر آب از او آبی ندارد

۲۵- مفهوم کدام بیت با دیگر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) اکنون گلی ست زرد ولی از وفا هنوز
(۲) دست عهدی که زدش بر در دل قفل وفا
(۳) ای گل تازه که بویی ز وفا نیست تو را
(۴) اگر نمانده کس از دوستان من بر جا
- هر سرخ گل که در چمن آید گیاهش است
دُرّج عفت به همان مهر و نشان باز آورد
خبر از سرزنش خار جفا نیست تو را
وفای عهد مرا دشمنان گواه من است

جامعه‌شناسی یازدهم

- ۲۶- به ترتیب درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر در مورد چالش‌های فرهنگ غرب را مشخص کنید.
- چالش‌های جدید در بسیاری از موارد چندین صورت دارند؛ مثلاً برخی از آن‌ها در عین حال که اقتصادی یا اجتماعی‌اند، می‌توانند خرد یا کلان، مقطعی یا مستمر و ... نیز باشند.
 - چالش فقر و غنا نخستین چالشی است که در کشورهای غربی شکل گرفت.
 - اگر جهان غرب با حل کردن چالش‌های پیشین، نیازهای دنیوی و این جهانی آدمیان را برطرف می‌کرد، با چالش‌های بنیادین جدید مواجه نمی‌شد.
 - فرهنگ جدید غرب، برای حل چالش‌های جدید، مسیری را پیمود که مسائل و مشکلات گذشته را تشدید کرد.
- (۱) د - د - ن - ن (۲) ن - د - ن - د (۳) ن - ن - د - د (۴) د - ن - د - ن

۲۷- کدام گزینه به ترتیب در مورد سرمایه‌داری نادرست، ولی در مورد مارکس درست است؟

- (۱) مخالفان سرمایه‌داری که جریان چپ نام گرفته بودند، بعدها احزاب سوسیالیستی و کمونیستی را تشکیل دادند. - جامعه آلمانی مارکس از فردگرایی لیبرالیستی و اقتصاد سرمایه‌داری عبور نمی‌کرد.
- (۲) به مالکیت خصوصی مطلق قائل بود. - در نیمه دوم قرن نوزدهم، لیبرالیسم اقتصادی را نقد کرد.
- (۳) مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیسم است. - برای حل مشکل فقر و غنا، در چارچوب ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگ جدید غرب، نظریه‌هایی ارائه داد.
- (۴) به بهانه عدالت اقتصادی، آزادی معنوی و دنیوی افراد را از بین می‌برد. - رویکرد مارکس نسبت به عالم، رویکردی سکولار بود و با عبور از بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت.

۲۸- در کدام گزینه، همه موارد در مورد نظریه «جنگ تمدن‌ها» درست است؟

- (۱) ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد. - بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد. - جنگ را از فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی که در دوران استعمار تحت سلطه جهان غرب بودند، به کشورهای غربی منتقل کرد.
- (۲) هانتینگتون از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر، با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کند. - عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد. - فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.
- (۳) جنگ را از کشورهای غربی به فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی منتقل کرد که در دوران استعمار، تحت سلطه جهان غرب بودند. - آگوست کنت آن را مطرح کرد. - جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست، بلکه امری عارضی و تحمیلی است.
- (۴) رقابت‌ها و درگیری‌ها در جهان معاصر بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ به وقوع خواهد پیوست، نه بین دولت ملت‌ها. - در این مرحله، دیگر دولت ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی نیستند. - بلوک شرق بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.

۲۹- در ارتباط با مطالب ذکر شده، به ترتیب کدام اصطلاح برای بیان تقابل‌های جهانی به کار گرفته شده است؟

- «در صورتی که فعال شود، بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی دیگر بار فعال خواهند شد.» «مشکل کشورهای فقیر نه فقط ضعف اقتصادی و صنعتی بلکه خودباختگی فرهنگی آن‌هاست.» و «چالش‌های درونی جوامع غربی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.»
- (۱) شمال و جنوب - مرکز و پیرامون - توسعه‌یافته و عقب‌مانده
 - (۲) شمال و جنوب - استعمارگر و استعمارزده - مرکز و پیرامون
 - (۳) توسعه‌یافته و عقب‌مانده - شمال و جنوب - استعمارگر و استعمارزده
 - (۴) مرکز و پیرامون - استعمارگر و استعمارزده - توسعه‌یافته و عقب‌مانده

۳۰- در طی چه فرایندی، بحران‌های اقتصادی، جهانی می‌شوند؟

- ۱) در ابتدا به کشورهای صنعتی محدود می‌شدند. ← با شکل‌گیری استعمار و جهانی‌شدن ← این بحران‌های غربی به سرعت آثار و پیامدهای خود را در جوامع غیرغربی آشکار ساختند.
- ۲) در ابتدا مقطعی و دوره‌ای بودند. ← با شکل‌گیری اقتصاد جهانی و فراتر رفتن از مرزهای سیاسی و جغرافیایی ← این بحران‌های مقطعی به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان به صورت مستمر آشکار ساختند.
- ۳) در ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شدند. ← با شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی ← این بحران‌های منطقه‌ای به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان آشکار ساختند.
- ۴) در ابتدا از عوامل داخلی کشورهای غربی اثر می‌پذیرفتند. ← به دنبال پیوند با چالش فقر و غنا ← این بحران‌های داخلی به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سایر مناطق جهان آشکار ساختند.

۳۱- هر یک از موارد زیر به ترتیب نتیجه چیست؟

- پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا
 - وارد کردن زبان‌های جبران‌ناپذیر به انسان و طبیعت با وجود فراهم آوردن توانمندی و آسایش بیشتر برای او
 - بحران‌های زیست‌محیطی
- ۱) کاهش قدرت خرید مصرف‌کنندگان و از دست رفتن بازار فروش تولیدکنندگان - فرایند جهانی‌شدن - گسترش سریع صنعت و فناوری مدرن
 - ۲) انتقال فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی به تولیدکنندگان خرد توسط سرمایه‌داران - نگاه فرهنگ مدرن غرب به طبیعت - نگاه فرهنگ اساطیری به طبیعت
 - ۳) تعطیلی کارخانه‌ها و بیکاری کارگران - کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی - آسیب‌های اجتماعی همچون مهاجرت
 - ۴) انتقال فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی به اقشار ضعیف توسط سرمایه‌داران - گسترش سریع صنعت و فناوری مدرن - رویکرد انسان مدرن و فرهنگ معاصر غرب به طبیعت

۳۲- علت هر یک از موارد زیر، به ترتیب کدام است؟

- بسنده کردن جهان غرب به شناخت از راه عقل و تجربه
 - شکل‌گیری شناخت حسی و تجربی در قرن نوزدهم و بیستم
 - ناتوانی فرهنگ غرب در نسبت‌دادن چالش‌ها به دیگران
- ۱) بحران معرفتی غرب در دوران رنسانس - رشد چشمگیر علوم طبیعی و تجربی - پابرجا بودن این چالش‌ها
 - ۲) نادیده گرفتن وحی و شهود در شناخت حقیقت - تلاش جامعه‌شناسان قرن نوزدهم - بیرونی‌بودن این چالش‌ها
 - ۳) تأکید بر کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا - تداوم شناخت عقلی جدید در دو سده قبل - عمیق‌بودن این چالش‌ها
 - ۴) برون‌رفت از بحران معرفتی دوران رنسانس - دوام‌نداشتن شناخت عقلی جدید - درونی‌بودن این چالش‌ها

۳۳- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب با کدام گزینه در ارتباط است؟

- ناتوانی در توجیه حضور جهانی غرب
 - نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و ماوراءطبیعی
 - اصالت‌بخشیدن به انسان دنیوی
 - رونق بازار معنویت‌های کاذب و دروغین
- ۱) اندیشه‌های پسامدرن - مهم‌ترین علت تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان - پوچ‌گرایی و مرگ آرمان‌ها و امیدها - پیامد رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی
 - ۲) پساسکولاریسم - یأس و ناامیدی، پوچ‌گرایی و مرگ آرمان‌ها و امیدها - بحران معنویت در فرهنگ غرب - پیامد پسامدرنیسم در جوامع غربی
 - ۳) اندیشه‌های مدرن - بازگشت نگاه دینی به فرهنگ غرب در قرن بیستم - پساسکولاریسم یا افول سکولاریسم - جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی توسط مهاجران کشورهای غربی
 - ۴) افول سکولاریسم - یکی از علت‌های تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان - پیامد رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی - پوچ‌گرایی و ناامیدی

۳۴- هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب «علت»، «نتیجه»، «معنا یا مفهوم» و «پیامد» چیست؟

- بازشدن راه استثمار برای صاحبان ثروت در لیبرالیسم اولیه
- فقر و اختلافات سیاسی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای
- کشورهای خارج از دو بلوک شرق و غرب و تحت نفوذ آنها
- دست‌برداشتن علم از داوری‌های ارزشی

- (۱) اقتصاد سرمایه‌داری - چالش شمال و جنوب - توسعه نیافته - تردید درباره مبانی علوم تجربی غربی
- (۲) نادیده گرفتن عدالت - چالش فقر و غنا - عقب مانده - محدود شدن علم تجربی به امور طبیعی در نیمه اول قرن بیستم
- (۳) چالش فقر و غنا - بحران زیست محیطی - جهان سوم - روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی در نیمه اول قرن بیستم
- (۴) از بین رفتن آزادی افراد - بحران اقتصادی - جهان دوم - تردید درباره بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب

۳۵- به ترتیب هر یک از موارد زیر، نتیجه کدام بحران یا چالش است؟

- وارد شدن آسیب به تمامی جامعه
 - در سراسر قرن بیستم تا سال ۱۹۹۱ م ادامه یافت.
 - پسامدرنیسم
 - با رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری آغاز شد.
- (۱) بحران زیست محیطی - چالش جنگ‌های جهانی - بحران معنویت - بحران اقتصادی
 - (۲) بحران اقتصادی - چالش بلوک شرق و غرب - بحران معرفتی - جنگ‌های جهانی
 - (۳) چالش فقر و غنا - بحران معرفتی - بحران معنویت - چالش شمال و جنوب
 - (۴) بحران اقتصادی - چالش فقر و غنا - بحران علمی - بحران معرفتی

روان‌شناسی یازدهم

۳۶- در کدام گزینه، تمامی عبارتهای ذکر شده نادرست هستند؟

- (الف) باتجربه بودن در موقعیتهای حل مسئله شمشیری دولبه است.
 (ب) وقتی نوع نگاهمان به مسئله را تغییر می‌دهیم، موانع حل مسئله ناپدید می‌شوند.
 (ج) اثر انتقال موجب می‌شود تا یادگیری حاصل از حل مسئله برخلاف دیگر یادگیری‌ها تعمیم‌پذیر باشد.
 (د) نوع نگاه دانشمندان به مسائل با دیگران متفاوت است و در مواقع بن‌بست، تغییر نوع نگاه سنت دیرینه آن‌هاست.
- (۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) ب - ج (۴) الف - د

۳۷- فرض کنید برای انتخاب بین دو اولویت، از یکی از دو روش (۱) سکه‌انداختن و (۲) فکر کردن استفاده شود. در رابطه با این موقعیت کدام گزینه درست است؟

- (۱) اگر روش (۱) انتخاب شود، به دلیل محدودیت زمانی است؛ زیرا این روش در حداقل زمان به راه‌حل می‌رسد.
 (۲) استفاده از روش (۲) دستیابی به راه‌حل را تضمین می‌کند، اما گاهی نیز با خطا روبه‌روست.
 (۳) اگر بر روی این روش توافق شده باشد، استفاده از روش (۱) به نحوی خواهد بود که مورد قبول همه است.
 (۴) افراد عجول و کم‌حوصله که نمی‌توانند در نهایت تصمیم بگیرند، دائماً از روش (۲) استفاده می‌کنند.

۳۸- به ترتیب، پیامدهای موفقیت در حل مسئله و تصمیم‌گیری، در کدام گزینه آورده شده است؟

- (۱) داشتن احساس عاطفی خوشایند و دوری از آسیب‌های روانی - اجتماعی - عدم تجربه ناکامی و فشار روانی و به تبع آن دوری از پرخاشگری
 (۲) وضعیت عاطفی ناخوشایند که منجر به پرخاشگری می‌شود. - وضعیتی نامطلوب که در آن فرد میان اولویت‌های خود مجبور به انتخاب شده.
 (۳) بهبود عملکرد سیستم ایمنی بدن و برخورداری از سبک زندگی سالم - دوری از عوامل خطرناک بیماری و حرکت به سمت سلامت
 (۴) شیرین‌دانستن زندگی و ابراز رضایت از بودن با دیگران - موفقیت و سلامت فردی و جمعی و در امان بودن از آسیب‌های روانی - اجتماعی

۳۹- در هر یک از موقعیتهای زیر، به ترتیب، کدام سبک تصمیم‌گیری دیده می‌شود؟

- در رستورانی دلمان برای غذاهای زیادی رفته و همه را سفارش می‌دهیم، اما نمی‌توانیم همه آن‌ها را بخوریم.
 - در فرهنگ ایرانی در پاسخ به سؤال، گاهی این تکیه‌کلام وجود دارد که «هر چی آقامون بگه».
 - بعد از توصیه پزشک اول به عمل جراحی، بسیاری از بیماران برای مشورت به دیگر پزشکان نیز مراجعه می‌کنند.
 - اگر به صورت تصادفی از افراد چاق سؤال شود، بسیاری برای رژیم غذایی برنامه دارند، اما هیچ‌گاه رژیم نمی‌گیرند.
- (۱) احساسی - وابسته - اجتنابی - منطقی (۲) تکانشی - وابسته - منطقی - اجتنابی
 (۳) تکانشی - احساسی - منطقی - اجتنابی (۴) احساسی - احساسی - اجتنابی - منطقی

۴۰- حامد پول توجیبی‌هایش را جمع کرده تا به مناسبت روز مادر برای مادرش گل بخرد. به گل‌فروشی می‌رود و از فروشنده می‌خواهد تا گل‌هایی که می‌تواند بخرد را به او نشان دهد و تعداد روزی را که هر گل ماندگاری دارد به او بگوید. در نهایت گل‌های زرد متنوعی را برای دسته‌گلش انتخاب می‌کند؛ زیرا می‌داند مادرش عاشق رنگ زرد است. هر یک از بخش‌های مشخص شده به مرحله چندم تصمیم‌گیری حامد مربوط است؟

- (۱) مرحله دوم - مرحله سوم - مرحله پنجم (۲) مرحله اول - مرحله سوم - مرحله ششم
 (۳) مرحله دوم - مرحله چهارم - مرحله پنجم (۴) مرحله اول - مرحله چهارم - مرحله ششم

۴۱- در هر یک از موقعیت‌های زیر، به ترتیب، کدام یک از انواع تعارض دیده می‌شود؟

- سوسن در مواجهه با غذای خوشمزه مردد می‌شود یک دل سیر از آن بخورد یا مراقب رژیم غذایی خود باشد.
- سمانه دلش می‌خواهد اقتصاد دانشگاه شریف بخواند، اما نگران است نتواند فضای رقابتی آن را تحمل کند.
- برای حامد مهم است که به خاطر خانواده‌اش زود به خانه بیاید، اما پر کردن اضافه کاری به شرایط مالی‌اش کمک می‌کند.

(۱) گرایش - اجتناب / گرایش - گرایش / گرایش - گرایش

(۲) گرایش - گرایش / گرایش - اجتناب / گرایش - گرایش

(۳) گرایش - اجتناب / گرایش - اجتناب / گرایش - اجتناب

(۴) گرایش - گرایش / گرایش - گرایش / گرایش - اجتناب

۴۲- هر کدام از عبارات زیر، مربوط به کدام عامل مؤثر بر رفتار است؟

• کمک به خیریه با وجود محدودیت مالی زیاد

• اصرار به انجام کاری فارغ از پیامد آن رفتار

• خوش‌رویی با همکاران با وجود تنفر درونی از آن‌ها برای جلوگیری از تنش

• قایم کردن باقی‌مانده پیتزا پشت شیشه رب تا دیگران آن را ندیده و نخورند.

(۱) نگرش - انگیزه درونی - انگیزه درونی - انگیزش

(۲) انگیزش - انگیزه بیرونی - انگیزه درونی - نگرش

(۳) نگرش - انگیزه درونی - انگیزه بیرونی - انگیزش

(۴) انگیزش - انگیزه بیرونی - انگیزه بیرونی - نگرش

۴۳- در روایت زیر، نوع اسناد سعید از چه حالتی به چه حالتی تغییر کرده است؟

«خانواده سعید، از همان سال‌های نخست کودکی از صدای او تعریف می‌کردند، به نحوی که پای ثابت تمام مهمانی‌های خانوادگی آن‌ها، آواز خواندن سعید و تشویق مکرر او بود. این تشویق‌ها و تکرار منظم آن‌ها موجب شده بود تا سعید اعتماد به نفس خوبی کسب کند. با رسیدن به جوانی و خوانندگی حرفه‌ای سعید، نه تنها استقبال از آثار او کم شد، بلکه بازخوردهای منفی مکرر دریافت می‌کرد. این حالت تا آنجایی پیش رفت که سعید دیگر اثری منتشر نکرد، زیرا گوش‌های جامعه را آماده هنر خود نمی‌دانست.»

(۱) درونی ناپایدار به درونی پایدار

(۲) بیرونی ناپایدار به درونی پایدار

(۳) درونی پایدار به بیرونی ناپایدار

(۴) بیرونی پایدار به بیرونی ناپایدار

۴۴- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب، با کدام عامل مؤثر بر نگرش مرتبط هستند؟

• با وجود محدودیت‌های بیرونی، فرد با تلاش و سخت‌کوشی زیاد به موفقیت برسد.

• معلمی که اعتقاد دارد دانش‌آموزانش او را دوست دارند، نمره پایین در نظرسنجی کسب می‌کند.

• با وجود اهمیت و تأثیر عوامل بیرونی، مانند خانواده و اجتماع، در نهایت توسط خود فرد ساخته می‌شوند.

• فردی به خاطر آن که دستپخت خوبی ندارد، در زمان نهار به همکارانش از غذای خود تعارف نمی‌کند.

(۱) اراده - ناهماهنگی شناختی - باورها و نظام ارزشی - ادراک کارایی

(۲) هدفمندی - ناهماهنگی شناختی - ادراک کنترل - درماندگی آموخته‌شده

(۳) اراده - باورها و نظام ارزشی - باورها و نظام ارزشی - ادراک کارایی

(۴) هدفمندی - باورها و نظام ارزشی - ادراک کنترل - درماندگی آموخته‌شده

۴۵- در رابطه با عامل نگرشی هدفمندی، هر یک از عوامل زیر موجب کدام پیامد می‌شوند؟

• انتخاب اهداف دست‌نیافتنی

• حرکت در مسیر دستیابی به هدف

• انتخاب هدف

• انتخاب اهداف بسیار کوچک

- ۱) توقف تلاش - انسجام در رفتار - تحت تأثیر موانع قرارنگرفتن - شکل‌نگرفتن انگیزه تلاش و عمل
- ۲) توقف تلاش - تحت تأثیر موانع قرارنگرفتن - انسجام در رفتار - شکل‌نگرفتن انگیزه تلاش و عمل
- ۳) شکل‌نگرفتن انگیزه تلاش و عمل - انسجام در رفتار - تحت تأثیر موانع قرارنگرفتن - توقف تلاش
- ۴) شکل‌نگرفتن انگیزه تلاش و عمل - تحت تأثیر موانع قرارنگرفتن - انسجام در رفتار - توقف تلاش

عربی، زبان قرآن یازدهم

• عَيْنِ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٤٦ - ٥٢):

٤٦- ﴿هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَ مَلَائِكَتُهُ يُخْرِجُكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾:

- (۱) اوست که بر شما و فرشتگان خود [نیز] درود می‌فرستد تا شما را از تاریکی‌ها به سوی روشنی بیرون بیاورد.
 - (۲) او کسی است که بر شما درود می‌فرستد و فرشتگانش [نیز]، تا شما را از تاریکی‌ها به سوی نور خارج کند.
 - (۳) او همان کسی که همراه فرشتگان خود بر شما سلام می‌کند، پس باید که از تاریکی‌ها به روشنی بیرون بیاید.
 - (۴) او کسی است که با فرشتگانش بر شما سلام می‌کند تا شما از تاریکی به سوی روشنی بیرون بیاید.
- ٤٧- «عِنْدَمَا كُنْتُ أَمْشِي فِي الرِّصِيفِ بِسُرْعَةٍ صَدَمْتُ طِفْلَةً فَكَادَتْ تَسْقُطَ عَلَيَّ الْأَرْضَ وَ لَكِنِّي أَخَذْتُ بِرِجْلِهَا وَ سَاعَدْتُهَا أَلَّا تَسْقُطَ فَقُلْتُ لَهَا: سَامِحِينِي!»:

- (۱) وقتی در پیاده‌رو با سرعت راه می‌رفتم به دختر بچه‌ای برخورد کردم که نزدیک بود روی زمین بیفتد، ولی من دستش را گرفتم و کمکش کردم که نیفتد و به او گفتم: مرا ببخش!
 - (۲) هنگامی که در پیاده‌رو راه می‌رفتم، با سرعت به دختر بچه‌ای برخورد کردم که باعث شد روی زمین بیفتد، ولی من دستش را گرفتم و کمک کردم که نیفتد و به او گفتم: عذر می‌خواهم!
 - (۳) وقتی با سرعت در حال راه رفتن در پیاده‌رو بودم به دختر بچه‌ای برخورد کردم که نزدیک بود روی زمین بیفتد، ولی من دست‌های او را گرفتم و کمکش کردم که نیفتد و گفتم: مرا ببخش!
 - (۴) زمانی که با سرعت در پیاده‌رو راه می‌رفتم دختر بچه‌ای با من برخورد کرد و نزدیک بود بیفتد، ولی من کمکش کردم و دستش را گرفتم تا روی زمین نیفتد و به او گفتم: معذرت می‌خواهم!
- ٤٨- «الصَّيَادُونَ كَانُوا يَشْتَغِلُونَ بِصَيْدِ الْأَسْمَاكِ فِي الْبَحْرِ، عِنْدَئِذٍ أَخَذَتْ رِيَّاحٌ شَدِيدَةٌ تَعْصِفُ فَحَدَّثَ إِعْصَارٌ ثُمَّ تَبَدَّلَتْ مِيَاهُ الْبَحْرِ الْهَادِنَةُ إِلَى أَمْوَاجٍ يَبْلُغُ ارْتِفَاعُهَا أَكْثَرَ مِنْ مِائَتِينَ!»: صيادان در دریا ...

- (۱) مشغول ماهی‌گیری بودند که ناگهان بادهای شدیدی وزیدن گرفت و طوفانی به وجود آمد، سپس آب‌های آرام دریا به موج‌هایی تبدیل شدند که ارتفاعشان بیش از دو متر بود!
 - (۲) به صید ماهیان مشغول بودند، در این زمان بادهای شدیدی شروع به وزیدن کرد و طوفانی رخ داد، سپس آب‌های آرام دریا به امواجی تبدیل شدند که ارتفاعشان به بیش از دو متر می‌رسید!
 - (۳) ماهی‌گیری می‌کردند، در این لحظه بادهای شدید شروع کرد به وزیدن و طوفانی را به وجود آورد، سپس آب‌های دریای آرام به موج‌هایی تبدیل شدند که ارتفاعشان به دو متر می‌رسید!
 - (۴) مشغول صید ماهی‌ها بودند، در این لحظه بادهای شدیدی شروع کرد به وزیدن و طوفان به وجود آمد و آب‌های دریای آرام را به موج‌هایی تبدیل کرد که ارتفاعشان به بیش از دو متر می‌رسید!
- ٤٩- «كَانَ لَنَا أَسَاتُذٌ فِي فِرْعِ الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ بِجَامِعَةِ «طَهْرَانَ» يَعْتَقِدُ أَنَّ نَقْلَ الْمَفْرَدَاتِ مِنْ لُغَةٍ إِلَى لُغَةٍ أُخْرَى لَا يُعَدُّ تَهْدِيدًا بَلْ هَذَا أَمْرٌ يَجْعَلُ اللُّغَاتِ أَكْثَرَ بِلَاغَةً!»:

- (۱) در رشته ادبیات فارسی در دانشگاه تهران استادی داشتیم که اعتقاد داشت جابه‌جایی واژگان از زبانی به زبان دیگر تهدیدی به شمار نمی‌رود، بلکه این موضوعی است که زبان‌ها را شیواتر می‌گرداند!
- (۲) استادمان در رشته ادبیات فارسی دانشگاه تهران معتقد بود واژگانی که از یک زبان به زبان دیگر منتقل شده‌اند، تهدیدی به شمار آورده نمی‌شوند، بلکه این موضوعی است که زبان‌ها را رساتر می‌گرداند!
- (۳) استادی در رشته ادبیات فارسی در دانشگاه تهران بود که اعتقاد داشت جابه‌جایی واژگان یک زبان به زبان دیگر تهدید به شمار نمی‌آید، بلکه همین موضوع زبان‌ها را دارای شیوایی بیشتری می‌نماید!
- (۴) در رشته ادبیات فارسی در دانشگاه تهران استادی داشتیم که اعتقاد داشت که اگر واژگان از زبانی به زبان دیگر جابه‌جا شوند، تهدیدی به شمار آورده نمی‌شوند، بلکه این موضوع زبان‌ها را بلیغ‌تر می‌گرداند!

۵۰- عین الخطأ:

- ۱) ليس العاقل من لا يرتكب أي خطأ في أمورهِ اليوميّة،: خردمند کسی نیست که در کارهای روزانه اش هیچ خطایی مرتکب نشود،
- ۲) أو من يمتنع عن الإبداع في أعماله حتّى لا يخطأ،: یا کسی که از نوآوری در کارهایش خودداری می کند تا اشتباه نکند،
- ۳) فإنّ العاقل من يستشير الآخرين قبل القيام بعمل،: پس خردمند کسی است که دیگران قبل از انجام کار با او مشورت می کنند،
- ۴) و إن جرب طريقاً غير صحيح لا يكرره بل يصلحه! و اگر راه نادرستی را آزمود آن را تکرار نمی کند، بلکه اصلاحش می کند!

۵۱- «از کودکی ام از روزی خوشم می آمد که خانواده ام در آن بسیار خوشحال باشند!»

• عین الصحیح:

- ۱) في طفولتي كنتُ مُعجباً بيومٍ يُفرحُ أسرتي فيه كثيراً!
- ۲) منذُ صغري كان يُعجبني يومٌ يُفرحُ أسرتي به كثيراً!
- ۳) من طفولتي كنتُ أُعجبُ يوماً تُفرحُ أسرتي فيه جداً!
- ۴) منذُ صغري كان يُعجبني يوماً تُفرحُ فيه أسرتي جداً!

۵۲- «اللهم إني أعود بك ... من قلب لا يخشع» عین الأبعد عن مفهوم هذه العبارة:

- ۱) هرگز به جان فرانسوی بی فروتنی خواهی که او شوی، جدا گرد از منی
- ۲) ز سرکشان به بزرگی فروتنی مطلب چه ممکن است خمیدن رسد به گردن پیل
- ۳) تکبر سربلندان را کند پست تواضع، زیردستان را زبردست
- ۴) تو جز تواضع و جز طاعت اختیار مکن به دست از دو سه روز اختیار خواهد ماند

• اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۵۳ - ۵۶) بما يناسب النَّصَّ:

يختلف لونُ بشرة (= الجلد) الإنسان في القارّات المختلفة بسبب تغيّر المناخ (آب و هوا) من مكان إلى مكان آخر. مثلاً في إفريقيا تكون أضواء الشمس قويّة جداً أغلب أيام السنة لذلك تكون بشرة الناس داكنة (تیره) لحماية الجسم من الأشعة القويّة. يساعد هذا اللون على الحفاظ على صحّة الجلد و يمنع تأثير الشمس الضارّ على الجسم. في أوروبا المناخ أبرد و ضوء الشمس أضعف من إفريقيا لذلك تنتشر البشرة الفاتحة (روشن) بين الناس. هذا اللون يساعد الجسم على جذب ضوء الشمس بسرعة حتّى يسهل إنتاج فيتامين (د) الضروري للعظام و الصحّة العامّة.

في قارة آسيا تتغيّر درجات الحرارة كثيراً فبعض المناطق في الشمال باردة جداً و تكون مناطق الجنوب حارة و رطبة لهذا السبب نجد ألوان البشرة المختلفة و هذا التنوع متأثر من البيئة (= مكان العيش) في كل منطقة من القارة.

و هكذا نفهم أنّ الإنسان نفسه لا يختار لون بشرته و لا يوجد إنسان أفضل من الآخرين بسبب لون بشرته، عكس ما نراه في العالم من الماضي إلى الحاضر. إنّ بعض الناس يفتخرون بالآخرين بسبب لون بشرتهم و يعتبرون الآخرين أقل شأناً و أحياناً يجبرونهم على أن يخدموهم.

۵۳- عین الصحیح:

- ۱) هناك بلاد يعتقد سكانها أنّ الله فضّلهم على الآخرين بسبب لونها!
- ۲) لا يُمكن للأوروبيين العيش في أفريقيا لأنّ أشعة الشمس تضرّهم!
- ۳) لا يقدر جسم الإنسان على أن يُنتج فيتامين «د» طول الليل المُظلم!
- ۴) على الإنسان أن يمنع وصول أشعة الشمس إلى جلده ليحافظ صحته!

٥٤- عَيْن الصَّحِيح:

- ١) الإنسان لا يستطيع أن يُغَيَّر لون بشرته أبداً لأنه تابع من مناخ بيئته!
 - ٢) في بلاد آسيا الجنوبيَّة لون بشرة النَّاس فاتحٌ لأنَّها مناطقٌ حارَّة!
 - ٣) سكان البلاد الكبيرة قد يَخْتَلِفُ لون بشرتهم لأنَّ مناخ مناطقها مُختلف!
 - ٤) إنَّ المُصابين بالأمراض الجلديَّة في الأوروبَّا كثيرون لأنَّ أشعَّة الشمس أضعف فيها!
- عَيْن الخَطَأ في الإعراب و التَّحليل الصَّرْفِي (٥٥ - ٥٦):

٥٥- «يَخْتَلِفُ - الضَّار - لا يُوجَد - أبرد»:

- ١) يَخْتَلِفُ: فعلٌ مضارعٌ - للغائب - مزيد ثلاثي من باب إفتعال - مبنِي للمعلوم - لازم / فعل و فاعله «لون»
- ٢) الضَّار: مفرد مذكَّر - اسم فاعل مأخوذ من فعل «ضَرَّ» - معرَّف بأل - معرب / صفة و منصوب بالتَّبعية من «تأثير»
- ٣) لا يُوجَد: فعلٌ مضارعٌ للنَّفي - للمفرد الغائب - مجرد ثلاثي - معرب - معلوم / فعل و فاعله «إنسان»
- ٤) أبرد: مفرد مذكَّر - اسم تفضيل على وزن «أفعل» (من مصدر «برودة») - نكرة / خبر و مرفوع

٥٦- «تنتشر - يفتخرون - إفريقيا - تغيَّر»:

- ١) تنتشر: فعلٌ مضارعٌ - للمؤنث الغائبة - مزيد ثلاثي من باب إنفعال - معرب - لازم / فعل و فاعله «البشرة»
 - ٢) إفريقيا: اسم - مفرد مؤنث - معرفة (اسم علم) - معرب / مجرور بالحرف الجار
 - ٣) تغيَّر: مفرد مذكَّر (جمعه: تغيَّرات) - مصدر مزيد ثلاثي على وزن «تفعل» - معرب / مضاف إليه و مجرور
 - ٤) يفتخرون: مضارعٌ - للغائبين - مزيد ثلاثي - له حرفان زائدان - معرب - مبنِي للمعلوم / فعل مع فاعله جملة فعلية
- عَيْن الجواب الصَّحِيح عن الأسئلة التَّالية (٥٧ - ٦٠):

٥٧- عَيْن الخَطَأ في ضبط حركات الحروف:

- ١) تَسْتَطِيعُ أَنْ تَشْحَنَ رَصِيدَ جَوَّالِكَ عِبْرَ الْإِنْتَرْنِتِ!
- ٢) أَفْتَشُّ عَنْ مَعْجَمٍ يُسَاعِدُنِي فِي فَهْمِ النُّصُوصِ الْعَرَبِيَّةِ!
- ٣) الرَّجُلُ الْكَثِيرُ الْمَعَاصِي حَاوَلَ أَنْ يَتَخَلَّصَ مِنْ ذُنُوبِهِ!
- ٤) لَنْ يَقْدِرَ الْكَذَّابُ أَنْ يُخْفِيَ كَذْبَهُ أَوْ يَفِرَّ مِنْ عُقُوبَتِهِ!

٥٨- عَيْن معرَّف بأل منصوباً:

- ١) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ كُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ﴾
- ٢) يَا بِنْتِي، لَا تَتْرَكِي التَّزَامَ بِالصَّدَقِ فِي حَيَاتِكَ أَبَداً!
- ٣) إِنَّ أَوْلَادِي لَا يُحِبُّونَ الْفَرَنْسِيَّةَ لِأَنَّ تَعَلُّمَهَا صَعْبٌ جَدًّا!
- ٤) ازدادت مهاجرة الطَّلاب الإيرانيين في هذه السنوات كثيراً!

٥٩- عَيْن فعلاً مضارعاً ما تغيَّر زمانه في التَّرجمة:

- ١) البخيل لن ينتفع من ثروته في الدُّنيا و الآخرة!
- ٢) شاهدتُ صوراً من قرية أعيش فيها قبل سنوات!
- ٣) المُفردات الفارسيَّة كانت تدخل العربيَّة قبل الإسلام!
- ٤) حاولتُ أن لا أشارك في موضوعات لا ترتبط بي!

٦٠- عَيْن جملةً تُوضِّح نكرةً:

- ١) لَمَّا وَصَلْتُ إِلَى بَيْتِ حَمِيدٍ مَا كَانَ أَحَدٌ فِيهِ!
- ٢) إِذَا كَانَ لَكَ هَدَفٌ فَحَاوِلْ أَنْ تَنَالَهُ فِي شَبَابِكَ!
- ٣) مَا أَجْمَلُ أَحَادِيثَ مِنَ النَّبِيِّ (ص) كُتِبَتْ عَلَى اللَّوْحِ!
- ٤) لِكُلِّ نِعْمَةٍ شُكْرٌ وَ الشُّكْرُ عَلَى الصَّحَّةِ أَنْ نَخْدَمَ النَّاسَ!

تاریخ یازدهم

۶۱- کدام یک از فرمانروایان زیر در لشکرکشی به بغداد موفق و ناموفق بودند؟

(الف) یعقوب لیث

(ب) سلطان محمد خوارزمشاه

(ج) طغرل سلجوقی

(د) احمد آل بویه

(۱) «ب» و «ج»: موفق - «الف» و «د»: ناموفق

(۲) «ب» و «د»: موفق - «الف» و «ج»: ناموفق

۶۲- یک محقق پس از پژوهش دربارهٔ نظام اداری ایران در دوران حکومت ترکان (غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان)، نتایج پژوهش خود را به صورت زیر طبقه‌بندی کرده است. هر یک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام سلسله می‌باشد؟

(الف) فرمانروایان دریافتند که برای ادارهٔ قلمرو رو به توسعهٔ خود به دیوان‌سالاران ایرانی نیاز دارند.

(ب) بسیاری از دیوان‌سالاران حکومت سامانی را به خدمت گرفتند.

(ج) قدرت و نقش وزیر نسبت به دوره‌های قبل به شدت کاهش یافت و حتی در مواردی منصب وزیر حذف شد.

(د) نظام اداری این دوره الگویی مطلوب برای حکومت‌های پس از خود شد.

(۱) غزنویان - غزنویان - خوارزمشاهیان - سلجوقیان

(۲) سلجوقیان - غزنویان - غزنویان - سلجوقیان

(۳) غزنویان - سلجوقیان - سلجوقیان - غزنویان

(۴) سلجوقیان - سلجوقیان - خوارزمشاهیان - خوارزمشاهیان

۶۳- هر یک از عبارات زیر به ترتیب، توصیف کدام یک از حاکمان غزنوی و سلجوقی است؟

(الف) درگیری‌های داخلی و سرگرم‌شدن به لشکرکشی به هند، از جمله عواملی بود که سبب شد وی از وضعیت مردم، به خصوص ساکنان خراسان غافل بماند.

(ب) در این زمان قلمرو سلجوقیان از رود سیحون در شرق تا دریای مدیترانه گسترش یافت.

(۱) محمود غزنوی - آلبارسلان سلجوقی

(۲) مسعود غزنوی - طغرل سلجوقی

(۳) مسعود غزنوی - آلبارسلان سلجوقی

(۴) محمود غزنوی - طغرل سلجوقی

۶۴- در کدام گزینه تقدم و تأخر زمانی رویدادهای زیر به درستی بیان شده است؟

(الف) به هم ریختن نظام مالیاتی و رواج انواع و اقسام مالیات‌ها

(ب) بنیان‌گذاری حکومت مغولان کبیر در هند

(ج) اصلاح قوانین مالیاتی و نظام زمین‌داری

(د) تشکیل گروه اشراف نظامی توسط رؤسای قبایل و فرماندهان سپاه

(۱) «الف» قبل از «د» و بعد از «ج» رخ داده است.

(۲) «ج» بعد از «د» و قبل از «ب» رخ داده است.

(۳) «ج» قبل از «الف» و بعد از «د» رخ داده است.

(۴) «ب» بعد از «ج» و قبل از «الف» رخ داده است.

۶۵- کدام گزینه با توجه به عبارت‌های داده‌شده از دلایل و نتایج لشکرکشی هولاکوخان به ایران است؟

الف) فتح بغداد

ب) از بین بردن قدرت اسماعیلیان

ج) گسترش فتوحات در غرب آسیا

د) نظم‌بخشیدن به قلمرو متصرفی

- (۱) «ج»: دلیل، «الف»، «ب» و «د»: نتیجه
 (۲) «ب»: دلیل، «الف»، «ج» و «د»: نتیجه
 (۳) «الف» و «ب»: دلیل، «ج» و «د»: نتیجه
 (۴) «ج» و «د»: دلیل، «الف» و «ب»: نتیجه

۶۶- پیامد هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه ذکر شده است؟

• متحد و یکپارچه شدن سرزمین‌های وسیع در قارهٔ پهناور آسیا

• بی‌توجهی حاکمان مغولی به قوانین اسلامی و بیگانگی با سنت‌های ایرانی

• بیگانگی مغولان با قواعد زندگی یکجانشینی و امور کشاورزی

(۱) فراهم‌شدن زمینهٔ توسعهٔ تجارت بین‌المللی - به‌هم‌ریختگی نظام مالیاتی - آسیب به فعالیت‌های کشاورزی و نظام آبیاری

(۲) رونق اقتصادی و تجاری - از بین رفتن قوانین شرع و عرف - آسیب به فعالیت‌های کشاورزی و نظام آبیاری

(۳) فراهم‌شدن زمینهٔ توسعهٔ تجارت بین‌المللی - به‌هم‌ریختگی نظام مالیاتی - کاهش رشد شهر و شهرنشینی

(۴) رونق اقتصادی و تجاری - از بین رفتن قوانین شرع و عرف - کاهش رشد شهر و شهرنشینی

۶۷- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«مدارای اعتقادی (تسامح و تساهل) مغولان»

(۱) هرچند از روی آگاهی و متأثر از شرایط زندگی آن‌ها بود، اما باعث شد که پیروان دین‌های گوناگون در میان آنان تحت فشار قرار بگیرند

(۲) هرچند از روی آگاهی و متأثر از شرایط زندگی آن‌ها نبود، اما باعث شد که پیروان دین‌های گوناگون در میان آنان تحت فشار قرار بگیرند

(۳) هرچند از روی آگاهی و متأثر از شرایط زندگی آن‌ها بود، اما باعث شد که پیروان دین‌های گوناگون در میان آنان به تبلیغ دین خود پردازند

(۴) هرچند از روی آگاهی نبود و بیشتر متأثر از شرایط زندگی آن‌ها بود، اما باعث شد که پیروان دین‌های گوناگون در میان آنان به تبلیغ دین خود پردازند

۶۸- کدام یک از عبارت‌های زیر نقش مؤثری در روی آوردن مردم به تصوف و رفتن به خانقاه‌ها داشتند؟

الف) هجوم ویرانگر و وحشت‌انگیز مغول به ایران

ب) کثرت پیروان و مریدان طریقت صوفیانه

ج) تکریم و احترام فرمانروایان و مقام‌های سیاسی و نظامی به رهبران این طریقت‌ها

د) نگرانی و ناامیدی ایجادشده در جامعه

- (۱) «الف» و «د»
 (۲) «ب» و «ج»
 (۳) «الف» و «ج»
 (۴) «ب» و «د»

۶۹- کدام گزینه درباره نگارگری در ایران عصر مغول - تیموری درست است؟

- ۱) هنر نگارگری در عصر ایلخانان که تلفیقی از سنت‌های نقاشی ایرانی و چینی بوده، بیشتر در کتاب‌نگاری و نوشتن کتاب‌های تاریخی جلوه‌گر شد.
- ۲) ایلخانان مغول از مشوقان پدیدآوردن شاهنامه‌های مصور به شمار می‌روند که نمونه باقی‌مانده آن، شاهنامه مشهور به بایسنقری است.
- ۳) کیفیت خوب و فراوانی کاغذ و مواد نگارگری از قبیل رنگ و طلا در پدیدآمدن کتاب‌های مصور به هنرمندان کمک زیادی کرد.
- ۴) هنر نگارگری در روزگار جانشینان شاهرخ و نوادگانش از جمله سلطان حسین میرزا بایقرا، در سراسر ایران به‌ویژه خراسان گسترش شگفت‌انگیز یافت.

۷۰- نویسندگان کدام آثار و منابع تاریخ‌نگاری در دوره مسلمانان عصر ایلخانی (یا در بخشی از آن دوره) زیسته‌اند؟

الف) تاریخ جهانگشا

ب) جامع‌التواریخ

ج) تاریخ بلعمی

د) تاریخ گزیده

۱) «الف» و «ج»

۳) «الف» و «د»

۲) «ب» و «د»

۴) «ب» و «ج»

جغرافیای یازدهم

۷۱- با توجه به انواع فعالیت‌های اقتصادی و نظام سرمایه‌داری جهانی، کدام گزینه به درستی ویژگی کشورهای زیر را بیان می‌کند؟

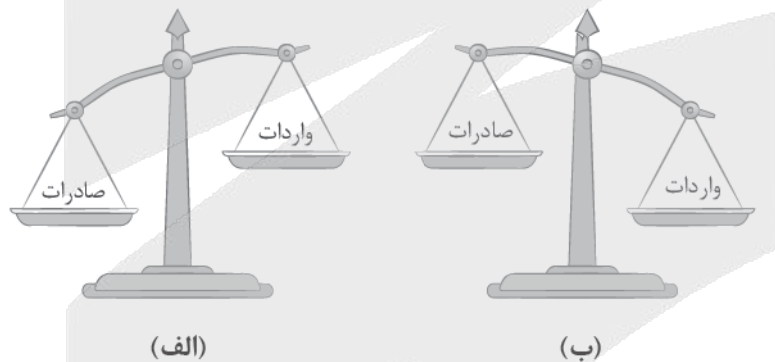
الف) مراکش (ب) استرالیا (ج) کانادا (د) پرو

- ۱) کشورهای «ب» و «ج» در دسته کشورهای مرکز هستند و در آن‌ها فعالیت‌های نوع دوم و سوم بر اول غلبه دارد.
- ۲) کشورهای «الف» و «ب» در دسته کشورهای پیرامون هستند و در آن‌ها فعالیت‌های نوع اول غلبه بیشتری دارد.
- ۳) کشورهای «الف» و «د» در دسته کشورهای نیمه‌پیرامون هستند و در آن‌ها فعالیت‌های نوع دوم در حال گسترش است.
- ۴) کشورهای «ج» و «د» در دسته کشورهای مرکز هستند و در آن‌ها فعالیت‌های نوع اول و دوم غلبه کمتری دارند.

۷۲- امروزه کشورها سعی می‌کنند با ایجاد پارک‌های علمی و فناوری، صنایع نو را گسترش دهند، این صنایع

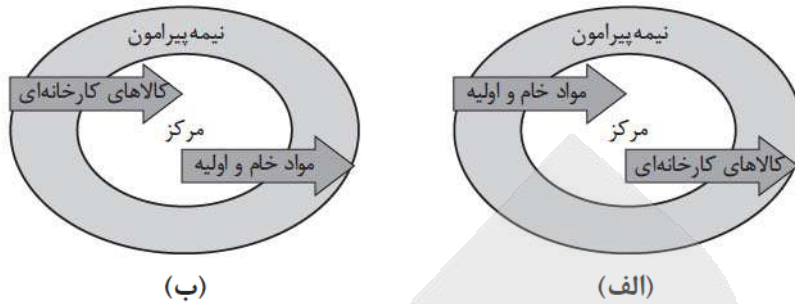
- ۱) بر محور فناوری پیشرفته هستند و برای رشد و گسترش خود به واردات از دیگر کشورها وابسته هستند
- ۲) با فعالیت‌های نوع دوم و چهارم ارتباط دارند و ناگزیر به صادرات محصول به دیگر کشورها هستند
- ۳) جزء فعالیت‌های نوع دوم محسوب می‌شوند، اما ارتباط نزدیکی با فعالیت‌های نوع چهارم دارند
- ۴) مرتبط با فعالیت‌های نوع سوم و چهارم هستند و پیشرفت در آن‌ها مبتنی بر نوآوری و رقابت است

۷۳- کدام عبارت تفسیر درستی در مورد اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای (ناحیه‌ای) ارائه داده است؟

- ۱) با قراردادن مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی نسبتاً زیاد بین خودشان، سعی می‌کنند که در نهایت وضعیت تجاری خود را از تصویر «ب» به «الف» نزدیک کنند.
- ۲) این اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای، میان کشورهای همسایه شکل می‌گیرند و در تلاش هستند که وضعیت تجارت خود را به تصویر «ب» برسانند.
- ۳) کشورهای ایران، پاکستان و افغانستان با عضویت در اتحادیه اقتصادی اکو در تلاش هستند که وضعیت تجارت خود را به تصویر «الف» نزدیک کنند.
- ۴) کشورهای همسایه با عضویت در این اتحادیه‌ها و کاهش تعرفه‌های گمرکی بین خودشان، سعی می‌کنند که وضعیت تجاری خود را به تصویر «ب» برسانند.

۷۴- با توجه به تصاویر زیر، کدام گزینه در مورد کشورهای نیمه پیرامون صحیح است؟

- (۱) این کشورها در حال حرکت و پیشرفت برای افزایش فعالیت‌های اقتصادی نوع چهارم هستند و شکل «ب» تصویر درستی برای امثال این کشورها مانند چین ارائه داده است.
- (۲) این کشورها از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون قوی‌ترند، اما هنوز از نظر قدرت اقتصادی به کشورهای مرکز نرسیده‌اند و شکل «ب» تصویر درستی از آن‌ها ارائه داده است.
- (۳) این کشورها بین کشورهای توسعه‌یافته صنعتی و کشورهای صادرکننده مواد اولیه نقش یک واسطه را ایفا می‌کنند و شکل «الف» تصویر درستی از آن‌ها ارائه داده است.
- (۴) از جمله کشورهای نیمه‌پیرامون می‌توان به ژاپن اشاره کرد که خیز اقتصادی فوق‌العاده‌ای در دو دهه اخیر برداشته است و شکل «الف» تصویر درستی از آن را ارائه داده است.

۷۵- با توجه به ارکان ناحیه سیاسی، مشخص کنید هر یک از عبارات زیر در کدام ضلع مثلث زیر می‌گنجد؟

- الف) شهر اصفهان در مرکز فلات ایران قرار دارد و در ارتفاع ۱۵۷۰ متر از سطح دریا واقع شده است.
- ب) این شهر چیزی حدود ۲ میلیون نفر جمعیت دارد و یک نماینده برای مجلس خبرگان رهبری و ۵ نماینده در مجلس شورای اسلامی دارد.
- ج) شهرداری اصفهان به منظور تسریع و بهبود مدیریت شهری برای هر یک از مناطق ۱۵ گانه، یک شهردار منصوب کرده است.

- (۱) عبارات «ب» و «ج» به ترتیب مربوط به ضلع ۳ و ۲ مثلث هستند و بیانگر یک ناحیه سیاسی ویژه است.
- (۲) عبارات «الف» و «ب» به ترتیب مربوط به ضلع ۱ و ۳ مثلث هستند و بیانگر یک ناحیه سیاسی ویژه است.
- (۳) عبارات «الف» و «ب» به ترتیب مربوط به ضلع ۳ و ۲ مثلث هستند و بیانگر یک ناحیه سیاسی فراملی است.
- (۴) عبارات «الف» و «ج» به ترتیب مربوط به ضلع ۱ و ۲ مثلث هستند و بیانگر یک ناحیه سیاسی فراملی است.

۷۶- در رابطه با انواع نواحی سیاسی، کدام گزینه به محتوای درستی اشاره دارد؟

- (۱) تصمیم‌گیری‌های سیاسی بر فضای جغرافیایی مؤثر است، اما ایدئولوژی حکومت‌ها بر آن تأثیر چندانی ندارد. - خودمختاری یعنی استقلال کامل یک واحد سیاسی در اداره امور خود در داخل یک کشور
- (۲) تصمیم‌گیری‌های مدیریت سیاسی و اداری یک ناحیه بر فضای جغرافیایی آن ناحیه تأثیرگذار است. - قدرت یا مدیریت سیاسی ممکن است متعلق به یک فرد، نهاد، سازمان، شورا یا حکومت باشد.
- (۳) نواحی خودمختار در امور سیاست خارجی و دفاع، تابع حکومت مرکزی هستند. - کشورهای عضو اتحادیه اروپا از نظر سیاسی مستقل نیستند و از یک نظام مدیریتی مشترک تبعیت می‌کنند.
- (۴) کشورهایی که تحت اداره یک نظام مدیریت منطقه‌ای قرار گرفته‌اند، ناحیه سیاسی فراملی را تشکیل داده‌اند. - ناحیه‌ای که نظام مدیریت مخصوص خود را دارد، ناحیه فراملی است.

۷۷- کدام گزینه با توجه به عبارات و نمودارهای زیر درست است؟

(۱) فضای جغرافیایی — تأثیر بر — سیاست و تصمیم‌های سیاسی

(۲) سیاست و تصمیم‌های سیاسی — تأثیر بر — فضای جغرافیایی

الف) اسکان و جاده‌سازی در جنگل‌ها برای مسافران نوروزی در شهرهای مازندران

ب) شبه‌جزیره کریمه، موضوع کشمکش میان اوکراین و روسیه با مداخله آمریکا

ج) تأثیر منطقه خلیج فارس بر سیاست‌های جهانی و ایجاد کشمکش میان حکومت‌ها

د) آغاز عملیات احداث تونل مانس براساس توافق مشترک انگلستان و فرانسه

(۱) عبارات «الف» و «ج» مربوط به نمودار ۲ و عبارات «ب» و «د» مربوط به نمودار ۱ است.

(۲) عبارات «ب» و «د» مربوط به نمودار ۱ و عبارات «الف» و «ج» مربوط به نمودار ۲ است.

(۳) عبارات «الف» و «ب» مربوط به نمودار ۲ و عبارات «ج» و «د» مربوط به نمودار ۱ است.

(۴) عبارات «ب» و «ج» مربوط به نمودار ۱ و عبارات «الف» و «د» مربوط به نمودار ۲ است.

۷۸- کدام گزینه با توجه به متن زیر تفسیر درستی ارائه می‌دهد؟

«در گذشته، وقتی اروپاییان قاره آمریکا را کشف و به آنجا مهاجرت کردند و در آنجا ساکن شدند، برخی از تاجران

ثروتمند، مزارع تجاری وسیع تک‌محصولی (پلاتیشن) را به‌ویژه در جنوب ایالات متحده احداث کردند. مالکان

سفیدپوست و ثروتمند، بردگان سیاه‌پوست را استثمار و به کار در این مزارع مجبور می‌کردند و از راه تجارت این

محصولات، سود بسیاری به دست می‌آوردند. کارگران مجبور بودند ساعت‌های زیادی در هوای گرم و مرطوب برای

اربابان کار کنند؛ در حالی که از هرگونه حقوقی محروم بودند و همواره مجازات و تنبیه می‌شدند.»

(۱) تصمیم‌گیری‌های مدیریت سیاسی و اداری یک ناحیه بر فضای جغرافیایی آن ناحیه تأثیر می‌گذارد.

(۲) توافقات و تصمیمات سیاسی و اقتصادی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارد.

(۳) تصمیمات و سیاست‌های اقتصادی یک کشور بر توزیع امکانات در نواحی مختلف اثر می‌گذارد.

(۴) ایدئولوژی و تصمیمات فرهنگی حکومت‌ها بر شکل فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارد.

۷۹- کدام یک از عبارات‌های زیر در مورد جغرافیای سیاسی نادرست است؟

الف) جغرافیای سیاسی علم مطالعه کنش‌های متقابل جغرافیا و سیاست است.

ب) جغرافیای سیاسی علم مطالعه و بررسی ایدئولوژی‌های حاکم در یک منطقه است.

ج) تجزیه و تحلیل تأثیر جغرافیا و سیاست بر یکدیگر است.

د) مطالعه رابطه انسان و سیاست بر یکدیگر موضوع اصلی جغرافیای سیاسی است.

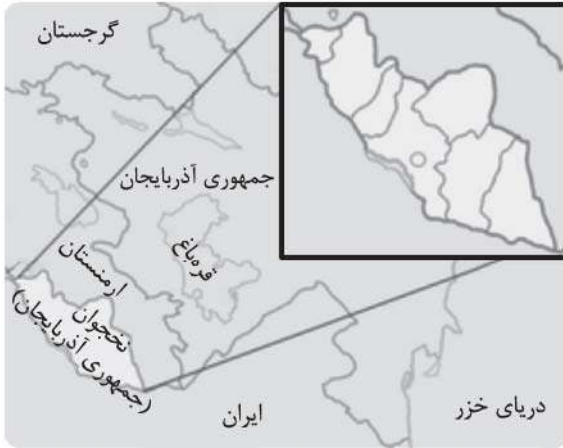
(۱) «ب» - «د»

(۲) «الف» - «ج»

(۳) «الف» - «د»

(۴) «ب» - «ج»

۸۰- تصویر زیر بیانگر یک ناحیه سیاسی است. با توجه به آن، کدام گزینه موارد درست را عنوان کرده است؟

الف) یک ناحیه سیاسی ویژه است که نظام مدیریتی مخصوص به خود را دارد.

ب) به دلیل شرایط قومی و مذهبی خاص، از استقلال کامل برخوردار است.

ج) یک ناحیه سیاسی ویژه که در امور سیاست خارجی تابع حکومت ملی است.

د) یک منطقه آزاد تجاری است که در پرداخت مالیات قوانین خود را دارد.

ه) یک ناحیه خودمختار است که در امور خود استقلال محدودی دارد.

۲) «ب» - «د» - «ه»

۴) «الف» - «ج» - «ه»

۱) «الف» - «د» - «ج»

۳) «ب» - «ج» - «ه»

فلسفه یازدهم

۸۱- کدام گزینه از ویژگی‌های شناخت حسی محسوب نمی‌شود؟

- (۱) شناخت اسرار عالم طبیعت
- (۲) ساماندهی زندگی طبیعی
- (۳) شناخت ویژگی‌های اشیای طبیعی
- (۴) برطرف کردن نیازهای طبیعی

۸۲- کدام مورد در تعریف معرفت شهودی صحیح است؟

- (۱) تمام معرفت‌هایی که انسان بدون استفاده از استدلال عقلی به دست می‌آورد، معرفت شهودی یا قلبی هستند.
- (۲) معرفتی است که بی‌واسطه و بدون تجربه حسی و برهان عقلی در قلب انسان تجلی می‌کند.
- (۳) معرفتی است که فقط از راه حواس پنج‌گانه و تجربه مستقیم قابل دستیابی است.
- (۴) معرفتی است که از طریق تقلید از عارفان و سالکان دیگر حاصل می‌شود.

۸۳- کدام یک از گزینه‌های زیر به یکی از تفاوت‌های میان معرفت وحیانی و شهود و اشراق عارفانه اشاره نمی‌کند؟

- (۱) معرفت وحیانی برعکس معرفت شهودی نیازی به سیر و سلوک و تربیت نفس ندارد و ناشی از التفات خداوند است.
- (۲) معرفت شهودی برخلاف معرفت وحیانی، امری تدریجی است و به مرور زمان کامل می‌شود.
- (۳) معرفت وحیانی برخلاف معرفت شهودی مختص گروه خاصی نیست و همه مردم می‌توانند آن را درک کنند.
- (۴) هدف معرفت وحیانی، هدایت و ارشاد مردم است در حالی که معرفت شهودی می‌تواند چنین هدفی نداشته باشد.

۸۴- نام کدام یک از فیلسوفان، در مقابل نظریه‌های معرفت‌شناختی زیر به طور دقیق‌تری آمده است؟

- (۱) توضیح دقیق و مفصل معرفت شهودی و عدم پرداختن به ارتباط شهود و فلسفه. (شیخ اشراق)
- (۲) معتبر دانستن ادراک حسی و عقلی دانستن استدلال کردن و قبول معرفت ماورای حس برای عقل. (ارسطو)
- (۳) اعتقاد به اعتبار بیشتر شناخت عقلی در برابر شناخت حسی و باور به توانایی عقل در شناختن جهان برتر. (سقراط)
- (۴) اعتقاد به عدم اعتبار شناخت حسی به دلیل خطاهایی که گاهی در آن رخ می‌دهد. (هراکلیتوس)

۸۵- کدام گزینه را می‌توان اشکال وارد بر تجربه‌گرایی مطلق دانست؟

- (۱) تجربه‌گرایی مطلق یا پوزیتیویسم معتقد بود خدا وجود ندارد، چون از نظر تجربی قابل بررسی نیست.
- (۲) تجربه، ابزار لازم برای بررسی موضوعاتی مانند مبدأ جهان و اخلاق را در اختیار ندارد.
- (۳) تجربه، جز در موضوعات غیرتجربی نتایج قطعی و غیر قابل تردید به دست می‌دهد.
- (۴) توجه به تجربه برخلاف نیازهای حقیقی انسان، باعث رشد علوم تجربی گردید.

۸۶- براساس معرفت‌شناسی سوفسطائیان همچون پروتاگوراس، کدام یک از عبارات‌های زیر قابل پذیرش است؟

- (۱) از راه شناخت عقلی نمی‌توان به حقیقتی رسید، اما حواس انسان در شرایطی، ممکن است بیانگر حقیقتی ثابت باشند.
- (۲) حقیقت خارجی در واقع همان چیزی است که حواس اکثر انسان‌ها به آن گواهی می‌دهد؛ هر چند افراد کمی با آن مخالف باشند.
- (۳) ما چیزی جز حواس در اختیار نداریم؛ بنابراین باید واقعیت بیرونی را آن چیزی بدانیم که حواس ما مکرراً به آن گواهی می‌دهند.
- (۴) حقیقت و واقعیت بیرونی، در هر لحظه و در نظر انسان‌های مختلف، می‌تواند مصادیق متفاوتی داشته باشد و همه این مصادیق درست هستند.

۸۷- کدام گزینه با تفکرات کانت درباره شناخت سازگار است؟

- (۱) انسان رابطه علیت بین طلوع خورشید و روشن شدن روز را از پیش در قالب‌های ذهنی خود دارد.
- (۲) بخشی از شناخت‌های ما بدون استفاده از هر نوع تجربه و مقدم بر همه تجربه‌ها هستند.
- (۳) شناخت‌های انسان از پیش در ذهن انسان موجود هستند و ذهن ما با حواس خود فقط آن‌ها را به یاد می‌آورد.
- (۴) علم و معرفت بدون همکاری حس و عقل پدید نمی‌آید و شناخت پس از تطبیق محسوسات با قالب‌های ذهنی پدید می‌آید.

۸۸- کدام گزینه در مورد انسان‌شناسی فیلسوفان دوره جدید اروپا درست‌تر و دقیق‌تر است؟

- (۱) از نظر دکارت، بدن ماشینی پیچیده است که به طور خودکار فعالیت می‌کند؛ این بدن، حقیقت «من» انسان را نمی‌سازد و این روح است که حقیقت انسان را تشکیل می‌دهد و بدن از آن استفاده می‌کند.
- (۲) کانت با استدلال خود مبنی بر این که اختیار و اراده آزاد، بدون وجود وجدان اخلاقی معنا ندارند، اختیار را ویژگی نفس غیرمادی انسان می‌داندست، نه بدن که یک امر مادی است.
- (۳) ماتریالیست‌ها که انسان را فقط دارای یک بعد مادی می‌دانند، ذهن را صرفاً مغز و سلسله اعصاب انسان در نظر می‌گیرند و انسان را تنها یک حیوان پیچیده‌تر از سایر موجودات و نتیجه تکامل آن‌ها می‌دانند.
- (۴) از نظر داروینیست‌ها، انسان در طول حیات اجتماعی خود، مجبور شده است که اصول اخلاقی را ابداع کند و آن‌ها را رعایت کند، وگرنه فضیلت‌گرایی در روح و فطرت او وجود ندارد.

۸۹- براساس نظر افلاطون، کدام یک درباره نفس انسان درست است؟

- (۱) نفس، بخش غیرمادی عقل انسان است و حقیقتی برتر از ماده است که باعث جاودانگی انسان می‌شود.
- (۲) نفس حقیقتی نامرئی، جاوید و برتر از بدن است که انسان را از حیوانات متمایز می‌کند.
- (۳) نفس، همان غرایز حیوانی انسان است که باید از طریق مراقبت از نفس کنترل شوند.
- (۴) نفس فقط وسیله‌ای برای بقا و حفظ بدن است و ارزش ذاتی ندارد.

۹۰- اولین مقدمه استدلال کانت در اثبات نفس غیرمادی در انسان کدام است؟

- (۱) انسان دارای وجدان اخلاقی است.
- (۲) اخلاق انسانی، مشروط به داشتن اراده و اختیار است.
- (۳) انسان دارای اراده و اختیار است.
- (۴) اراده و اختیار مربوط به نفس غیرمادی است.

پاسخ‌نامه تشریحی آزمون را ساعت ۱۶ از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

azmoon.kheilisabz.com

اساتید، مشاوران و دانش‌آموزان گرامی؛

نظرات، پیشنهادات، انتقادات و بازخوردهای خود نسبت به سؤالات این آزمون را می‌توانید از طریق آیدی @Kheilisabz_edit در همه پیام‌رسان‌ها با ما به اشتراک بگذارید.

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

پاسخ نامه آزمون آزمایشی خیلی سبز

مرحله دوازدهم

پایه یازدهم

۱۴۰۴/اسفند/۲۲

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۰۵

ویژه یازدهمی های ۱۴۰۴

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	محمد اسکندری یگانه - علی شهرابی
زبان و ادبیات فارسی	محمدعلی دولتخواهی - عارفه سادات طباطبایی نژاد - حسینعلی موسی زاده
علوم اجتماعی	الهام رضایی
روانشناسی	مهدی جاهدی
زبان عربی	موسی کاظم غلامی
تاریخ	بهروز یحیی
جغرافیا	الهه ریاحی نسب
فلسفه (۱)	نگین تربتی سنجانی - علی سلوکی - مجید قدرتی پور

نام درس	مستول درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ نامه	کارشناسان علمی	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهرابی	علی شهرابی	علی شهرابی	میثم حصارکی	وحید جعفری پگاه نادری آسیابر
زبان و ادبیات فارسی	ابوالفضل قاضی فخر آستانه	ابوالفضل قاضی فخر آستانه	ابوالفضل قاضی فخر آستانه	بهناز رجیبی عماد فیض آبادی	احمدرضا بهرادجم معصومه رحمانی مژده میرزایی
علوم اجتماعی	فروغ نجمی تیموریان	فروغ نجمی تیموریان	فروغ نجمی تیموریان	فرناز سلیمانی	علی سلوکی نگار کاتبی
روانشناسی	مهدی جاهدی	مهدی جاهدی	مهدی جاهدی	مهدی پارچه باف دولتی	فرزانه حاجی مهدی پارچه باف دولتی
زبان عربی	موسی کاظم غلامی	موسی کاظم غلامی	موسی کاظم غلامی	سمیه جغتایی	پروانه حسینی فرد سمانه ریحانی محمد مهدی عسکرآبادی
تاریخ	بهروز یحیی	بهروز یحیی	بهروز یحیی	حبیبیه محبی	وجهیه صادقی مالواجردی نگار کاتبی
جغرافیا	سعید بهروزی فر	الهه ریاحی نسب	الهه ریاحی نسب	حبیبیه محبی	وجهیه صادقی مالواجردی حبیبیه محبی بهروز یحیی
فلسفه (۱)	مجید قدرتی پور	مجید قدرتی پور	مجید قدرتی پور	محمد رضا شریفی	محمد مهدی بادامه سحر محمدزاده سالیانی

مدیر تألیف آزمون: فاطمه آقاچانپور
مستول پروژه: فرناز سلیمانی

آزمون آزمائشی خیلی سبز

فرناز سلیمانی - مینا کریمزاده - حبیبه محبی - مژده میرزایی

تیم اجرایی و تألیف آزمون

الناز علی یاری زاده

سرپرست تولید

نیلوفر اعتمادی - نیوشا پیمان - هدیه خسروی
 زهرا صفری - الهه صفری - فاطمه علی اکبری
 محیا غنی فرد - زهرا فرهادی مهر - نادره ناز آوری
 ساعده نمازی

ویراستاران فنی

ندا فخاری
 سارا گنجی آزادپور

رسام

صدف امام - مریم حسین زاده
 سیده سخائی - الهام سهرابی - طاهره صادق نژاد
 مائده صبیری - نیلوفر فرخجسته - فاطمه قیاسوند
 مهدیه گل پور - دریا لطفی

صفحه آرایی

ویژه یازدهمی های ۱۴۰۴

۱ درآمد ماهیانه هفت نفر از کارمندان یک شرکت ۴۰، ۲۰، ۱۴، ۲۴، ۸، ۵۶ و ۲۶ میلیون تومان است. خط فقر به روش میانه چند میلیون تومان است؟

۲۴ (۴)

۱۲ (۳)

۲۰ (۲)

۱۰ (۱)

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: فصل ۳- درس ۱

خط فقر افراد یک جامعه به کمک میانگین برابر با نصف میانگین و به کمک میانه، برابر با نصف میانه است.

درس Box

گام اول: اعداد حقوق را از کوچک به بزرگ مرتب کرده و میانه را مشخص می‌کنیم:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۸، ۱۴، ۲۰، ۲۴، ۲۶، ۴۰، ۵۶
میانه

گام دوم: خط فقر به روش میانه برابر است با:

$$\text{خط فقر} = \frac{\text{میانه}}{۲} = \frac{۲۴}{۲} = ۱۲$$

درآمد ماهیانه ۷ نفر از کارمندان یک شرکت برحسب میلیون تومان به صورت زیر است:

۲۰، ۱۰، ۵، ۱۲، ۴، ۳۰، ۱۳

(سوال ۱۷- امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳)

خط فقر را به روش نصف میانه، محاسبه کنید.

۲ در یک منطقه، از میان افراد ۱۶ ساله و بیشتر، تعداد ۲۴۰۰ نفر شاغل و ۶۰۰ نفر بیکار هستند. نرخ بیکاری در این منطقه کدام است؟

$$0/3 (4)$$

$$0/1 (3)$$

$$0/25 (2)$$

$$0/2 (1)$$

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: فصل ۳ - درس ۱

درس Box

درباره نرخ بیکاری باید بدانیم که:

۱	جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال (فقط برای افراد ۱۶ ساله و بیشتر)
۲	$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت شاغل}} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}}$

پاسخ خیلی تشریحی ✓ گام اول: جمعیت فعال را حساب می‌کنیم:

$$\text{جمعیت فعال} = \text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت شاغل} = 600 + 2400 = 3000$$

گام دوم: پس:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \frac{600}{3000} \stackrel{\text{به ۶۰۰ ساده می‌کنیم.}}{=} \frac{1}{5} \times \frac{2}{2} = \frac{2}{10} = 0/2$$

در یک منطقه، از میان افراد ۱۶ ساله و بیشتر، تعداد ۱۲۰۰ نفر شاغل و ۳۰۰ نفر بیکار هستند. نرخ بیکاری در این منطقه را به دست آورید.

(سؤال ۱۹ - امتحان نهایی فرداد ۱۴۰۳)

ریاضی و آمار

۲ رمان انگلیسی‌زبانی با متوسط طول جمله‌های ۶ کلمه‌ای و ۱۳ درصد کلمهٔ دشوار، برای دانش‌آموزان چه پایه‌ای مناسب است؟

- (۱) هفتم (۲) هشتم (۳) نهم (۴) دهم

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: فصل ۳ - درس ۱

درس Box

(میانگین تعداد کلمات در هر جمله + درصد کلمات دشوار) $\times 0.4 =$ شاخص پایهٔ آموزش

اگر عدد به‌دست‌آمده از رابطهٔ بالا، عددی اعشاری مثل $9/6$ بود، می‌گوییم این کتاب برای دانش‌آموزی که پایهٔ نهم (جزء صحیح $9/6$) را به پایان رسانده، مناسب است.

پاسخ خیلی تشریحی ✓ گام اول:

$$0.4 \times 19 = 7.6 = \underbrace{0.4 \times 13}_{13} + \underbrace{0.4 \times 6}_{6}$$

گام دوم: جزء صحیح $7/6$ می‌شود ۷، پس این کتاب برای پایهٔ هفتم مناسب است.

رمان انگلیسی‌زبانی با متوسط طول جمله‌های ۸ کلمه‌ای و ۱۸ درصد کلمهٔ دشوار، برای دانش‌آموزان چه پایه‌ای مناسب است؟

(سوال ۱۳ کنکور انسانی ۱۴۰۴ - نوبت دوم)

- (۱) یازدهم (۲) دهم (۳) نهم (۴) هشتم

۴ برای شخصی با قد ۱۸۰ سانتی متر، شاخص سلامت ۳۰ است. وزن این شخص چند کیلوگرم است؟

۹۷/۲ (۴)

۹۵/۲ (۳)

۹۳/۲ (۲)

۹۱/۲ (۱)

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: فصل ۳ - درس ۱

درس Box

شاخص سلامت (BMI) از رابطه زیر به دست می آید:

$$BMI = \frac{\text{وزن}}{(\text{قد})^2}$$

بر حسب kg

بر حسب متر

پاسخ خیلی تشریحی ✓

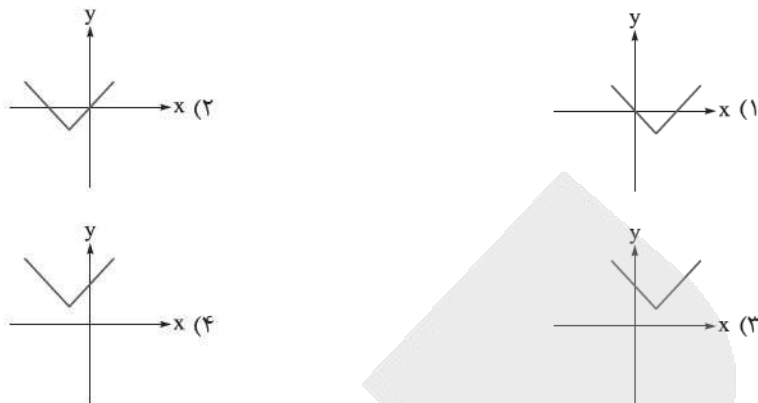
گام اول: ۱۸۰ سانتی متر را به متر تبدیل می کنیم:

$$180 \text{ cm} \xrightarrow{\div 100} 1.8 \text{ m}$$

گام دوم: از فرمول استفاده می کنیم:

$$BMI = \frac{\text{وزن}}{(\text{متر})^2} \Rightarrow 30 = \frac{x}{(1.8)^2} \Rightarrow x = 30 \times \frac{(1.8)^2}{1} = 97.2$$

۵ اگر $a < 0$ باشد، نمودار تابع $y = |x + a| + a$ به کدام شکل است؟

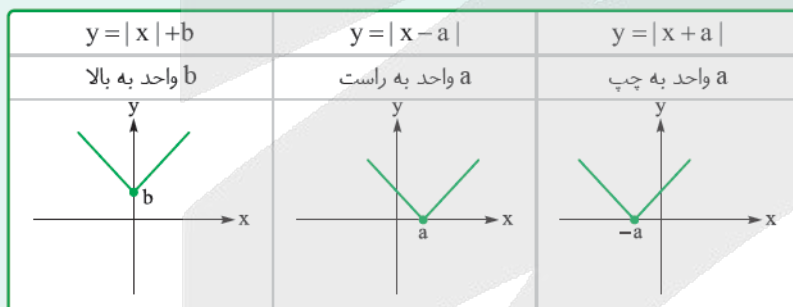
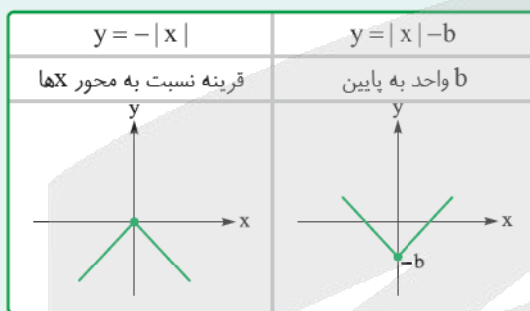

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: فصل ۲ - درس ۲

درس Box

(۱) انتقال‌ها روی نمودار $y = |x|$ (با فرض $a, b > 0$):

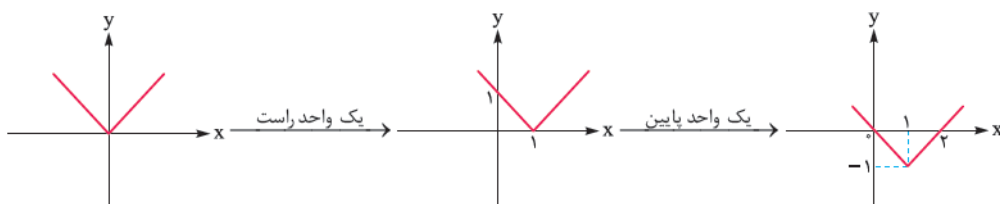
(۲) ترتیب مراحل در رسم تابع $y = \pm |x \pm a| \pm b$:

$$y = \begin{matrix} \oplus \\ \downarrow \\ \text{دوم} \end{matrix} |x \begin{matrix} \oplus \\ \downarrow \\ \text{اول} \end{matrix} a \begin{matrix} \oplus \\ \downarrow \\ \text{سوم} \end{matrix} b$$

پاسخ خیلی تشریحی ✓ گام اول: جای a یک عدد منفی مثل -۱ قرار می‌دهیم:

$$y = |x + a| + a \xrightarrow{a=-1} y = |x - 1| - 1$$

گام دوم: برای رسم نمودار تابع به دست آمده، کافی است نمودار تابع $y = |x|$ را ابتدا ۱ واحد به راست و سپس ۱ واحد به پایین ببریم:

نمودار تابع درجه دوم $y = ax^2 - 4x + a + 3$ از مبدأ مختصات می‌گذرد. مقدار $\text{sign}(a+1) + \left[\frac{a}{4}\right]$ کدام است؟

- (۱) -۴
 (۲) -۳
 (۳) -۲
 (۴) -۱

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: فصل ۲ - درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گام اول: مبدأ مختصات یعنی نقطه $(0,0)$ باید در معادله تابع صدق کند:

$$y = ax^2 - 4x + a + 3 \xrightarrow{(0,0)} 0 = 0 - 0 + a + 3 \Rightarrow a = -3$$

گام دوم: حاصل عبارت داده شده را به ازای $a = -3$ حساب می‌کنیم:

$$\text{sign}(a+1) + \left[\frac{a}{4}\right] = \underbrace{\text{sign}(-2)}_{-1} + \left[\frac{-3}{4}\right] = -2 + \underbrace{\left[-1/5\right]}_{\text{بین } -2 \text{ و } -1} = -2 + (-2) = -4$$

کدام گزینه در مورد تابع $f(x) = [x+1] - [x-1]$ صحیح است؟

۷

- (۱) نمودار تابع f از مبدأ می‌گذرد.
 (۲) دامنه $-1 < x < 1$ ، تابع همانی است.
 (۳) نمودارش از سه خط افقی تشکیل شده است.
 (۴) برد تابع f ، شامل یک عدد حقیقی است.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: فصل ۲ - درس ۲

درس Box

$$[x \pm k] = [x] \pm k$$

(۱) اگر k عددی صحیح باشد، آن‌گاه:

(۲) تابعی که بردش فقط یک عضو دارد، تابعی ثابت و ضابطه‌اش به صورت $f(x) = c$ است.

گام اول: طبق درس باکس می‌توانیم اعداد $+1$ و -1 را از داخل جزء صحیح بیرون آوریم:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

$$f(x) = \underbrace{[x+1]}_{[x]+1} - \underbrace{[x-1]}_{[x]-1} = [x] + 1 - [x] + 1 = 2$$

گام دوم: چون ضابطه f به صورت $f(x) = 2$ شد، پس f تابعی ثابت با برد $\{2\}$ است؛ در نتیجه بردش تک‌عضوی است.

توابع $f(x) = [x]$ با دامنه $-1 \leq x < 3$ و $g(x) = \text{sign}(x)$ با دامنه $-2 \leq x < 1$ مفروض اند. کدام عدد در برد تابع $2f + g$ وجود ندارد؟

- ۱ (۱) ۲ (-۱) ۳ (صفر) ۴ (-۳)

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: فصل ۲ - درس ۳

درس Box

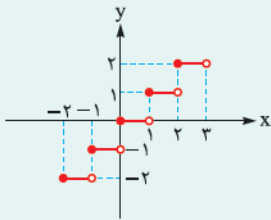
(۱) تابع علامت (sign):

دامنه و بُرد	نمودار	ضابطه
$D = \mathbb{R}$ $R = \{-1, 0, 1\}$		$\text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$

(۲) تعریف جزء صحیح یا براکت:

$[4] = 4$	جزء صحیح هر عدد صحیح، خودش می‌شود: $x \in \mathbb{Z} \Rightarrow [x] = x$	تعریف
$[-3/2] = -4$ یا $[3/2] = 3$	جزء صحیح هر عدد غیر صحیح، عدد صحیح ماقبل آن می‌شود: $k < x < k+1 \xrightarrow{k \in \mathbb{Z}} [x] = k$	

(۳) نمودار تابع $y = [x]$:

(۴) دامنه تابع $f + g$ و هر تابع به شکل $af \pm bg$ از اشتراک دامنه f و g به دست می‌آید.

گام اول: اشتراک دامنه توابع f و g را حساب می‌کنیم:

$$D_{2f+g} = D_f \cap D_g = (-1 \leq x < 1)$$

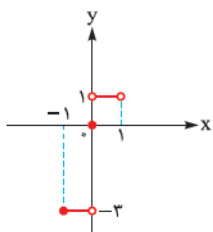
گام دوم: باید ضابطه $2f + g$ را در سه محدوده $-1 \leq x < 0$ ، $x = 0$ ، و $0 < x < 1$ حساب کنیم:

$$-1 \leq x < 0: \underbrace{2[x]}_{-1} + \underbrace{\text{sign}(x)}_{-1} = -2 + (-1) = -3$$

$$x = 0: \underbrace{2[0]}_0 + \underbrace{\text{sign}(0)}_0 = 0 + 0 = 0$$

$$0 < x < 1: \underbrace{2[x]}_0 + \underbrace{\text{sign}(x)}_1 = 0 + 1 = 1$$

گام سوم: نمودارش را می‌کشیم:

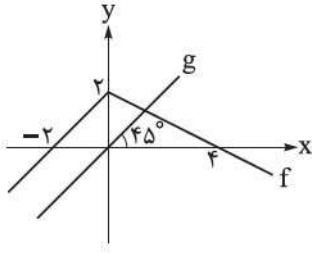
پاسخ خیلی تشریحی

گام چهارم: با توجه به نمودار، برد تابع شامل سه عدد است:

$$R_{f+g} = \{-3, 0, 1\}$$

پس عدد -1 در برد نیست.

با توجه به نمودار توابع f و g ، حاصل $(\frac{f+g}{g-f})(3)$ کدام است؟

- ۱/۲ (۱)
- ۱/۴ (۲)
- ۱/۶ (۳)
- ۱/۸ (۴)

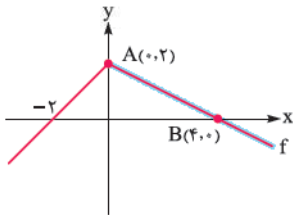
پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: فصل ۲ - درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گام اول: g نیمساز ناحیه اول و سوم است، پس ضابطه‌اش به صورت $g(x) = x$ است.

گام دوم: چون $f(3)$ را می‌خواهیم، پس کافی است معادله ضابطه مربوط به $x > 0$ را برای f بنویسیم:

$$m = \frac{2-0}{0-4} = \frac{2}{-4} = -\frac{1}{2}$$

$$y = mx + h \xrightarrow{h=2} y = -\frac{1}{2}x + 2$$

گام سوم: مقدار f و g را در $x = 3$ حساب می‌کنیم:

$$f(x) = -\frac{1}{2}x + 2 \xrightarrow{x=3} f(3) = -\frac{3}{2} + 2 = \frac{1}{2}$$

$$g(x) = x \xrightarrow{x=3} g(3) = 3$$

گام چهارم: خواسته سؤال:

$$\left(\frac{f+g}{g-f}\right)(3) = \frac{f(3)+g(3)}{g(3)-f(3)} = \frac{\frac{1}{2}+3}{3-\frac{1}{2}} = \frac{\frac{7}{2}}{\frac{5}{2}} = \frac{7}{5} \times \frac{2}{2} = \frac{14}{10} = \frac{7}{5}$$

۱۰ شاخص بهای قیمت سیمان در سال ۱۴۰۱ به ۱۲۰ و در سال ۱۴۰۲ به ۱۳۸ رسیده است. اگر سال ۱۴۰۰ سال پایه با شاخص ۱۰۰ باشد و قیمت سیمان در سال ۱۴۰۱ برابر ۳۲۰ هزار تومان باشد، قیمت آن در سال ۱۴۰۲ کدام است؟

- (۱) ۳۵۴۰۰۰
- (۲) ۳۵۸۰۰۰
- (۳) ۳۶۴۰۰۰
- (۴) ۳۶۸۰۰۰

مشاوره بعضی وقتها ممکنه در سؤال، اطلاعات اضافه داشته باشیم مثل همین سؤال که سال ۱۴۰۰ رو سال پایه با شاخص ۱۰۰ گرفته.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: فصل ۳ - درس ۱

در مورد نرخ تورم باید بدانیم که:

درس Box

۱	تعریف	تغییر متوسط قیمت کالاها و خدمات در طول زمان را تورم می‌گوییم.
۲	روابط	با قیمت کالا $\text{نرخ تورم} = \frac{\text{قیمت سال پایه} - \text{قیمت سال جدید}}{\text{قیمت سال پایه}} \times ۱۰۰$
۳	نکته	با شاخص بهای کالا $\text{نرخ تورم} = \frac{\text{شاخص سال پایه} - \text{شاخص سال جدید}}{\text{شاخص سال پایه}} \times ۱۰۰$ اگر سؤال شاخص سال پایه را نداده بود، آن را ۱۰۰ می‌گیریم.

گام اول: نرخ تورم را به کمک شاخص‌های سال ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ حساب می‌کنیم:

$$\text{نرخ تورم} = \frac{\text{شاخص سال } ۱۴۰۱ - \text{شاخص سال } ۱۴۰۲}{\text{شاخص سال } ۱۴۰۱} \times ۱۰۰ = \frac{۱۳۸ - ۱۲۰}{۱۲۰} \times ۱۰۰ = \frac{۱۸}{۱۲۰} \times ۱۰۰ = \frac{۱۸}{۶} \times ۵ = ۳ \times ۵ = ۱۵$$

گام دوم: نرخ تورم را برای قیمت‌های همان کالا در سال ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ می‌نویسیم:

$$\text{نرخ تورم} = \frac{\text{قیمت سال } ۱۴۰۱ - \text{قیمت سال } ۱۴۰۲}{\text{قیمت سال } ۱۴۰۱} \times ۱۰۰ \Rightarrow ۱۵ = \frac{X - ۳۲۰}{۳۲۰} \times ۱۰۰$$

$$\Rightarrow \frac{۱۵}{۱۰۰} = \frac{X - ۳۲۰}{۳۲۰} \Rightarrow ۳ = \frac{X - ۳۲۰}{۱۶} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} X - ۳۲۰ = ۴۸ \Rightarrow X = ۳۶۸$$

پس قیمت سال ۱۴۰۲ برابر با ۳۶۸ هزار تومان است.
۳۶۸۰۰۰

پاسخ خیلی تشریحی

کدام عبارت‌ها از نظر تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، نادرست هستند؟

- (الف) ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره، زبان غزل قرن یازدهم را به افق خیال عامه نزدیک کرده است.
 (ب) مکتب وقوع نتیجه چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک هندی و رهایی از گرفتاری تقلید بود.
 (ج) شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران نقش بسزایی داشتند.
 (د) حکومت تیمور مذهب شیعه را ترویج و به شعر ستایشی، درباری و عرفانی بی‌توجهی می‌کرد.
 (ه) شعر باباغانی، حد واسط سبک عراقی و دوره بعد، یعنی سبک هندی است و واقع‌گرایی شاخصه اصلی آن است.
- (۱) ب - ج - ه
 (۲) الف - ج - د
 (۳) الف - د - ه
 (۴) ب - د - ه

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۷

درس Box

مکتب وقوع نتیجه چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک عراقی بود و به نوعی می‌توان این مکتب را زمینه‌ساز عبور از سبک عراقی و رسیدن به سبک هندی دانست.

در شعر مذهبی دوره صفویه به اشعار عاشقانه زمینی توجهی نمی‌شد، چون با عشق زمینی میانهای نداشت.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) مکتب وقوع نتیجه چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک عراقی بود.

(د) حکومت صفوی مذهب شیعه را ترویج و به شعر ستایشی، درباری و عاشقانه‌های زمینی بی‌توجهی می‌کرد.

(ه) شعر وحشی بافقی، حد واسط سبک عراقی و دوره بعد، یعنی سبک هندی است و واقع‌گرایی شاخصه اصلی آن است.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

عبارت زیر به ترتیب مربوط به کدام شاعران است؟

(الف) شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است.

(ب) از شاعرانی است که در سرودن شعر مذهبی معروف و ترکیب‌بند عاشورایی او زبانزد است.

(ج) او را به سبب غزل‌های خیال‌انگیز و به کار بردن مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن می‌شناسیم.

(د) وی با به کار بردن مضمون‌های ابداعی فراوان، «خلاق‌المعانی ثانی» لقب گرفت.

(ه) معروف‌ترین شاعر سبک هندی و از پرکارترین شاعران فارسی‌زبان است.

(۱) بابافغانی شیرازی - محتشم کاشانی - کلیم کاشانی - بیدل دهلوی - صائب تبریزی

(۲) کلیم کاشانی - محتشم کاشانی - بیدل دهلوی - صائب تبریزی - بابافغانی شیرازی

(۳) بابافغانی شیرازی - محتشم کاشانی - بیدل دهلوی - کلیم کاشانی - صائب تبریزی

(۴) کلیم کاشانی - صائب تبریزی - بیدل دهلوی - محتشم کاشانی - بابافغانی شیرازی

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۷

شعر مذهبی و ترکیب‌بند عاشورایی محتشم کاشانی، معروف‌ترین شاعر سبک هندی بودن صائب تبریزی و خلاق‌المعانی بودن کلیم کاشانی را به خاطر بسپارید.

بررسی همه عبارت‌ها:

(الف) بابافغانی شیرازی: شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است.

(ب) محتشم کاشانی: از دیگر شاعران قرن دهم که در سرودن شعر مذهبی معروف و ترکیب‌بند عاشورایی او زبانزد است.

(ج) شعر بیدل را به سبب غزل‌های خیال‌انگیز و به کار بردن مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن می‌شناسیم.

(د) کلیم کاشانی با به کار بردن مضمون‌های ابداعی فراوان، «خلاق‌المعانی ثانی» لقب گرفت.

(ه) صائب تبریزی معروف‌ترین شاعر سبک هندی و از پرکارترین شاعران فارسی‌زبان است.

با توجه به عبارت «خلاق‌المعانی» می‌توانید به پاسخ تست برسید.

درس Box

پاسخ خیلی تشریحی

تیزبازی

۱۳

در عبارت زیر کدام مورد نادرست است؟

«در قرن دهم دو جریان شعری بیشتر رونق داشت: یکی شعر لطیف و فصیحی بود که به طور طبیعی و به شیوهٔ کسانی مثل حافظ و سعدی در جریان بود و بابافغانی شیرازی از نمایندگان آن است. دیگری مکتب وقوع که بازتاب طبیعی محیط جغرافیایی قرن دهم بود که البته راه به جایی نبرد.»

(۳)

(۲)

(۱)

(۴)

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: درس ۷

محیط اجتماعی و سیاست حاکمان و شرایط جامعه در تغییر سبک‌ها بیشتر تأثیر دارد تا محیط جغرافیایی.

محیط اجتماعی درست است نه جغرافیایی.

درس Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

(سؤال ۲۸ کنکور انسانی ۱۴۰۳ - نوبت اول)

در متن زیر کدام مورد نادرست است؟

«با شکست سامانیان، خراسان (۱) ابتدا به دست سبکتکین و بعد پسرش محمود افتاد و سلسهٔ غزنوی در سال ۳۵۱ (۲) هجری در شهر غزنه تشکیل شد، غزنویان برای ماندگاری خود زبان فارسی را رواج دادند و در دربار آنان شاعرانی چون ناصر خسرو (۳) و عنصری (۴) به ستایش و مدیحه‌سرایی می‌پرداختند.»

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

کنکور

کدام عبارت نادرست است؟

- ۱) در قرن دهم حکومت در دست جانشینان تیمور بود، به گونه‌ای که در هر گوشه‌ای حاکمی از آنان حکومت می‌کرد.
- ۲) کلیم کاشانی در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است و این ویژگی به غزل‌های او لطف ویژه‌ای بخشیده است.
- ۳) در هندوستان به رسم دربارهای قدیم ایران بازار قصیده و مدح هنوز رواج داشت.
- ۴) به سبب آشنایی ایرانیان با هند، مراکز تجمعی مثل قهوه‌خانه‌ها دایر شد و شاعران به مشاعره و نقد آثار یکدیگر می‌پرداختند.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۷

پاسخ خیلی تشریحی ✓

همه عبارت‌ها درست هستند به جز گزینه (۴). قهوه‌خانه به سبب آشنایی با اروپاییان رواج یافت و در دوره‌هایی مرکز تجمع شاعران و هنرمندان بود که در آن‌جا شاعران به مشاعره و نقد آثار یکدیگر می‌پرداختند.

۱۵

در کدام بیت استعارهٔ مصرّحه وجود ندارد؟

- (۱) به وقت صبح چو آن سرو سیمتن بنشست
 (۲) تا خرقه به خون دل ساغر بنشوید
 (۳) اگرچه رفت به تلخی در این طلب، فرهاد
 (۴) سرو را بر سر سرچشمه اگر جای بود
- ز رشک طلعت او شمع انجمن بنشست
 زندان خرابات مغان را بنشاید
 ز رفقت از سر او شور شکر شیرین
 جای آن هست که بر چشم نشانند او را

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبهدت: درس ۹

درسی Box

استعاره‌های مصرّحه، مجازهایی با علاقهٔ شباهت هستند، پس برای پیدا کردن آن‌ها کافی است جمله را معنی کنید و کلماتی را که در معنای حقیقی خود به کار نرفته‌اند، پیدا کنید و در نهایت مطمئن شوید که رابطهٔ بین کلمه و معنای مورد نظر، شباهت است. به طور مثال در گزینهٔ (۱) می‌دانیم که شاعر دربارهٔ «سرو» سخن نمی‌گوید؛ بنابراین «سرو» باید معنای مجازی داشته باشد و وقتی رابطهٔ شباهت بین قد و سرو تأیید می‌شود، یعنی «سرو» مجاز با علاقهٔ شباهت است.

در این بیت استعارهٔ مصرّحه دیده نمی‌شود. شاعر قد معشوق را بر سرو ترجیح داده است و «سرو» در معنای حقیقی است. معنی بیت ۴: اگر درخت سرو در کنار جوی جا دارد جای معشوق من در روی چشم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): سرو استعاره از معشوق

گزینهٔ (۲): خون دل ساغر استعاره از شراب

گزینهٔ (۳): شکر استعاره از لب یار

واژهٔ «سرو» استعارهٔ پرتکراری در ادبیات فارسی است و اکثراً استعاره از «یار قدبلند» می‌شود، اما در این بیت کاربرد حقیقی دارد و در معنای درخت به کار رفته است.

گول نخوری

در کدام بیت هر دو نوع استعاره وجود دارد؟

- (۱) راستی را ز لطافت چو روان می‌گردی
 (۲) تا چه دیده است که آن سنبل گل فرسا را
 (۳) گر پسته با دهانت نسبت کند دهان را
 (۴) باید که برآید چو برآید نفس صبح
- گویا سرو روان تو روانی دگر است
 دست‌ها بسته و از سرو درآویخته است؟
 برخیز و مشت می‌کن بشکن دهان پسته
 از پرده‌سرا زمزمه پرده‌سرایان

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبهدت: درس ۹

پاسخ خیلی تشریحی ✓

سنبل استعاره از مو، گل استعاره از صورت و سرو استعاره از قد است (سه استعاره مصرحه) و این که سنبل (یا همان موی معشوق) دست‌بسته باشد، «تشخیص» دارد و استعاره مکنیه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): سرو روان: استعاره از قد معشوق

گزینه (۳): این که پسته دهان داشته باشد و این که پسته دهان خود را با دهان معشوق مقایسه کند، تشخیص و استعاره مکنیه است.

گزینه (۴): نفس صبح: تشخیص و اضافه استعاری

۱۷

در کدام ابیات زیر هر دو آرایه «اضافه استعاری» و «مجاز با علاقه شباهت» وجود دارد؟

الف) تا تو در چشم منی از لب سرچشمه چشم	لاله می چینم و در لحظه دگر می روید
ب) خون شد ز اشکها دل سنگین کوهسار	وان سست مهر بر دل سنگش اثر نکرد
ج) تا در درون چشمم خرگاه زد خیالت	مه را به سان ماهی بینم در آب منزل
د) گر چو فرهاد ز مژگان گهر افشان کردم	ای بسا لعل که در دامن کهسار افتد
ه) در قدمهای خیال تو بسه دامن هر دم	چشم دریادل من لؤلؤ لالا می ریخت
- (۱) الف - ج (۲) د - ه (۳) ب - د (۴) ه - الف

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبصط: درس ۹

پاسخ خیلی تشریحی ✓

توجه: مجاز با علاقه شباهت همان استعاره مصرحه است.

بررسی همه ابیات:

الف) سرچشمه چشم: اضافه تشبیهی - لاله استعاره از اشک

ب) دل کوهسار: اضافه استعاری

ج) خرگاه زد خیال: تشخیص و استعاره مکنیه است اما اضافه استعاری نیست.

د) گهر مجاز به علاقه شباهت از اشک - دامن کهسار: اضافه استعاری

ه) قدمهای خیال: اضافه استعاری - لؤلؤ مجاز به علاقه شباهت از اشک

(سوال ۱۹ - امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳)

اول و آخر این کهنه کتاب افتاده است
با حله تنیده ز دل یافته ز جان

در ابیات زیر دو مجاز با رابطه شباهت بیابید.
ما ز آغاز و ز انجام جهان بی خبریم
با کاروان حله بر فتم ز سیستان

امتحان
نهایی

تعداد استعاره در کدام بیت بیشتر است؟

- (۱) دلدار من جاندار من شمشاد خوش رفتار من
 (۲) چو آن خورشید تابان را به وقت صبح یاد آرم
 (۳) برفروزد دلم از نکهت انفاس نسیم
 (۴) مشنو که سر زلف عروسان بهاری
- چون دیده دُربار من لعلش گهربار آمده
 ز چشم اخترافشانم بیفتد رسته پروین
 گرچه شمع از نفس باد صبا بنشیند
 آشفته آن سنبل گلبوی تو نبود

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبهدت: درس ۹

پاسخ خیلی تشریحی ✓

شمشاد استعاره از معشوق - دُر استعاره از اشک - لعل استعاره از دهان - گهر استعاره از سخن ارزشمند (چهار استعاره)
 بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): خورشید استعاره از معشوق - اختر استعاره از اشک - رسته پروین استعاره از اشک‌ها (سه استعاره)

گزینه (۳): انفاس نسیم: اضافه استعاری - نفس باد صبا: اضافه استعاری - نشستن شمع، کنایه از خاموش شدن است و بهتر است آن را تشخیص و استعاره مکنیه حساب نکنیم. البته اگر آن را در یک دیدگاه استعاره هم حساب کنیم، باز تعداد استعاره بیت از گزینه (۱) کم‌تر است.

گزینه (۴): عروسان بهاری استعاره از گل‌ها - زلف عروسان بهاری: اضافه استعاری - سنبل استعاره از زلف (سه استعاره)

وزن کدام گزینه از تکرار چهار پایه آوایی «مفتعلن» تشکیل شده است؟

- (۱) شیخ را گفتا بگو ای پاک‌جان
 (۲) کسی را که عمرش به دو سی رسید
 (۳) زار و معاف است کنون، غرق مصاف است کنون
 (۴) عاشقان دارند کار و عارفان دانند حال
- تا جوانمردی چه باشد در جهان
 امید از جهانش بیاید بُرید
 بر گه قاف است کنون، در پی عنقا دل من
 این سخن در دل فرود آید که از جان گفته‌اند

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۸

کارت Box

گاهی به ضرورت شعری یک هجای کوتاه که در آخر واژه باشد و واژه با مصوت کوتاه (ـَ ـِ ـُ) پایان یافته باشد را باید بلند حساب کرد. این مورد را می‌توان از وزن شعر، نظم سایر هجاها و مقایسه وزن دو مصراع تشخیص داد. این مورد یکی از اختیارات شاعری است که در سال بعد کامل با آن آشنا می‌شویم.

برای مثال، به مصراع اول بیت گزینه (۲) توجه کنید! واژه «دو» باید هجای کوتاه باشد ولی در این جا به ضرورت شعری بلند حساب می‌شود تا نظم هجاها شعر درست شود.

(مفتعلن، مفتعلن، متفعلن، مفتعلن)

پاسخ خیلی تشریحی ✓

زا	رُ	هـ	عـ	فـ	ت	گ	نـ	غـ	قـ	هـ	صـ	فـ	ت	گ	نـ
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
بر	گ	هـ	قـ	فـ	ت	گ	نـ	دـ	پـ	یـ	عـ	قـ	د	ل	مـ
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

وزن بیت گزینه (۱): (فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلن)

شیخ	خ	را	گفتا	بگو	ای	پاک	جان
-	U	-	-	U	-	-	U
تا	ج	وان	مر	دی	چ	با	شد
-	U	-	-	U	-	-	U

وزن بیت گزینه (۲): (فعولن، فعولن، فعولن، فَعَلن)

ک	سی	را	ک	عم	رش	ب	دو	سی	ر	سید
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-
ا	می	دز	ج	ها	ش	پ	با	ید	ب	رید
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-

وزن بیت گزینه (۴): (فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلن)

عـ	شـ	قـ	دـ	رـ	نـ	د	حـ
-	U	-	-	U	-	-	U
این	سـ	خـ	دـ	دـ	یـ	کـ	از
-	U	-	-	U	-	-	U

هجاها پایانی مصراع‌ها اگر کشیده یا کوتاه باشد، در هر دو صورت آن را بلند حساب می‌کنیم.

وزن کدام ابیات از تکرار چهار پایه آوایی «فعلاتن» به دست آمده است؟

که به پایان رسدم عمر و به پایان نرسیدم
روی ترش گر کنی تلخ تو شیرین گوار
همه درهم گذرد هر مه و سال و شب و روزم
همی نالید و با گل راز می کرد
همه اسم اند و تو جسمی، همه جسم اند و تو جانی

الف) سخن از نیمه بردم که نگه کردم و دیدم
ب) تیغ جفا گر زنی ضرب تو آسایش است
ج) همه دردم، همه داغم، همه عشقم، همه سوزم
د) سحر گاه بلبل می آواز می کرد
ه) نظر آوردم و بردم که وجودی به تو ماند

۲) الف - ج - ه

۱) الف - ب - د

۴) ب - ج - د

۳) ب - د - ه

مشاوره در تست زنی این گونه سوالات همیشه یادتان باشد، بیایید اول از همه ببینید در میان گزینه‌ها کدام یک بیشتر تکرار شده است. مثلاً در این سؤال گزینه «د» بیشتر تکرار شده است، پس اول گزینه «د» را بررسی کنید، اگر وزنش مطابق وزن فعلاتن بود که گزینه (۲) حذف می‌شود و باید بقیه بررسی شوند، ولی اگر گزینه «د» مطابق وزن فعلاتن نبود پاسخ گزینه (۲) هست و سایر گزینه‌ها رد گزینه می‌شوند.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۸

وزن هر سه بیت براساس تکرار چهار پایه رکن «فعلاتن» می‌باشد.

بیت «الف»:

سَد	خَد	نَز	نِی	م	بَ	رِی	دَم	کِ	نِ	گَ	کَر	دَ	مُ	دِی	دَم
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
کِ	بِ	پَا	یَان	رِ	سَ	دَم	عَم	زُ	بِ	پَا	یَان	نَ	رِ	سِی	دَم
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-

بیت «ج»:

ة	م	دَر	دَم	ة	م	دَا	عَم	ة	م	عَش	قَم	ة	م	سَو	زَم
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
ة	م	دَر	هَم	گُ	دَ	رَد	هَر	م	هَ	سَا	لُ	سَد	بُ	رَو	زَم
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-

بیت «ه»:

نَ	طَ	رَا	وَر	دَ	مُ	بَر	دَم	کِ	وُ	جَو	دِی	بِ	تُ	مَا	نَد
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
ة	م	اَس	مَن	دُ	تُ	جَس	مِی	ة	م	جَس	مَن	دُ	تُ	جَا	نِی
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-

بررسی سایر ابیات:

بیت «ب»: وزن: مفتعلن فاعلن، مفتعلن فاعلن

تِی	غ	جَ	فَا	گَر	زَ	نِی	صَر	بِ	تُ	آ	سَا	یِ	سَسْت
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
رَو	ی	تُ	رُش	گَر	گُ	نِی	تَل	خ	تُ	شِی	رِیْن	گُ	وَار
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-

بیت «۵»:

سَد	خَر	گَه	بُل	بُ	لِ	آ	وَ	ز	مِ	گَرَد
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
هَد	مِ	نَا	لِ	د	بَا	گَل	رَا	ز	مِ	گَرَد
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

وزن کدام گزینه از اوزان همسان ساخته شده از تکرار رکن «فعلاتن» نیست؟

- (۱) گر ازین منزل ویران به سوی خانه روم
 (۲) هله نومید نباشی که تو را یار براند
 (۳) که به دیدار تو شوقی که مرا
 (۴) دل بر دو تن در داده‌ام، وَر می‌کشد استاده‌ام
- دگر آن‌جا که روم عاقل و فرزانه روم
 گرت امروز براند، نه که فردات بخواند؟
 شرح چندان که دهم بیشتر است
 کآخر نداند بیش از این، یا می‌کشد یا می‌برد

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبدا: درس ۸

کتابخانه Box

اوزان پرکاربرد ساخته شده از رکن فعلاتن شامل ۳ مورد می‌باشد:

(۱) فعلاتن، فعلاتن، فعلاتن، فعلاتن

--UU/--UU/--UU/--UU

(۲) فعلاتن، فعلاتن، فعلاتن، فعلن

-UU/--UU/--UU/--UU

(۳) فعلاتن، فعلاتن، فعلن

-UU/--UU/--UU

گزینه (۱): (فعلاتن، فعلاتن، فعلاتن، فعلن)

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گ	ر	زین	من	ز	ل	وید	ران	پ	سو	ی	خا	ن	ر	وم
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U*	X	-	U	U	-
د	گ	ران	جا	ک	ر	وم	عا	ق	ل	فر	زا	ن	ر	وم
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-

گزینه (۲): (فعلاتن، فعلاتن، فعلاتن، فعلاتن)

ه	ل	نو	مید	د	ت	با	شی	ک	ت	را	یا	ر	پ	را	ند
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
گ	ر	تم	رو	ز	پ	را	تند	ن	ک	فر	دا	ت	پ	خا	ند
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-

گزینه (۳): (فعلاتن، فعلاتن، فعلن)

ک	پ	دید	دا	ر	ت	شو	قی	ک	م	را
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
شر	ح	چند	دان	ک	د	هم	بید	ش	ت	رست
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-

گزینه (۴): (مستفعلن، مستفعلن، مستفعلن، مستفعلن)
این بیت از اوزان ساخته شده رکن مستفعلن می باشد، نه رکن فعلاتن.

دل	بر	دُ	تن	در	دا	دِ	ام	ور	می	گ	سَد	اِس	تا	دِ	ام
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
کا	خر	ن	دا	ند	بید	شَن	زین	یا	می	ک	شد	یا	می	بَ	رد
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

در تمامی اشعاری که با وزن فعلاتن (UU--) آغاز می شوند، گاهی براساس اختیارات شاعری، شاعر می تواند در رکن آغازین مصراع، هجای اول را با هجای بلند آغاز کند. به عبارت دیگر به جای فعلاتن از فاعلاتن استفاده کند، همانند رکن آغازین مصراع دوم گزینه (۳).

توجه در گزینه (۱) کلمه «سو» و «ی» میانجی بعد از آن به ضرورت شعری تغییر کرده اند.

کدام ابیات قرابت معنایی بیشتری با هم دارند؟

فخرها دارند و عاری بیش نیست
 ریشه کن کرد از دل من عشق، حُب جاه را
 یا که محتاج فرومایه شود مرد کریم
 هم چنان نادان ز عزّ و جاه می‌بالد به خویش
 از خاک چونی گرچه کمر بسته دمیدیم

الف) بیدل این کم‌همتان بر عز و جاه
 ب) پیش از این صائب دلم در قید حب جاه بود
 ج) دردناک است که در دام شغال افتد شیر
 د) در بلندی گرچه می‌بیند زوال آفتاب
 ه) صائب به مقامی نرسیدیم ز پستی

۲) ج - د - ه

۴) الف - ب - د

۱) الف - ب - ج

۳) ب - ج - ه

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبنا: درس ۷

در سبک عراقی که زهدستانی رواج یافت، بی‌توجهی به دنیا و جاه و مقام نیز اهمیت یافت. این مفهوم حتی در اشعار سبک هندی هم ادامه داشت.

زهد: دوری از دنیا و گوشه‌گیری از دنیا و توجه زیاد به عبادت

زاهد: کسی که چنین عقیده و عملی داشته باشد.

بررسی همه ابیات:

الف) بیدل این کم‌همتان بر عز و جاه
 بی‌ارزشی جاه و مقام
 ب) پیش از این صائب دلم در قید حب جاه بود
 بی‌ارزشی جاه و مقام
 ج) دردناک است که در دام شغال افتد شیر
 رنج و عذاب گرفتار شدن انسان‌های بزرگ در چنگ انسان‌های پست
 د) در بلندی گرچه می‌بیند زوال آفتاب
 بی‌ارزشی جاه و مقام (افتخار کردن به مقام نشانه نادانی است).
 ه) صائب به مقامی نرسیدیم ز پستی
 نرسیدن به مقام از پستی و تواضع

فخرها دارند و عاری بیش نیست:
 ریشه کن کرد از دل من عشق، حُب جاه را:
 یا که محتاج فرومایه شود مرد کریم:
 هم چنان نادان ز عزّ و جاه می‌بالد به خویش:
 از خاک چونی گرچه کمر بسته دمیدیم:

مشاوره ابیاتی را که مفاهیم عرفانی، زهد و پرهیزگاری دارند با دقت بیشتری بخوانید، هم‌چنین در سبک عراقی چنین مفاهیمی بسیار پررنگ شدند.

درس Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۲۴

کدام گزینه با بیت زیر مفهوم مشترک دارد؟

وارهد از حد جهان بی حد و اندازه شود»
نه همه تنور سوز دل شهریار دارد
سخنی تازه گرت هست بگو گوش کنیم
در سخن صائب هم آوازی اگر می‌داشتم
چکد گر آب از او آبی ندارد

«هین سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود»
(۱) دل چون تنور خواهد سخنان پخته لیکن
(۲) شهریارا غزل نغز تو قولی ست قدیم
(۳) جیب و دامان فلک پر می‌شد از گفتار من
(۴) سخن کز سوز دل تابی ندارد

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۸

درس Box

همه شاعران و نویسندگان در تلاش‌اند تا با سخنان نغز، زیبا و تازه، پرآوازه شوند، اما هر کدام با توجه به کوشش و استعداد خود به شهرت رسیده‌اند، از سویی برخی از آن‌ها مدعی چنین اعتبار و شهرتی بوده‌اند، اما به هر حال سخن تازه یعنی سبک و شیوه نو با ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری تازه و جدید که در حقیقت پدیدآوردن یک سبک نو است.

هین سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود: توصیه به گفتن سخن تازه

بررسی گزینه‌ها:

گزینه (۱): دل چون تنور خواهد سخنان پخته: از دل سوخته سخنان پخته بیرون می‌آید، ولی هر دلی سوخته نیست.

گزینه (۲): سخنی تازه گرت هست بگو گوش کنیم: توصیه به گفتن سخن تازه

گزینه (۳): جیب و دامان فلک پر می‌شد از گفتار من: اگر هم آواز و همراهی داشتم، سخنم ارزشمند می‌شد.

گزینه (۴): سخنی که از سوز دل باشد ارزشمند است.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

مفهوم کدام بیت با دیگر ابیات تفاوت دارد؟

هر سرخ گل که در چمن آید گیاهش است	(۱) اکنون گلیست زرد ولی از وفا هنوز
دُرُج عفت به همان مهر و نشان باز آورد	(۲) دست عهدی که زدش بر دل قفل وفا
خبر از سرزنش خار جفا نیست تو را	(۳) ای گل تازه که بویی ز وفا نیست تو را
وفای عهد مرا دشمنان گواه من است	(۴) اگر نمانده کس از دوستان من بر جا

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۷

وفاداری یکی از مفاهیم مهم و پرکاربرد ادبیات غنایی است و گاهی نیز از بی‌وفایی و سرزنش معشوق سخن گفته می‌شود.

در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) از وفاداری سخن می‌گویند و در گزینه (۳) از بی‌وفایی یاد کرده‌اند.

دروس Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- به ترتیب درستی یا نادرستی عبارتهای زیر در مورد چالش‌های فرهنگ غرب را مشخص کنید.
- چالش‌های جدید در بسیاری از موارد چندین صورت دارند؛ مثلاً برخی از آن‌ها در عین حال که اقتصادی یا اجتماعی‌اند، می‌توانند خرد یا کلان، مقطعی یا مستمر و ... نیز باشند.
 - چالش فقر و غنا نخستین چالشی است که در کشورهای غربی شکل گرفت.
 - اگر جهان غرب با حل کردن چالش‌های پیشین، نیازهای دنیوی و این جهانی آدمیان را برطرف می‌کرد، با چالش‌های بنیادین جدید مواجه نمی‌شد.
 - فرهنگ جدید غرب، برای حل چالش‌های جدید، مسیری را پیمود که مسائل و مشکلات گذشته را تشدید کرد.
- (۱) د - د - ن - ن
(۲) ن - د - د - ن
(۳) ن - ن - د - د
(۴) د - ن - د - ن

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۹

درس‌Box

لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به‌ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت. بدین ترتیب، نخستین چالش که چالش فقر و غناست، در کشورهای غربی شکل گرفت.

بررسی عبارتهای نادرست:

عبارت سوم: اگر جهان غرب با حل کردن چالش‌های پیشین، نیازهای دنیوی و معنوی آدمیان را برطرف می‌کرد، با چالش‌های بنیادین جدید مواجه نمی‌شد.

عبارت چهارم: فرهنگ جدید غرب، برای حل چالش‌های گذشته، مسیری را پیمود که مسائل و مشکلات جدیدی به دنبال آورد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کدام گزینه به ترتیب در مورد سرمایه‌داری نادرست، ولی در مورد مارکس درست است؟

- (۱) مخالفان سرمایه‌داری که جریان چپ نام گرفته بودند، بعدها احزاب سوسیالیستی و کمونیستی را تشکیل دادند. -
- جامعه آرمانی مارکس از فردگرایی لیبرالیستی و اقتصاد سرمایه‌داری عبور نمی‌کرد.
- (۲) به مالکیت خصوصی مطلق قائل بود. - در نیمه دوم قرن نوزدهم، لیبرالیسم اقتصادی را نقد کرد.
- (۳) مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیسم است. - برای حل مشکل فقر و غنا، در چارچوب ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگ جدید غرب، نظریه‌هایی ارائه داد.
- (۴) به بهانه عدالت اقتصادی، آزادی معنوی و دنیوی افراد را از بین می‌برد. - رویکرد مارکس نسبت به عالم، رویکردی سکولار بود و با عبور از بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت.

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۹

درس Box

جوامع سوسیالیستی با دو مشکل اساسی روبرو شدند:

- (الف) از بین رفتن آزادی افراد: به بهانه عدالت اقتصادی، نه تنها آزادی معنوی بلکه آزادی دنیوی افراد نیز از بین رفت.
- (ب) پیدایش طبقه جدید: با این که مارکس و مارکسیست‌ها طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانستند و به آن انتقاد داشتند، در کشورهای سوسیالیستی طبقه جدیدی شکل گرفت که نه براساس ثروت بلکه بر مدار قدرت سازمان می‌یافت.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه (۱): درست - نادرست؛ عبور می‌کرد.

گزینه (۲): درست - درست

مارکس در نیمه دوم قرن نوزدهم، لیبرالیسم اقتصادی را نقد کرد. از نظر او حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب قابل حل بود.

گزینه (۳): نادرست؛ مربوط به سوسیالیسم است. - درست

گزینه (۴): نادرست؛ مربوط به مشکلات جوامع سوسیالیستی است. - نادرست؛ مارکس در چارچوب بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

در کدام گزینه، همه موارد در مورد نظریه «جنگ تمدن‌ها» درست است؟

- (۱) ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد. - بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد. - جنگ را از فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی که در دوران استعمار تحت سلطه جهان غرب بودند، به کشورهای غربی منتقل کرد.
- (۲) هانتینگتون از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر، با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کند. - عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کند. - فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.
- (۳) جنگ را از کشورهای غربی به فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی منتقل کرد که در دوران استعمار، تحت سلطه جهان غرب بودند. - آگوست کنت آن را مطرح کرد. - جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست، بلکه امری عارضی و تحمیلی است.
- (۴) رقابت‌ها و درگیری‌ها در جهان معاصر بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ به وقوع خواهد پیوست، نه بین دولت ملت‌ها. - در این مرحله، دیگر دولت ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی نیستند. - بلوک شرق بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۱۰

درس‌Box

آگوست کنت، جامعه‌شناس فرانسوی، معتقد بود که فاتحان در گذشته تاریخ، با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افزودند، ولی با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید. به همین دلیل، بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد. از دیدگاه او، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست، بلکه امری عارضی و تحمیلی است. وقوع دو جنگ بزرگ جهانی در نیمه اول قرن بیستم، خطاب‌بودن نظریه کنت را نشان می‌دهد.

نظریه جنگ تمدن‌ها که ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد. هانتینگتون از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کند. از نظر او در این مرحله، دیگر دولت - ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی نیستند و رقابت‌ها و درگیری‌ها بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ (نه بین دولت - ملت‌ها) به وقوع خواهد پیوست و در این میان، فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه (۱): درست - نادرست؛ نظر آگوست کنت است. - نادرست؛ برعکس بیان شده است.
- گزینه (۳): درست - نادرست؛ ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد. - نادرست؛ نظر آگوست کنت است.
- گزینه (۴): درست - درست - نادرست؛ فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

در ارتباط با مطالب ذکرشده، به ترتیب کدام اصطلاح برای بیان تقابل‌های جهانی به کار گرفته شده است؟
 «در صورتی که فعال شود، بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی دیگر بار فعال خواهند شد.» «مشکل کشورهای فقیر نه فقط ضعف اقتصادی و صنعتی بلکه خودباختگی فرهنگی آن‌هاست.» و «چالش‌های درونی جوامع غربی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.»

- ۱) شمال و جنوب - مرکز و پیرامون - توسعه‌یافته و عقب‌مانده
- ۲) شمال و جنوب - استعمارگر و استعمارزده - مرکز و پیرامون
- ۳) توسعه‌یافته و عقب‌مانده - شمال و جنوب - استعمارگر و استعمارزده
- ۴) مرکز و پیرامون - استعمارگر و استعمارزده - توسعه‌یافته و عقب‌مانده

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۱۰

درس‌Box

از آن‌جا که بیشتر کشورهای صنعتی و ثروتمند در نیمکره شمالی زمین و اغلب کشورهای فقیر در نیمکره جنوبی قرار دارند، از تقابل کشورهای فقیر و غنی به تقابل شمال و جنوب یاد می‌کنند.

مفاهیم شمال و جنوب عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار گرفته شد، زیرا برخی اندیشمندان معتقد بودند که چالش اصلی بین بلوک شرق و غرب نیست، بلکه چالش اصلی بین کشورهای غنی و فقیر است. اصطلاحات سیاسی مشابه دیگری نیز برای اشاره به این چالش وجود دارد، مانند جهان اول، دوم و سوم، کشورهای توسعه‌یافته و عقب‌مانده، مرکز و پیرامون، استعمارگر و استعمارزده.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- در صورتی که فعال شود، بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی دیگر بار فعال خواهند شد. ← شمال و جنوب
 - چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند. از نظر این گروه مشکل کشورهای فقیر نه فقط ضعف اقتصادی و صنعتی بلکه خودباختگی فرهنگی آن‌هاست. ← استعمارگر و استعمارزده
 - حل چالش‌های درونی جوامع غربی از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی ← مرکز و پیرامون
- براساس اصطلاح مرکز و پیرامون، گروهی معتقدند که کشورهای پیرامونی به سبب عملکرد کشورهای مرکزی ضعیف و فقیر شده‌اند.

نکته

۳۰

در طی چه فرایندی، بحران‌های اقتصادی، جهانی می‌شوند؟

- ۱) در ابتدا به کشورهای صنعتی محدود می‌شدند. ← با شکل‌گیری استعمار و جهانی‌شدن ← این بحران‌های غربی به سرعت آثار و پیامدهای خود را در جوامع غیرغربی آشکار ساختند.
- ۲) در ابتدا مقطعی و دوره‌ای بودند. ← با شکل‌گیری اقتصاد جهانی و فراتر رفتن از مرزهای سیاسی و جغرافیایی ← این بحران‌های مقطعی به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان به صورت مستمر آشکار ساختند.
- ۳) در ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شدند. ← با شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی ← این بحران‌های منطقه‌ای به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان آشکار ساختند.
- ۴) در ابتدا از عوامل داخلی کشورهای غربی اثر می‌پذیرفتند. ← به دنبال پیوند با چالش فقر و غنا ← این بحران‌های داخلی به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سایر مناطق جهان آشکار ساختند.

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبهد: درس ۱۱

بحران‌های اقتصادی در ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شدند و از عوامل داخلی آن‌ها اثر می‌پذیرفتند. ← با شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی ← این بحران‌ها که منطقه‌ای بودند به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان آشکار ساختند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

نکته

- بحران اقتصادی، آسیبی است که نظام اقتصادی را دچار اختلال می‌کند. در بحران اقتصادی، قدرت خرید مصرف‌کنندگان به شدت کاهش می‌یابد و تولیدکنندگان بازار فروش خود را از دست می‌دهند. در نتیجه کارخانه‌ها تعطیل و کارگران بیکار می‌شوند.
- در تاریخ اقتصاد سرمایه‌داری غرب، بحران‌های اقتصادی به طور متناوب و با شدت و ضعف‌های متفاوت پدید آمده‌اند.

هر یک از موارد زیر به ترتیب نتیجه چیست؟

- پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا
- وارد کردن زبان‌های جبران‌ناپذیر به انسان و طبیعت با وجود فراهم آوردن توانمندی و آسایش بیشتر برای او
- بحران‌های زیست‌محیطی
 - (۱) کاهش قدرت خرید مصرف‌کنندگان و از دست رفتن بازار فروش تولیدکنندگان - فرایند جهانی شدن - گسترش سریع صنعت و فناوری مدرن
 - (۲) انتقال فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی به تولیدکنندگان خرد توسط سرمایه‌داران - نگاه فرهنگ مدرن غرب به طبیعت - نگاه فرهنگ اساطیری به طبیعت
 - (۳) تعطیلی کارخانه‌ها و بیکاری کارگران - کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی - آسیب‌های اجتماعی همچون مهاجرت
 - (۴) انتقال فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی به اقشار ضعیف توسط سرمایه‌داران - گسترش سریع صنعت و فناوری مدرن - رویکرد انسان مدرن و فرهنگ معاصر غرب به طبیعت

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۱۱

- پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا \leftarrow پیامد انتقال فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد توسط سرمایه‌داران
- وارد کردن زبان‌های جبران‌ناپذیر به انسان و طبیعت با وجود فراهم آوردن توانمندی و آسایش بیشتر برای او \leftarrow پیامد گسترش سریع صنعت و فناوری مدرن
- بحران‌های زیست‌محیطی \leftarrow پیامد رویکرد انسان مدرن و فرهنگ معاصر غرب به طبیعت
- بحران زیست‌محیطی ابتدا در حوزه رابطه انسان با طبیعت قرار داشت، ولی به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر نیز سرایت کرد و به آسیب‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی همچون مهاجرت، حاشیه‌نشینی، بیکاری، فقر و اختلافات سیاسی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای منجر شد.
- امروزه، بحران‌های زیست‌محیطی به منطقه خاصی محدود نمی‌شوند و همه محیط طبیعی زندگی انسان، آب، خاک و هوا را فراگرفته‌اند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

علت هر یک از موارد زیر، به ترتیب کدام است؟

- بسنده کردن جهان غرب به شناخت از راه عقل و تجربه
- شکل‌گیری شناخت حسی و تجربی در قرن نوزدهم و بیستم
- ناتوانی فرهنگ غرب در نسبت‌دادن چالش‌ها به دیگران

- (۱) بحران معرفتی غرب در دوران رنسانس - رشد چشمگیر علوم طبیعی و تجربی - پابرجا بودن این چالش‌ها
- (۲) نادیده گرفتن وحی و شهود در شناخت حقیقت - تلاش جامعه‌شناسان قرن نوزدهم - بیرونی بودن این چالش‌ها
- (۳) تأکید بر کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا - تداوم شناخت عقلی جدید در دو سده قبل - عمیق بودن این چالش‌ها
- (۴) برون‌رفت از بحران معرفتی دوران رنسانس - دوام‌نداشتن شناخت عقلی جدید - درونی بودن این چالش‌ها

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

● جهان غرب برای برون‌رفت از بحران معرفتی در دوران رنسانس (علت)، وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد. (معلول)

در فرهنگ قرون وسطی، کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا معتبرترین راه شناخت جهان بود و شناخت از راه عقل و تجربه نادیده گرفته می‌شد و در دوران رنسانس این روش معرفتی مورد تردید قرار گرفت و به تدریج به بحران معرفتی منجر شد.

● **شناخت عقلی جدید** در غرب بیش از دو سده (۱۷ و ۱۸م) دوام نیاورد (علت)، به همین دلیل در قرن نوزدهم و بیستم، شناخت حسی و تجربی را تنها راه شناخت علمی می‌دانستند. (معلول)

● چالش‌های فرهنگ غرب در مواجهه با سایر فرهنگ‌ها به وجود نمی‌آیند و همگی از درون فرهنگ غرب برمی‌خیزند. علت این چالش‌ها **درونی** است، نه بیرونی (علت)، به همین دلیل فرهنگ غرب نمی‌تواند آن را به دیگران نسبت دهد. (معلول)

برخی چالش‌ها مربوط به لایه‌های سطحی‌تر و برخی مربوط به لایه‌های عمیق‌تر فرهنگ‌اند. سکولاریسم، اومانیسم و روشنگری در مجموع، عمیق‌ترین لایه فرهنگ معاصر غرب و روح و شالوده آن را تشکیل می‌دهند. تمامی چالش‌های جهانی از این لایه هویتی برمی‌خیزند، ولی بحران‌های معرفتی و معنوی به این لایه تعلق دارند.

هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب با کدام گزینه در ارتباط است؟

- ناتوانی در توجیه حضور جهانی غرب
 - نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و ماوراءطبیعی
 - اصالت‌بخشیدن به انسان دنیوی
 - رونق بازار معنویت‌های کاذب و دروغین
- (۱) اندیشه‌های پسامدرن - مهم‌ترین علت تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان - پوچ‌گرایی و مرگ آرمان‌ها و امیدها - پیامد رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی
- (۲) پاساسکولاریسم - یأس و ناامیدی، پوچ‌گرایی و مرگ آرمان‌ها و امیدها - بحران معنویت در فرهنگ غرب - پیامد پسامدرنیسم در جوامع غربی
- (۳) اندیشه‌های مدرن - بازگشت نگاه دینی به فرهنگ غرب در قرن بیستم - پاساسکولاریسم یا افول سکولاریسم - جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی توسط مهاجران کشورهای غربی
- (۴) افول سکولاریسم - یکی از علت‌های تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان - پیامد رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی - پوچ‌گرایی و ناامیدی

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- ناتوانی در توجیه حضور جهانی غرب ← اندیشه‌های پسامدرن
 - نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و ماوراءطبیعی ← مهم‌ترین علت تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان
 - اصالت‌بخشیدن به انسان دنیوی ← پوچ‌گرایی، یأس و ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها
 - رونق بازار معنویت‌های کاذب و دروغین ← پیامد رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی
- گریز و روی‌گردانی از سکولاریسم در جوامع غربی پیامدهای اجتماعی مختلفی داشت، از جمله:
- برخی از نخبگان جهان غرب را به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی وا داشت.
 - مهاجران ساکن کشورهای غربی را که اغلب مرعوب فرهنگ مدرن شده بودند، به سوی هویت دینی خود فراخواند.
 - بازار معنویت‌های کاذب و دروغین را رونق بخشید؛ خرافه‌پرستی، شیطان‌پرستی، انواع بازسازی‌شدهٔ ادیان و عرفان‌های شرقی و سرخ‌پوستی، نمونه‌هایی از این معنویت‌های دروغین هستند.

۳۴

هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب «علت»، «نتیجه»، «معنا یا مفهوم» و «پیامد» چیست؟

- باز شدن راه استثمار برای صاحبان ثروت در لیبرالیسم اولیه
- فقر و اختلافات سیاسی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای
- کشورهای خارج از دو بلوک شرق و غرب و تحت نفوذ آن‌ها
- دست برداشتن علم از داوری‌های ارزشی

- (۱) اقتصاد سرمایه‌داری - چالش شمال و جنوب - توسعه نیافته - تردید درباره مبانی علوم تجربی غربی
- (۲) نادیده گرفتن عدالت - چالش فقر و غنا - عقب مانده - محدود شدن علم تجربی به امور طبیعی در نیمه اول قرن بیستم
- (۳) چالش فقر و غنا - بحران زیست محیطی - جهان سوم - روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی در نیمه اول قرن بیستم
- (۴) از بین رفتن آزادی افراد - بحران اقتصادی - جهان دوم - تردید درباره بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس‌های ۹ تا ۱۲

- باز شدن راه استثمار برای صاحبان ثروت در لیبرالیسم اولیه ← علت شکل‌گیری چالش فقر و غنا (نخستین چالش)
- فقر و اختلافات سیاسی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای ← نتیجه بحران زیست محیطی
- کشورهای خارج از دو بلوک شرق و غرب و تحت نفوذ آن‌ها ← معنا یا مفهوم جهان سوم
- دست برداشتن علم از داوری‌های ارزشی ← پیامد روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی در نیمه اول قرن بیستم

نکته

- بحران معرفتی جدید غرب هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و همچنین وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد.
- تردید درباره مبانی علوم تجربی غربی، در حقیقت تردید درباره بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب یعنی لایه‌های عمیق یا همان فلسفه روشنگری بود.

در نیمه اول قرن بیستم، با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از دست برداشت.

(سوال ۲ قسمت هـ - امتحان نهایی فروردین ۱۳۹۳)

۳۵

به ترتیب هر یک از موارد زیر، نتیجه کدام بحران یا چالش است؟

- وارد شدن آسیب به تمامی جامعه
 - در سراسر قرن بیستم تا سال ۱۹۹۱ م ادامه یافت.
 - پسامدرنیسم
 - با رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری آغاز شد.
- (۱) بحران زیست‌محیطی - چالش جنگ‌های جهانی - بحران معنویت - بحران اقتصادی
 - (۲) بحران اقتصادی - چالش بلوک شرق و غرب - بحران معرفتی - جنگ‌های جهانی
 - (۳) چالش فقر و غنا - بحران معرفتی - بحران معنویت - چالش شمال و جنوب
 - (۴) بحران اقتصادی - چالش فقر و غنا - بحران علمی - بحران معرفتی

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس‌های ۹ تا ۱۲

● وارد شدن آسیب به تمامی جامعه ← بحران اقتصادی

پاسخ خیلی تشریحی ✓

آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است، ولی آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را در بر می‌گیرد.

نکته

● در سراسر قرن بیستم تا سال ۱۹۹۱ م ادامه یافت. ← چالش بلوک شرق و غرب (تا فروپاشی بلوک شرق)

● پسامدرنیسم ← بحران معرفتی (علمی)

دانشمندانی را که در اصل روشنگری علم مدرن تردید کرده‌اند، پسامدرن می‌خوانند، زیرا از اصول جهان مدرن عبور کرده و به فراسوی آن رسیده‌اند.

نکته

● با رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری آغاز شد. ← جنگ‌های جهانی

متفکران جهان غرب، طی قرن بیستم، از شکل‌گیری دوران پسامدرن چگونه سخن گفته‌اند؟

(سوال ۵۲ کنکور انسانی ۱۴۰۴ - نوبت اول)

- (۱) بسیاری از متفکران، شکل‌گیری دوران پسامدرن را تحول هویت جهان متجدد می‌دانند و برخی آن را تغییری می‌دانند که درون این جهان اتفاق افتاده و پذیرفته شده است.
- (۲) دوران پسامدرن از نظر بسیاری از متفکران تغییری است که درون جهان متجدد اتفاق افتاده اما پذیرفته نشده است و برخی آن را تحول جهان متجدد می‌دانند.
- (۳) از دیدگاه بسیاری از متفکران، زمانی که تغییرات هویتی جهان متجدد مطابق با عقاید و ارزش‌های جامعه نباشد و فراتر از فرصت‌هایی باشد که در جهان مدرن وجود دارد، دوران پسامدرن شکل می‌گیرد.
- (۴) شکل‌گیری دوران پسامدرن از نظر بسیاری از متفکران زمانی اتفاق می‌افتد که شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را بر اساس فرهنگ خود سامان دهد.

کنکور

در کدام گزینه، تمامی عبارتهای ذکر شده نادرست هستند؟

- (الف) با تجربه بودن در موقعیت‌های حل مسئله شمشیری دولبه است.
 (ب) وقتی نوع نگاهمان به مسئله را تغییر می‌دهیم، موانع حل مسئله ناپدید می‌شوند.
 (ج) اثر انتقال موجب می‌شود تا یادگیری حاصل از حل مسئله بر خلاف دیگر یادگیری‌ها تعمیم پذیر باشد.
 (د) نوع نگاه دانشمندان به مسائل با دیگران متفاوت است و در مواقع بن‌بست، تغییر نوع نگاه سنت دیرینه آن‌هاست.

(۲) ب - د

(۱) الف - ج

(۴) الف - د

(۳) ب - ج

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۵

درس Box

عوامل مؤثر بر حل مسئله:

تجربه گذشته:

● کسی که روش‌های حل مسئله را می‌داند، در موقعیت‌های جدید از آن‌ها برای حل مسئله استفاده می‌کند.

● **مثال** فردی که دوچرخه‌سواری بلد است، راحت‌تر موتورسواری می‌آموزد.

● تأثیر یادگیری‌های گذشته بر حل مسئله را انتقال می‌گویند.

● اثر تجربه گذشته همیشه آسان کردن راه‌حل نیست، زیرا پیروی صرف از تجربه گذشته موجب عدم موفقیت می‌شود. تجربه در صورت بازبینی، راهگشای مفیدی خواهد بود.

● تأثیر تجربه بر حل مسئله دو حالت دارد:

(۱) تأثیر مثبت: شرایطی که تجربه گذشته موجب تسهیل در حل مسئله شود.

(۲) تأثیر منفی: شرایطی که تجربه گذشته مانع حل مسئله شود.

نوع نگاه به مسئله:

● نوع نگاه حل‌کننده مسئله باعث می‌شود تا فرد در حافظه خود اطلاعات مرتبط با آن نگاه خاص را به خاطر آورد و اقدامات احتمالی فرد برای حل مسئله تحت‌الشعاع آن نگاه خاص قرار می‌گیرد.

● بن‌بست زمانی ایجاد می‌شود که حل‌کننده مسئله با نگاه فعلی قادر به حل آن مسئله نباشد. راه‌حل خروج از این بن‌بست تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی آن مسئله است.

● نوع نگاه دانشمندان به مسائل با افراد عادی بسیار متفاوت است و این نگاه متفاوت موجب موفقیت آن‌ها است.

● مشاهده نحوه برخورد افراد دیگر با مسائل می‌تواند راه‌حل‌های جدیدی را به ذهن آدم بیاورد.

نادیده‌گرفتن حل مسئله برای مدتی محدود:

● وقتی سماجت بر حل مسئله برای مدت‌زمانی نادیده گرفته می‌شود، عواملی که مانع حل آن مسئله هستند فراموش می‌شود، در نتیجه هنگام مراجعه مجدد و با نبود عواملی که مانع حل مسئله می‌شدند حل مسئله محقق می‌شود.

● به اثر نادیده‌گرفتن حل مسئله برای مدت‌زمانی مشخص اثر نهفتگی می‌گویند.

● استفاده از اثر نهفتگی از دیرباز سنت حکما و دانشمندان بوده است. معروف است ابوعلی سینا برای اثر نهفتگی و بهره‌گیری از الطاف الهی در زمانی که بعد از تلاش زیاد قادر به حل مسئله نبود اعمال عبادی و نماز به جا می‌آورد.

عبارت «الف»: درست؛ تجربه گذشته گاه موجب تسهیل حل مسئله شده، اما همیشه راه‌حل‌ها را آسان نمی‌کند. تجربه گذشته در صورت بازبینی موجب تسهیل در حل مسئله می‌شود.

عبارت «ب»: نادرست؛ در نادیده گرفتن حل مسئله برای مدتی محدود، بازگشت مجدد به مسئله با ناپدید شدن موانع مرتبط است و با تغییر نگاه به مسئله، اطلاعات فراخوانی شده تغییر می‌کنند.

عبارت «ج»: درست؛ یادگیری حاصل از حل مسئله در مقایسه با سایر انواع یادگیری تعمیم‌پذیر است، زیرا با کمک اثر انتقال یا همان اثر تجربه می‌توان به اصول و قوانینی رسید و آن‌ها را به دیگر موقعیت‌ها انتقال داد.

عبارت «د»: نادرست؛ درست است که نوع نگاه دانشمندان به مسائل با افراد عادی بسیار متفاوت است، اما بهره‌بردن از اثر نهفتگی از دیرباز سنت دانشمندان و حکما است.

۳۷

فرض کنید برای انتخاب بین دو اولویت، از یکی از دو روش (۱) سکه انداختن و (۲) فکر کردن استفاده شود. در رابطه با این موقعیت کدام گزینه درست است؟

- (۱) اگر روش (۱) انتخاب شود، به دلیل محدودیت زمانی است؛ زیرا این روش در حداقل زمان به راه حل می‌رسد.
- (۲) استفاده از روش (۲) دستیابی به راه حل را تضمین می‌کند، اما گاهی نیز با خطا روبه‌روست.
- (۳) اگر بر روی این روش توافق شده باشد، استفاده از روش (۱) به نحوی خواهد بود که مورد قبول همه است.
- (۴) افراد عجول و کم‌حوصله که نمی‌توانند در نهایت تصمیم بگیرند، دائماً از روش (۲) استفاده می‌کنند.

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۵

درس Box

روش‌های حل مسئله:

اکتشافی	تحلیلی
عمدتاً تابع نظر احساس شخصی است.	راه حل یافته شده دلایل مشخص دارد.
با خطا مواجه بوده و اجرای آن دستیابی به راه حل را تضمین نمی‌کند.	مبتنی بر محاسبات ذهنی، قواعد منطقی و نیازسنجی واقعی است و به همین دلیل به آن روش تحلیلی می‌گویند.
غیرمنطقی است.	دستیابی به راه حل را تضمین می‌کند.
نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارد.	روش‌های تحلیلی مورد قبول همه است.
در حداقل زمان به راه حل می‌رسد. (به دلیل محدودیت زمان افراد از این روش‌ها استفاده می‌کنند.)	منطقی است.
اعتبار راه حل پیداشده با گذشت زمان متزلزل می‌شود.	خطای کم‌تری دارد.
افراد عجول و کم‌حوصله از این روش استفاده می‌کنند.	زمان‌بر است.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

اگر با انداختن سکه حل مسئله کنیم، از روش اکتشافی و اگر با فکر کردن حل مسئله کنیم، از روش تحلیلی استفاده کرده‌ایم، فراموش نکنید که تصمیم‌گیری نوعی حل مسئله است و در انتخاب بین دو اولویت با این مسئله روبه‌رو هستیم که بهترین راه حل کدام است.

روش‌های اکتشافی در حداقل زمان به نتیجه می‌رسند و اگر این روش‌ها مثل روش (۱) انتخاب شوند، به سبب محدودیت زمانی یا مدت‌زمانی است که فرد می‌خواهد برای حل مسئله صرف کند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

- گزینه (۲): «تضمین دستیابی به راه حل» ویژگی روش‌های تحلیلی است، اما «با خطا مواجه بودن» ویژگی روش اکتشافی است.
- گزینه (۳): روش‌های اکتشافی، مانند روش (۱) مورد قبول همه نیست، مثلاً فرض کنید برای انتخاب قهرمان بازی بنا باشد سکه بیندازیم. آیا تیم بازنده خود را لایق باخت می‌داند؟
- گزینه (۴): افراد عجول و کم‌حوصله معمولاً از روش‌های اکتشافی حل مسئله استفاده می‌کنند نه از روش‌های تحلیلی، مانند روش (۲).

تجربه شخصی خود از حل یک مسئله (به یکی از روش‌های: ۱ - سکه انداختن ۲ - روش فکر کردن ۳ - روش مشورت با دیگران و جمع‌بندی نظرات) که اخیراً قادر به حل آن شدید را به صورت یک گزارش بنویسید و برای هم‌کلاسی‌هایتان بخوانید و بگویید با کدام روش بیشتر موافق هستید؟

(روان‌شناسی - فعالیت ۵ - کتاب درسی صفحه ۱۲۴)

کتاب درسی

به ترتیب، پیامدهای موفقیت در حل مسئله و تصمیم‌گیری، در کدام گزینه آورده شده است؟

- ۱) داشتن احساس عاطفی خوشایند و دوری از آسیب‌های روانی - اجتماعی - عدم تجربه ناکامی و فشار روانی و به تبع آن دوری از پرخاشگری
- ۲) وضعیت عاطفی ناخوشایند که منجر به پرخاشگری می‌شود. - وضعیتی نامطلوب که در آن فرد میان اولویت‌های خود مجبور به انتخاب شده.
- ۳) بهبود عملکرد سیستم ایمنی بدن و برخورداری از سبک زندگی سالم - دوری از عوامل خطر ساز بیماری و حرکت به سمت سلامت
- ۴) شیرین‌دانستن زندگی و ابراز رضایت از بودن با دیگران - موفقیت و سلامت فردی و جمعی و در امان بودن از آسیب‌های روانی - اجتماعی

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبهد: درس‌های ۵ و ۶

موفقیت در حل مسئله خوشایند و لذت‌بخش است و افرادی که در حل مسئله، دانش و تجربه لازم را دارند، نسبت به دیگران احساس عاطفی مثبت‌تری دارند؛ آنان زندگی را شیرین می‌دانند و از بودن با دیگران ابراز رضایت می‌کنند. موفقیت و سلامت یک فرد تابع تصمیم‌گیری‌های اوست و هر فردی که مهارت بالاتری داشته باشد، بیشتر از دیگران از آسیب‌های روانی - اجتماعی در امان است.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

در هر یک از موقعیت‌های زیر، به ترتیب، کدام سبک تصمیم‌گیری دیده می‌شود؟

- در رستورانی دلمان برای غذاهای زیادی رفته و همه را سفارش می‌دهیم، اما نمی‌توانیم همه آن‌ها را بخوریم.
- در فرهنگ ایرانی در پاسخ به سؤال، گاهی این تکیه‌کلام وجود دارد که «هر چی آقامون بگه».
- بعد از توصیه پزشک اول به عمل جراحی، بسیاری از بیماران برای مشورت به دیگر پزشکان نیز مراجعه می‌کنند.
- اگر به صورت تصادفی از افراد چاق سؤال شود، بسیاری برای رژیم غذایی برنامه دارند، اما هیچ‌گاه رژیم نمی‌گیرند.

(۱) احساسی - وابسته - اجتنابی - منطقی

(۲) تکانشی - وابسته - منطقی - اجتنابی

(۳) تکانشی - احساسی - منطقی - اجتنابی

(۴) احساسی - احساسی - اجتنابی - منطقی

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۹

درس Box

سبک‌های تصمیم‌گیری: به روش‌های ثابت و یکنواخت تصمیم‌گیری افراد سبک تصمیم‌گیری می‌گویند.

تکانشی:

- در این سبک تصمیم‌گیری، فرد به صورت ناگهانی، باعجله و بدون محاسبه تصمیم می‌گیرد.
- در این سبک، تصمیم‌گیری بدون توجه به عواقب خطرناک بوده و بلافاصله با پشیمانی همراه است.
- این سبک تصمیم‌گیری در میان نوجوانان رایج است.
- براساس گزارش محاکم قضایی در دوسوم قتل‌هایی که اتفاق می‌افتد، قاتل و مقتول همدیگر را نمی‌شناسند؛ یعنی از قبل هیچ نقشه‌ای برای کشتن ندارند. فقط در یک موقعیت معمولی، مثلاً برخورد جزئی دو خودرو در یک تصادف، به دلیل سبک تصمیم‌گیری تکانشی، واقعه‌ای خطرناک شکل می‌گیرد.

احساسی:

- ملاک این نوع تصمیم‌گیری، عواطف و هیجانات زودگذر است.
- احساسات به دلیل زودگذری بودن نمی‌تواند زیربنای تصمیم‌گیری باشد. تصمیم‌گیری یک امر مهم و پایدار است و همه ابعاد زندگی را در برمی‌گیرد؛ در نتیجه به روش‌های پایدار و ماندنی نیاز دارد.
- این سبک تصمیم‌گیری، همواره در متون دینی نهی شده است.

وابسته:

- ملاک تصمیم‌گیری در این سبک، به جای فکرکردن، اطاعت کورکورانه است.
- در این سبک تصمیم‌گیری، دلیل انتخاب فرد این است که دیگران چنین تصمیمی گرفته‌اند؛ در حالی که انتخاب دیگران ممکن است برای ما انتخاب مناسبی نباشد.

اجتنابی:

- در این سبک تصمیم‌گیری، فرد قصد دارد تصمیم بگیرد، ولی هیچ‌گاه تصمیم وی عملی نمی‌شود.
- در این سبک، فرد دست‌دست کرده و کار امروز را به فردا می‌اندازد.
- افراد دارای این سبک تصمیم‌گیری بر این باورند که همه‌چیز به خودی خود درست می‌شود، در حالی که زمان از دست می‌دهند و مشکل آن‌ها بیشتر می‌شود.

منطقی یا عقلانی:

- زیربنای این تصمیم‌گیری نه عجله و شتاب است و نه احساسات و هیجان‌های زودگذر، نه اطاعت و پیروی کورکورانه و نه اجتناب، بلکه اندیشیدن است.
- این سبک تصمیم‌تابع یک روش قاعده‌مند و منظم است.
- در این سبک فرد پله پله و طبق قوانین پیش می‌رود.
- در این روش تمام راهکارهای ممکن سنجیده می‌شود.

از میان سبک‌های تصمیم‌گیری تنها سبک منطقی یا عقلانی کارآمد بوده و باقی سبک‌ها، شامل تکانشی، احساسی، وابسته و اجتنابی ناکارآمد هستند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

بررسی عبارت‌ها:

عبارت (۱): ممکن است در رستوران با میلی ناگهانی مواجه شویم و دلمان بخواهد غذاهای زیادی بخوریم. اگر براساس این میل ناگهانی تصمیم گرفته شود و توجهی به عواقب و پیامدهای آن نداشته باشیم، سبک تصمیم‌گیری تکانشی است، زیرا بلافاصله و با دیدن حجم زیاد غذا پشیمان می‌شویم.

عبارت (۲): زمانی که فرد خود تصمیم نگرفته و تصمیم دیگری را رفتار و زندگی کند، سبک تصمیم‌گیری او وابسته است. متأسفانه در این تکیه کلام و معنای پنهان پشت آن، به جای فکر کردن، اطاعت کورکورانه نهفته است.

عبارت (۳): در سبک تصمیم‌گیری منطقی یا عقلانی است که فرد با دیدن تمام ابعاد موضوع، پیامدهای هر انتخاب، به عنوان مثال پیامدهای مالی و مراقبت‌های بعد از جراحی و مشورت با دیگران، تصمیم می‌گیرد.

عبارت (۴): در سبک اجتنابی فرد تصمیم گرفته، اما هیچ‌گاه تصمیم خود را عملی نمی‌کند. مثلاً فردی می‌داند باید درس بخواند، اما دائم با خود می‌گوید «از شنبه» یا «بذار ساعت رند بشه» و در عمل از اجرای تصمیم درس خواندن اجتناب می‌کند. در رابطه با گرفتن رژیم نیز بسیاری از افراد برنامه شروع رژیم دارند، اما هیچ‌گاه روز اول رژیم فراموشی‌رسد.

۴۰

حامد پول توجیبی‌هایش را جمع کرده تا به مناسبت روز مادر برای مادرش گل بخرد. به گل‌فروشی می‌رود و از فروشنده می‌خواهد تا گل‌هایی که می‌تواند بخرد را به او نشان دهد و تعداد روزی را که هر گل ماندگاری دارد به او بگوید. در نهایت گل‌های زرد متنوعی را برای دسته‌گلش انتخاب می‌کند؛ زیرا می‌داند مادرش عاشق رنگ زرد است. هر یک از بخش‌های مشخص شده به مرحله چندم تصمیم‌گیری حامد مربوط است؟

- (۱) مرحله دوم - مرحله سوم - مرحله پنجم
- (۲) مرحله اول - مرحله سوم - مرحله ششم
- (۳) مرحله دوم - مرحله چهارم - مرحله پنجم
- (۴) مرحله اول - مرحله چهارم - مرحله ششم

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۹

مراحل تصمیم‌گیری:

درس‌Box

۱) شناسایی و تعریف تصمیم مورد نظر	مثال انتخاب رشته تحصیلی
۲) شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم	مثال انتخاب رشته تحصیلی دوره دوم متوسطه
۳) بیان ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت	مثال بررسی دروس هر رشته
۴) ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت	مثال امنیت شغلی و علایق تحصیلی
۵) اجرای بهترین اولویت	مثال انتخاب رشته
۶) تعهد و پایبندی به اجرای اولویت مورد نظر	مثال مطالعه دقیق و کارآمد دروس این رشته
۷) بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر	مثال پیشرفت تحصیلی و ابراز رضایت تحصیلی

نکته: نتایج منفی به‌بارآمده در فرایند تصمیم‌گیری ناشی از استفاده از روش‌های غلط و رعایت‌نکردن مراحل

در مرحله دوم تصمیم‌گیری، فرد تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های تصمیم خود را شناسایی می‌کند یا به بیان دیگر گزینه‌های خود را برمی‌شمارد. حامد نیز با سؤال از فروشنده، گل‌هایی که می‌تواند انتخاب کند را متوجه می‌شود. در مرحله سوم تصمیم‌گیری، فرد ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت را می‌شناسد یا به بیان دیگر متوجه می‌شود هر گزینه او چه ویژگی‌هایی دارد. حامد نیز با سؤال از فروشنده می‌فهمد هر گل چند روز دوام خواهد داشت. در مرحله پنجم تصمیم‌گیری، تصمیم‌گیرنده انتخاب کرده و اولویت خود را برمی‌گزیند. حامد نیز در نهایت گل‌های زردی را برای خرید انتخاب می‌کند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

مهیار در نظر دارد تا در دانشگاه، رشته حقوق را برای تحصیل انتخاب کند. هر کدام از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام مرحله تصمیم‌گیری است؟

(سوال ۲۵ کنکور انسانی ۱۴۰۲ - نوبت دوم)

- شناسایی رشته‌های تحصیلی علوم انسانی در دانشگاه‌ها
 - انتخاب رشته تحصیلی حقوق
 - بررسی ویژگی‌های رشته‌های تحصیلی از نظر نوع دانشگاه، بازار کار، محتوای دروس و ...
 - بررسی میزان رضایت از تحصیل در رشته حقوق و نمرات درسی او در دانشگاه
- (۱) دوم - چهارم - سوم - هفتم
- (۲) اول - چهارم - پنجم - ششم
- (۳) دوم - پنجم - سوم - هفتم
- (۴) اول - پنجم - سوم - ششم

کنکور

در هر یک از موقعیت‌های زیر، به ترتیب، کدام‌یک از انواع تعارض دیده می‌شود؟

- سوسن در مواجهه با غذای خوشمزه مردد می‌شود یک دل سیر از آن بخورد یا مراقب رژیم غذایی خود باشد.
 - سمانه دلش می‌خواهد اقتصاد دانشگاه شریف بخواند، اما نگران است نتواند فضای رقابتی آن را تحمل کند.
 - برای حامد مهم است که به خاطر خانواده‌اش زود به خانه بیاید، اما پرکردن اضافه‌کاری به شرایط مالی‌اش کمک می‌کند.
- ۱) گرایش - اجتناب / گرایش - گرایش / گرایش - گرایش
 - ۲) گرایش - گرایش / گرایش - اجتناب / گرایش - گرایش
 - ۳) گرایش - اجتناب / اجتناب - گرایش / اجتناب - اجتناب
 - ۴) گرایش - گرایش / گرایش - گرایش / گرایش - اجتناب

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۹

درس‌Box

انواع تعارض:

● تعارض گرایش - گرایش: انتخاب بین دو موضوع جذاب و خواستنی

مثال سوسن گرسنه به خانه آمده و در یخچال را باز می‌کند. در یخچال هم خورشت بامیه وجود دارد، هم ماکارونی که سوسن هر دو را بسیار دوست دارد، اما باید از میان آن‌ها یکی را برای خوردن انتخاب کند.

● تعارض گرایش - اجتناب: تعارض بین دو امر خواستنی و ناخواستنی که لازم و ملزوم هم هستند.

مثال سوسن گرسنه به خانه آمده و در یخچال را باز می‌کند. در یخچال تکه پیتزاهایی را می‌بیند که سهم برادرش است. سوسن می‌داند اگر آن‌ها را بخورد دعوا به پا می‌شود به همین خاطر مردد است، لذت خوردن پیتزاها را چشیده و دعوا را به جان بخرد یا از خیر خوردن پیتزا بگذرد.

● تعارض اجتناب - اجتناب: انتخاب بین دو گزینه نامطلوب و ناخواستنی

مثال سوسن گرسنه به خانه آمده و در یخچال را باز می‌کند. در یخچال غذایی آماده برای خوردن نیست. سوسن باید انتخاب کند که گرسنگی را تحمل کرده و گرسنه بخوابد یا با خستگی زیادی که دارد برای خود غذا درست کند و دیرتر به رختخواب برود.

در مواجهه با سوالات انواع تعارض، با موقعیت از همان زاویه‌نگاهی مواجه شوید که روایت صورت سؤال است. مثلاً عبارت اول این سؤال «یک دل سیر غذا خوردن» خوشایند و «مراقب رژیم بودن» نیز خوشایند است. نباید با تغییر روایت این‌طور قضاوت کنید که «نخوردن غذا به اندازه مورد علاقه» ناخوشایند و «رعایت نکردن رژیم» نیز ناخوشایند است. یا نباید موقعیت را این‌طور قضاوت کنید که «یک دل سیر غذا خوردن» خوشایند است، اما موجب «رعایت نشدن رژیم» می‌شود که ناخوشایند است.

در طی مواجهه، با مداد خود بالای هر یک از بخش‌های عبارت، خوشایند یا ناخوشایند بودن را با گذاشتن مثبت و منفی مشخص کنید و در نهایت با مشاهده دو مثبت تعارض گرایش - گرایش، دو منفی تعارض اجتناب - اجتناب و یک مثبت و یک منفی تعارض گرایش - اجتناب را تشخیص دهید.

مثلاً در عبارت نخست صورت سؤال:

در مواجهه با غذای خوشمزه سوسن مردد می‌شود یک دل سیر از آن بخورد یا مراقب رژیم غذایی خود باشد.

+ +

بررسی عبارت‌ها:

- عبارت (۱): یک دل سیر غذا خوردن: خوشایند - مراقب رژیم غذایی بودن: خوشایند تعارض گرایش - گرایش
- عبارت (۲): درس خواندن در شریف: خوشایند - فضای رقابتی آن: ناخوشایند تعارض گرایش - اجتناب
- عبارت (۳): زود به خانه آمدن: خوشایند - دریافت حقوق بیشتر: خوشایند تعارض گرایش - گرایش

پاسخ خیلی تشریحی ✓

هر کدام از عبارات زیر، مربوط به کدام عامل مؤثر بر رفتار است؟

- کمک به خیریه با وجود محدودیت مالی زیاد
 - اصرار به انجام کاری فارغ از پیامد آن رفتار
 - خوش رویی با همکاران با وجود تنفر درونی از آن‌ها برای جلوگیری از تنش
 - قایم کردن باقی‌مانده پیتزا پشت شیشه رستوران تا دیگران آن را ندیده و نخورند.
- (۱) نگرش - انگیزه درونی - انگیزه درونی - انگیزش
 - (۲) انگیزش - انگیزه بیرونی - انگیزه درونی - نگرش
 - (۳) نگرش - انگیزه درونی - انگیزه بیرونی - انگیزش
 - (۴) انگیزش - انگیزه بیرونی - انگیزه بیرونی - نگرش

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۷

درس Box

انواع انگیزه:

انگیزه درونی:

- فرد کار یا فعالیت را به خاطر خود آن چیز انجام می‌دهد، زیرا به آن کار علاقه دارد، برایش جالب است یا با نیازهای فطری او مطابقت دارد.
- در انگیزه درونی منبع لذت و انگیزه در خود تکلیف است، یعنی فرد از انجام آن فعالیت لذت می‌برد، چون آن فعالیت را دوست دارد.
- انگیزه‌های درونی پایدارترند یعنی ماندگاری بیشتری دارند.

انگیزه بیرونی:

- در انگیزه بیرونی عامل خارجی فرد را به انجام کاری خاص برمی‌انگیزد.
 - منبع انگیزه بیرونی در پاداش و لذت خارج از فرد است.
- تفاوت‌های انگیزه درونی و بیرونی شامل این موارد است:
- وجه تمایز، یعنی:
- (۱) در انگیزه درونی عامل انگیزاننده در خود تکلیف است، اما در انگیزه بیرونی بیرون از تکلیف.
 - (۲) در انگیزه درونی منبع لذت در خود تکلیف است، اما در انگیزه بیرونی در عاملی بیرون از آن.
 - (۳) انگیزه درونی پایدارتر است.

بررسی عبارت‌ها:

- عبارت (۱): در شرایطی که رفتار در پاسخ به نیاز اجتماعی رخ دهد، با نگرش روبه‌رو هستیم، انگیزش تنها در پاسخ به نیازهای فیزیولوژیک شخصی پدید می‌آید.
- عبارت (۲): در انگیزه درونی منبع لذت در خود تکلیف است و به همین خاطر اگر رفتار پیامد نداشته باشد یا اگر پیامدهای موجود قطع شود نیز رفتار ادامه پیدا می‌کند.
- عبارت (۳): در انگیزه بیرونی فرد کاری را برای رسیدن به پیامدهای مثبت و دوری از پیامدهای منفی انجام می‌دهد؛ مثلاً با وجود تنفر با همکار خود به خوبی رفتار می‌کند، زیرا دوست ندارد تنش اجتماعی در محیط کار داشته باشد.
- عبارت (۴): اگر رفتار در پاسخ به نیازهای فیزیولوژیک و شخصی رخ دهد ناشی از انگیزه است، مانند این موقعیت که در آن فرد خوراکی خود را قایم می‌کند تا در زمان دیگری خودش بخورد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۴۳

در روایت زیر، نوع اسناد سعید از چه حالتی به چه حالتی تغییر کرده است؟

«خانواده سعید، از همان سال‌های نخست کودکی از صدای او تعریف می‌کردند، به نحوی که پای ثابت تمام مهمانی‌های خانوادگی آن‌ها، آوازخواندن سعید و تشویق مکرر او بود. این تشویق‌ها و تکرار منظم آن‌ها موجب شده بود تا سعید اعتمادبه‌نفس خوبی کسب کند. با رسیدن به جوانی و خوانندگی حرفه‌ای سعید، نه تنها استقبال از آثار او کم شد، بلکه بازخوردهای منفی مکرر دریافت می‌کرد. این حالت تا آن جایی پیش رفت که سعید دیگر اثری منتشر نکرد، زیرا گوش‌های جامعه را آماده هنر خود نمی‌دانست.»

- (۱) درونی ناپایدار به درونی پایدار
- (۲) بیرونی ناپایدار به درونی پایدار
- (۳) درونی پایدار به بیرونی ناپایدار
- (۴) بیرونی پایدار به بیرونی ناپایدار

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۷

درس‌Box

● اسناد: زمانی که فرد اسناد می‌کند، در واقع علت مؤثر پدیده‌ای را مشخص می‌کند.

اسناد افراد براساس سه مؤلفه تقسیم‌بندی می‌شود:

(۱) درونی در برابر بیرونی:

● در اسناد درونی فرد دلیل پدیده را در خود می‌داند.

● در اسناد بیرونی فرد دلیل پدیده را بیرون از خود می‌داند.

(۲) پایدار در برابر ناپایدار:

● در اسناد پایدار فرد عامل مؤثر را عاملی پایدار می‌داند که تحت تأثیر موقعیت‌ها و شرایط مختلف تغییر نمی‌کند.

● در اسناد ناپایدار فرد عامل مؤثر را عاملی ناپایدار می‌داند که محتمل است تحت تأثیر شرایط و موقعیت‌های مختلف تغییر کند.

(۳) قابل کنترل در برابر غیر قابل کنترل:

● زمانی که فرد باور داشته باشد عامل زیربنایی پدیده‌ای را می‌تواند تغییر دهد، اسناد او قابل کنترل است.

● زمانی که فرد باور داشته باشد عامل زیربنایی پدیده‌ای را نمی‌تواند تغییر دهد، اسناد او غیر قابل کنترل است.

در موقعیت اول، سعید اعتمادبه‌نفس خوبی دارد که ناشی از عاملی بیرونی، یعنی تشویق و اعتمادبه‌نفس‌دادن خانواده است. از طرفی با توجه به تکرار منظم و مداوم این تشویق‌ها، این عامل پایدار است. در موقعیت دوم که سعید انتشار آثار خود را متوقف کرده، زیرا جامعه را آماده هنر خود نمی‌داند، عاملی بیرونی، یعنی جامعه و آماده‌نبودن آن‌ها عامل مؤثر در رفتار دانسته شده، پس اسناد سعید بیرونی است و از طرفی سلیقه جامعه و آمادگی هنری ایشان امری ناپایدار است، زیرا در طی زمان تغییر می‌کند، پس اسناد او به عاملی ناپایدار است.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

در مثال زیر، اسناد کامران از چه حالتی به چه حالتی، تغییر کرده است؟ (سؤال ۷۷ کنکور انسانی ۱۴۰۴ - نوبت دوم)

«کامران در امتحانات نوبت اول، نمرات پایینی در درس ریاضی کسب کرده بود و دلیل آن را استعداد کم خود در این درس می‌دانست، بعد از یک جلسه گفت‌وگو با مشاور مدرسه، به این نتیجه رسید که روش نامناسبی که در مطالعه درس ریاضی داشته، علت کسب نمرات پایین بوده است.»

- (۱) درونی پایدار به بیرونی ناپایدار
- (۲) بیرونی پایدار به درونی پایدار
- (۳) درونی پایدار به درونی ناپایدار
- (۴) بیرونی ناپایدار به بیرونی پایدار

کنکور

- هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب، با کدام عامل مؤثر بر نگرش مرتبط هستند؟
- با وجود محدودیت‌های بیرونی، فرد با تلاش و سخت‌کوشی زیاد به موفقیت برسد.
 - معلمی که اعتقاد دارد دانش‌آموزانش او را دوست دارند، نمره پایین در نظرسنجی کسب می‌کند.
 - با وجود اهمیت و تأثیر عوامل بیرونی، مانند خانواده و اجتماع، در نهایت توسط خود فرد ساخته می‌شوند.
 - فردی به خاطر آن که دستپخت خوبی ندارد، در زمان نهار به همکاریانش از غذای خود تعارف نمی‌کند.
- ۱) اراده - ناهماهنگی شناختی - باورها و نظام ارزشی - ادراک کارایی
 - ۲) هدفمندی - ناهماهنگی شناختی - ادراک کنترل - درماندگی آموخته‌شده
 - ۳) اراده - باورها و نظام ارزشی - باورها و نظام ارزشی - ادراک کارایی
 - ۴) هدفمندی - باورها و نظام ارزشی - ادراک کنترل - درماندگی آموخته‌شده

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۷

ناهماهنگی شناختی:

- شناخت ما همچون نظام قاعده‌مندی است که بین عناصر آن پیوندهای بسیاری برقرار است و این پیوندها تمایل زیادی به هماهنگ‌بودن دارند. در صورتی که این پیوندها و هماهنگی آسیب ببینند، ناهماهنگی شناختی به وجود می‌آید.
- ناهماهنگی شناختی، ناخوشایند و تنش‌زا است و یکی از شرایطی که منجر به آن می‌شود آن است که رفتار و باور فرد با هم هماهنگ نباشند.

مثال فردی باور دارد حافظه بسیار قوی‌ای دارد، اما زمانی که از او نام معلم اول دبستانش را می‌پرسیم نمی‌تواند نام او را به یاد بیاورد.

- فرد در مواجهه با ناهماهنگی شناختی می‌تواند دو (به اضافه یک) واکنش احتمالی داشته باشد:

الف) رفتارش را تغییر دهد.

ب) شناختش را تغییر دهد.

ج) توجه‌کرده و موقعیت را بی‌اهمیت جلوه دهد؛ یعنی فرد دچار ناهماهنگی شناختی برای رفع این ناهماهنگی دست به استدلال‌های غیرعقلانی می‌زند تا بتواند به رفتار گذشته خود ادامه دهد و احساس آرامش فکری کند.

باورها و نظام ارزشی فرد:

- اعتقاد قوی به چیزی که شناخت داریم نظام باورهای ما را شکل می‌دهد.
- اعتقاد راسخ و واقعی به بودن یا نبودن چیزی یا انجام‌پذیر بودن یا انجام‌ناپذیر بودن کاری.
- باورها موتور محرک قوی برای دستیابی به هدف‌های فردی و جمعی هستند.
- باورها به وسیله ارکانی چون خانواده، مدرسه، اجتماع و در نهایت خود فرد ساخته می‌شوند.

باورها می‌توانند اثر نیروبخشی مثبت و سازنده داشته باشند. اگر باورهای غلط شکل بگیرد، حتی اگر توانایی انجام کاری را داشته باشیم، باز نمی‌توانیم با موفقیت آن کار را انجام دهیم.

- عوامل مؤثر بر شکل‌گیری باورهای غلط:

فردی: احساس ناتوانی، ناامیدی و بی‌ارزشی

بیرونی: تحقیر دیگران و عدم حمایت اجتماعی

ادراک کنترل و ادراک کارایی:

- ادراک کارایی، یعنی فرد دانش و مهارت لازم در انجام‌دادن آن کار را در خود بیابد، یعنی خود را در آن موقعیت کارا بداند.

درس‌Box

نکته

- ادراک کنترل، یعنی فرد محیط و پیامدهای ناشی از آن را در کنترل خود ادراک کند.
- ادراک کنترل و کارایی رضایت بخش است.
- زمانی دست به انجام کاری می‌زنیم که ادراک کنترل و کارایی داشته باشیم.
- ادراک کنترل و کارایی باید سازنده باشد، یعنی با شواهد محیطی هماهنگی لازم را داشته باشد تا ادراک کنترل و کارایی کاذب نباشد. ادراک کنترل و کارایی کاذب مانع بروز رفتار است.

بررسی عبارت‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

عبارت (۱): با کمک عامل نگرشی اراده است که می‌توان اثر سوء محدودیت‌های جسمانی و یا موقعیت بیرونی را جبران کرد و به خواسته و موفقیت رسید. همان‌طور که نیک وی آچیچ با وجود محدودیت جسمانی و نقص عضو خود، با اراده و همت بسیار به موفقیت رسید.

عبارت (۲): یکی از حالات ناهماهنگی شناختی آن است که شناخت و باور فردی با رفتار و واقعیت بیرونی او مطابقت نداشته باشد؛ مثلاً هم‌زمان با این که باور دارد دانش‌آموزان دوستش دارند، نمره نظرسنجی پایینی از دانش‌آموزانش دریافت کند.

عبارت (۳): باورها به وسیله ارکانی چون خانواده، مدرسه، اجتماع و در نهایت خود فرد ساخته می‌شوند.

عبارت (۴): ادراک کارایی؛ یعنی فرد دانش و مهارت لازم برای انجام کاری را در خود ببیند و اگر فردی ادراک کارایی نداشته باشد، ممکن است رفتار مرتبط با آن حوزه را از خود نشان ندهد. مثلاً اگر فردی آشپزی خود را خوب نداند، یعنی خود را کارآمد در آشپزی نپندارد، ممکن است دوستانش را برای مهمانی به خانه خود دعوت نکند یا از غذای خود در زمان نهار به دیگران تعارف نکند.

در رابطه با عامل نگرشی هدفمندی، هر یک از عوامل زیر موجب کدام پیامد می‌شوند؟

● انتخاب اهداف دست‌نیافتنی

● حرکت در مسیر دستیابی به هدف

● انتخاب هدف

● انتخاب اهداف بسیار کوچک

- (۱) توقف تلاش - انسجام در رفتار - تحت تأثیر موانع قرار نگرفتن - شکل‌نگرفتن انگیزه تلاش و عمل
- (۲) توقف تلاش - تحت تأثیر موانع قرار نگرفتن - انسجام در رفتار - شکل‌نگرفتن انگیزه تلاش و عمل
- (۳) شکل‌نگرفتن انگیزه تلاش و عمل - انسجام در رفتار - تحت تأثیر موانع قرار نگرفتن - توقف تلاش
- (۴) شکل‌نگرفتن انگیزه تلاش و عمل - تحت تأثیر موانع قرار نگرفتن - انسجام در رفتار - توقف تلاش

مشاوره عامل نگرشی هدفمندی از درس هفتم، پیامدهای ناتوانی در حل مسئله از درس پنجم و ویژگی‌های مسئله از درس پنجم از بخش‌هایی از کتاب درسی است که لازم دارید بسیار دقیق آن‌ها را مطالعه کنید. همچنین لازم است تا روابط علی و معلولی آن‌ها را به دقت کشف کرده و به خاطر بسپارید.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۷

درس‌Box

هدفمندی: هدف هر چیزی است که (۱) انسان سعی دارد به آن برسد، (۲) فکر می‌کند برای او مؤثر و مفید بوده و (۳) به رفع نیازهایش کمک می‌کند.

مزایای داشتن هدف:

- (۱) انتخاب هدف منجر به ایجاد توانمندی می‌شود.
 - (۲) علاوه بر توانمندی، باعث انسجام در رفتار می‌شود.
 - (۳) هدف معین فرد را از بیراهه‌رفتن مصون می‌دارد.
 - (۴) فرد را از اتلاف منابع انرژی خود مصون می‌دارد.
 - (۵) حرکت در مسیر دستیابی به هدف، نوعی موفقیت تلقی می‌شود؛ در نتیجه فرد تحت تأثیر موانع زودگذر و عواملی چون خستگی قرار نمی‌گیرد.
 - (۶) انتخاب هدف، امید به موفقیت را به همراه می‌آورد.
- برای رسیدن به اهداف بالاتر باید آن را به اهداف کوچک‌تر قابل وصول تقسیم کرد.
- سوسن برای رسیدن به مطالعه سی ساعت در هفته، هفته‌ای سه ساعت به ساعت مطالعه‌اش می‌افزاید.
- اگر اهداف دست‌نیافتنی انتخاب شود باعث می‌شود تلاش متوقف شود.
- اگر اهداف کوچک، بی‌ارزش و زودگذر انتخاب شوند باعث می‌شود هرگز انگیزه تلاش و عمل ایجاد نمی‌شود، زیرا از انجام آن‌ها احساس ارزشمندی، افتخار و غرور نمی‌کنیم.

بررسی عبارت‌ها:

- عبارت (۱): اگر اهداف دست‌نیافتنی و بسیار بزرگ انتخاب شوند، باعث می‌شود تلاش فرد متوقف شود.
- عبارت (۲): حرکت در مسیر دستیابی به هدف، نوعی موفقیت تلقی می‌شود و در نتیجه فرد تحت تأثیر موانع زودگذر قرار نمی‌گیرد.
- عبارت (۳): انتخاب هدف علاوه بر ایجاد توانمندی، باعث انسجام در رفتار می‌شود.
- عبارت (۴): اگر اهداف کوچک و بی‌ارزش انتخاب شوند، هرگز انگیزه تلاش و عمل ایجاد نمی‌شود، زیرا از انجام آن‌ها احساس ارزشمندی، افتخار و غرور نمی‌کنیم.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٤٦ - ٥٢):

﴿هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَ مَلَائِكَتُهُ يُخْرِجُكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾: **۴۶**

- (۱) اوست که بر شما و فرشتگان خود [نیز] درود می‌فرستد تا شما را از تاریکی‌ها به سوی روشنی بیرون بیاورد.
- (۲) او کسی است که بر شما درود می‌فرستد و فرشتگانش [نیز]، تا شما را از تاریکی‌ها به سوی نور خارج کند.
- (۳) او همان کسی که همراه فرشتگان خود بر شما سلام می‌کند، پس باید که از تاریکی‌ها به روشنی بیرون بیاید.
- (۴) او کسی است که با فرشتگانش بر شما سلام می‌کند تا شما از تاریکی به سوی روشنی بیرون بیاید.

مشاوره در آزمون‌ها غالباً سؤال اول عربی یکی از آیات قرآن داخل کتابه، پس حتماً از قبل معنای آیات رو با دقت یاد بگیرین چون گاهی ممکنه نکاتی داشته باشن که نیاز به بررسی‌شدن قبل از آزمون دارن.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبهدت: درس ۳

«يُخْرِجُ» فعل لازمه يا متعدی؟

Hint

درس Box

ویژگی	معنی	مصدر	مضارع	ماضی
لازم	خارج شدن	خُرُوج	يَخْرُجُ	خَرَجَ
متعدی	خارج کردن	إِخْرَاج	يُخْرِجُ	أَخْرَجَ

کلمات مهم: «هُوَ الَّذِي» او کسی است، «يُصَلِّي عَلَيْكُمْ» بر شما درود می‌فرستد، «مَلَائِكَتُهُ» فرشتگانش، «يُخْرِجُكُمْ» تا شما را خارج کند، «مِنَ الظُّلُمَاتِ» از تاریکی‌ها، «إِلَى النُّورِ» به سوی نور

بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی

- گزینه (۱): اوست که «هو» مبتدا و «الَّذِي» خبر است، پس «است» باید به همراه «الَّذِي» ترجمه شود ← او کسی است که - بر ... فرشتگان خود («مَلَائِكَتُهُ» فرشتگانش) مرفوع است و در واقع معنای فاعلی دارد، یعنی خدا و فرشتگانش درود می‌فرستند که به اشتباه به صورت وابسته به ضمیر «كُم» ترجمه شده است.
- گزینه (۳): همان (اضافی است). - باید (اضافی است و معادلی در عبارت عربی ندارد). - بیرون بیاید («يُخْرِجُ» از باب افعال و متعدی است نه لازم، ضمناً غایب است نه مخاطب).
- گزینه (۴): تاریکی («الظُّلُمَاتِ» جمع است). - بیرون بیاید (مانند گزینه (۳))

﴿هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَ مَلَائِكَتُهُ يُخْرِجُكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾ الأحزاب:

(عربی، زبان قرآن (۲) - تمرین ششم صفحه ۶۰ کتاب درسی)

**کتاب
درسی**

«عندما كُنْتُ أمشي في الزّصيف بسرعة صدمتُ طفلةً فكادت تسقط على الأرض و لكنني أخذتُ بيدها و ساعدتها ألا تسقط فقلْتُ لها: سامحيني!»:

- ۱) وقتی در پیاده‌رو با سرعت راه می‌رفتم به دختر بچه‌ای برخورد کردم که نزدیک بود روی زمین بیفتد، ولی من دستش را گرفتم و کمکش کردم که نیفتد و به او گفتم: مرا ببخش!
- ۲) هنگامی که در پیاده‌رو راه می‌رفتم، با سرعت به دختر بچه‌ای برخورد کردم که باعث شد روی زمین بیفتد، ولی من دستش را گرفتم و کمک کردم که نیفتد و به او گفتم: عذر می‌خواهم!
- ۳) وقتی با سرعت در حال راه رفتن در پیاده‌رو بودم به دختر بچه‌ای برخورد کردم که نزدیک بود روی زمین بیفتد، ولی من دست‌های او را گرفتم و کمکش کردم که نیفتد و گفتم: مرا ببخش!
- ۴) زمانی که با سرعت در پیاده‌رو راه می‌رفتم دختر بچه‌ای با من برخورد کرد و نزدیک بود بیفتد، ولی من کمکش کردم و دستش را گرفتم تا روی زمین نیفتد و به او گفتم: معذرت می‌خواهم!

مشاوره در حل تست‌های ترجمه تک‌عبارتی بهتره ابتدا تفاوت بین گزینه‌ها رو پیدا کنین و هم‌چنین از طولانی‌بودن عبارت سؤال نترسین!

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبدا: درس ۵

«كُنْتُ أمشي» فعله؛ چه زمانی ترجمه می‌شده؟ «كادت + مضارع» چه جوری معنا می‌شه؟

کرتسی Box

۱) (كان + مضارع) به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود: «كان يسمع»: می‌شنید

۲) (كادت + مضارع) به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود: «كادت يسقط»: نزدیک بود بیفتد

۳) «ألا» به دو شکل ممکن است بیاید:

الف) إلاً: به‌جز؛ غالباً بعدش اسم می‌آید: «اشتریت كل الأشياء إلاً حقیبة»: همه‌چیز را به‌جز کیف خریدم.

ب) ألا: (أن ناصبه + لا)؛ حتماً بعدش فعل مضارع می‌آید: «عزمتنا ألا نساfer»: تصمیم گرفتیم که سفر نکنیم.

کلمات مهم: «عندما: هنگامی که»، «كُنْتُ أمشي: راه می‌رفتم»، «في الزّصيف: در پیاده‌رو»، «صدمتُ: برخورد کردم»، «طفلةً: دختر بچه‌ای»، «كادت تسقط: نزدیک بود بیفتد»، «أخذتُ بيدها: دستش را گرفتم»، «و ساعدتها: به او کمک کردم»، «ألا تسقط: که نیفتد»، «سامحيني: مرا ببخش»

بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گزینه ۲): با سرعت (در جای مناسب خود ترجمه نشده و مربوط به جمله قبل است). - باعث شد (معادل درستی برای «كادت تسقط» نیست). - عذر می‌خواهم (معادل درستی برای «سامحيني» نیست).

گزینه ۳): در حال رفتن («كُنْتُ أمشي» به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود). - دست‌ها («يد» مفرد است که به اشتباه به صورت جمع ترجمه شده است).

گزینه ۴): با من برخورد کرد («صدمتُ» فعل متکلم وحده و «طفلةً» مفعول است که به اشتباه جابه‌جا ترجمه شده‌اند). - روی زمین (در جای درستی ترجمه نشده و مربوط به عبارت قبلش است). - معذرت می‌خواهم (مانند گزینه ۲)

«الصيدون كانوا يشتغلون بصيد الأسماك في البحر، عندئذ أخذت رياحٌ شديدة تعصف فحدث إعصارٌ ثم تبدلت مياه البحر الهادئة إلى أمواج تيلغ ارتفاعها أكثر من مترين!» صيادان در دریا ...

مشاوره در حل تست‌های ترجمه تک‌عبارتی بهتره ابتدا تفاوت بین گزینه‌ها رو پیدا کنین و هم‌چنین از طولانی بودن صورت سؤال نترسین!

- ۱) مشغول ماهی‌گیری بودند که ناگهان بادهای شدیدی وزیدن گرفت و طوفانی به وجود آمد، سپس آب‌های آرام دریا به موج‌هایی تبدیل شدند که ارتفاعشان بیش از دو متر بود!
- ۲) به صید ماهیان مشغول بودند، در این زمان بادهای شدیدی شروع به وزیدن کرد و طوفانی رخ داد، سپس آب‌های آرام دریا به امواجی تبدیل شدند که ارتفاعشان به بیش از دو متر می‌رسید!
- ۳) ماهی‌گیری می‌کردند، در این لحظه بادهای شدید شروع کرد به وزیدن و طوفانی را به وجود آورد، سپس آب‌های دریای آرام به موج‌هایی تبدیل شدند که ارتفاعشان به دو متر می‌رسید!
- ۴) مشغول صید ماهی‌ها بودند، در این لحظه بادهای شدیدی شروع کرد به وزیدن و طوفان به وجود آمد و آب‌های دریای آرام را به موج‌هایی تبدیل کرد که ارتفاعشان به بیش از دو متر می‌رسید!

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۵

«أخذ» با فعل مضارع بیاد، چه‌جوری ترجمه می‌شه؟

کرتی Box

فعل «أخذ» به معنای «گرفت» است، ولی اگر بعد از آن یک فعل مضارع بیاید، معنای جدیدی می‌گیرد که فرمول‌های ترجمه آن را در زیر آورده‌ایم:

۱) شروع کرد + به + مصدر

۲) شروع به + مصدر + کرد

۳) شروع کرد + مضارع التزامی

مثال «أخذ يتفكر»: شروع کرد به فکر کردن، شروع به فکر کردن کرد و شروع کرد که فکر بکند

کلمات مهم: «كانوا يشتغلون»: کار می‌کردند، مشغول بودند، «بصيد الأسماك»: به شکار ماهیان، «عندئذ»: در این زمان، «أخذت تعصف»: شروع به وزیدن کرد، «رياحٌ شديدة»: بادهای شدیدی، «حدث إعصارٌ»: طوفانی رخ داد، «تبدلت: تبدیل شد»، «مياه البحر الهادئة»: آب‌های آرام دریا، «تيلغ: می‌رسد»، «أكثر من مترين: بیشتر از دو متر» بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی

گزینه (۱): ناگهان (ترجمه درستی برای «عندئذ» نیست). - وزیدن گرفت ((أخذ + مضارع) باید با معنای «شروع کردن» آغاز بشود). - بود (معادل درستی برای «تيلغ» نیست).

گزینه (۳): می‌کردند («كانوا يشتغلون» یعنی «مشغول بودند») - بادهای شدید («رياحٌ شديدة» نکره است نه معرفه) - به وجود آورد («حدث» فعل لازم است که نباید به صورت متعدی ترجمه شود). - دریای آرام («الهادئة» مؤنث است، پس صفت «مياه» است نه «البحر») - ضمناً «أكثر» ترجمه نشده است.

«أحدثت: به وجود آورد» (باب افعال) را با «حدثت: به وجود آمد» (ثلاثی مجرد) اشتباه نگیرید.

گزینه (۴): طوفان («إعصارٌ» نکره است) - دریای آرام (مانند گزینه (۳)) - تبدیل کرد («بدلت» فعل لازم است که نباید به صورت متعدی ترجمه شود).

«كَانَ لَنَا أَسْتَاذٌ فِي فِرْعِ الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ بِجَامِعَةِ «طَهْرَانَ» يَعْتَقِدُ أَنَّ نَقْلَ الْمَفْرَدَاتِ مِنْ لُغَةِ أُخْرَى لَا يُعَدُّ تَهْدِيدًا بَلْ هَذَا أَمْرٌ يَجْعَلُ اللُّغَاتِ أَكْثَرَ بِلَاغَةً!»:

مشاوره در حل تست‌های ترجمه تک‌عبارتی بهتره ابتدا تفاوت بین گزینه‌ها رو پیدا کنین و هم‌چنین از طولانی بودن گزینه‌ها نترسین!

- ۱) در رشته ادبیات فارسی در دانشگاه تهران استادی داشتیم که اعتقاد داشت جابه‌جایی واژگان از زبانی به زبان دیگر تهدیدی به شمار نمی‌رود، بلکه این موضوعی است که زبان‌ها را شیواتر می‌گرداند!
- ۲) استادمان در رشته ادبیات فارسی دانشگاه تهران معتقد بود واژگانی که از یک زبان به زبان دیگر منتقل شده‌اند، تهدیدی به شمار آورده نمی‌شوند، بلکه این موضوعی است که زبان‌ها را رساتر می‌گرداند!
- ۳) استادی در رشته ادبیات فارسی در دانشگاه تهران بود که اعتقاد داشت جابه‌جایی واژگان یک زبان به زبان دیگر تهدید به شمار نمی‌آید، بلکه همین موضوع زبان‌ها را دارای شیوایی بیشتری می‌نماید!
- ۴) در رشته ادبیات فارسی در دانشگاه تهران استادی داشتیم که اعتقاد داشت که اگر واژگان از زبانی به زبان دیگر جابه‌جا شوند، تهدیدی به شمار آورده نمی‌شوند، بلکه این موضوع زبان‌ها را بلیغ‌تر می‌گرداند!

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۴

Hint

کلمه‌ی کلیدی

«کان + ل» چه معنایی رو می‌رسونه؟

«كَانَ + لِ» به معنای مالکیت در گذشته (داشتن) است.

هرگاه کان + ل + اسم یا ضمیر بشود، این معنا را می‌رساند: «کان لوالدی بیت»: پدرم خاندهای داشت

کلمات مهم: «كَانَ لَنَا أَسْتَاذٌ: استادی داشتیم»، «فِي فِرْعِ الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ: در رشته ادبیات فارسی»، «بِجَامِعَةِ طَهْرَانَ: در دانشگاه تهران»، «نَقْلَ الْمَفْرَدَاتِ: جابه‌جایی واژگان»، «مِنْ لُغَةِ أُخْرَى: از زبانی به زبان دیگر»، «لَا يُعَدُّ: به شمار نمی‌رود»، «يَجْعَلُ: می‌گرداند»، «اللُّغَاتِ: زبان‌ها»، «أَكْثَرَ بِلَاغَةً: شیواتر»

بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گزینه ۲: استادمان «أَسْتَاذٌ» ضمیر ندارد و نکره است. - ضمناً «کان لنا» که معنای مالکیت را می‌رساند در ترجمه لحاظ نشده است. - «بِ» در «بِجَامِعَةِ» ترجمه نشده است. - منتقل شده‌اند «نقل المفردات» یک ترکیب اضافی است که نباید ترتیبش به هم بخورد و به صورت فعل ترجمه شود.

گزینه ۳: بود «در کان لنا» به درستی معنای مالکیت را رعایت نکرده است. - تهدید (باید نکره ترجمه شود). - همین موضوع «هذا أمرٌ» جمله اسمیه است که اشتباه ترجمه شده است. - شیوایی بیشتری «أكثر بلاغة» به اشتباه به صورت ترکیب وصفی ترجمه شده است.

گزینه ۴: اگر (اضافی است). - جابه‌جا شوند (مانند «منتقل شده‌اند» در گزینه ۲) - این موضوع (مانند گزینه ۳)

فعل «يَجْعَلُ» بعد از اسم نکره «أمرٌ» آمده، پس جمله وصفیه است که باید در ترجمه از حرف «که» استفاده کنیم که در گزینه‌های (۳) و (۴) این نکته رعایت نشده است.

نکته

۵۰ عین الخطأ:

- (۱) ليس العاقل من لا يرتكب أي خطأ في أموره اليومية،: خردمند کسی نیست که در کارهای روزانه‌اش هیچ خطایی مرتکب نشود،
- (۲) أو من تمتنع عن الإبداع في أعماله حتى لا يخطأ،: یا کسی که از نوآوری در کارهایش خودداری می‌کند تا اشتباه نکند،
- (۳) فإن العاقل من يستشير الآخرين قبل القيام بعمل،: پس خردمند کسی است که دیگران قبل از انجام کار با او مشورت می‌کنند،
- (۴) وإن جرب طريقاً غير صحيح لا يكثره بل يصلحه!،: و اگر راه نادرستی را آزمود آن را تکرار نمی‌کند، بلکه اصلاحش می‌کند!

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس‌های ۴ و ۵

«الآخرين» چه فرقی با «الآخرون» دارد؟

Hint
پاسخ خیلی تشریحی

در این گزینه، کلمه بعد از «يستشير» «الآخرين» است که به صورت منصوب به یاء آمده. به عبارتی مفعول فعل «يستشير» است، اما به اشتباه در ترجمه به صورت فاعل ترجمه شده که نادرست است، در ضمن «عمل» نکره است نه معرفه:

«پس خردمند کسی است که از دیگران قبل از انجام کاری مشورت می‌گیرد.»

یادآوری: جمع سالم مذکر در حالت مرفوعی با «وَنَ» و در حالت منصوبی و مجروری با «يَنَ» می‌آید.

«از کودکی ام از روزی خوشم می آمد که خانواده ام در آن بسیار خوشحال باشند!»

• عین الصّحیح: ۵۱

- ۱) فی طفولتی کنتُ مُعجَباً یومَ یُفرَحُ أُسرتی فیهِ کثیراً!
- ۲) منذُ صغری کانَ یُعجِبُنِی یومَ یُفرَحُ أُسرتی به کثیراً!
- ۳) من طفولتی کنتُ أَعجَبُ یوماً تُفرَحُ أُسرتی فیهِ جدّاً!
- ۴) منذُ صغری کانَ یُعجِبُنِی یومَ تُفرَحُ فیهِ أُسرتی جدّاً!

مشاوره در این مدل سؤالاً به تفاوت گزینه‌ها مثل بودن یا نبودن ضمیر، جمع یا مفرد بودن کلمات، «ال» داشتن یا نداشتن اسم‌ها و ... خیلی دقت کنین!

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۵

«خوشم می آمد» چه زمانیه؟ در عربی چه جوری ساخته می شه؟

Hint

کلمات مهم: «از کودکی ام: منذ صغری»، «از روزی خوشم می آمد: کان یعجبنی یوم»، «خانواده ام: أُسرتی»، «در آن: فیهِ»، «خوشحال باشند: تفرح»، «بسیار: جدّاً»

بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی

گزینه (۱): «فی» (معادل درستی برای «از» نیست، بنابراین «منذ» درست است). - «کنت معجباً» (معادل ماضی استمراری نیست و بعد از «کنت» باید فعل مضارع بیاید). - یُفرَحُ (تفرح) مناسب است، زیرا «یفرح» از باب تفعیل و به معنای «خوشحال کردن» است نه «خوشحال شدن». از طرفی به «أسرة» که مؤنث است برمی گردد، بنابراین باید با «ت» بیاید.

گزینه (۲): «یفرح» (مانند گزینه (۱)) - به «فیهِ» درست است.

گزینه (۳): «کنتُ أعجب یوماً» (به معنای «روزی را به تعجب وامی داشتم» است که غلط می باشد).

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ ... مِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ» عَيْنِ الْأَبْعَدِ عَنْ مَفْهُومِ هَذِهِ الْعِبَارَةِ:

(۱) هرگز به جان فرا نرسی بی فروتنی	خواهی که او شوی، جدا گرد از منی
(۲) ز سرکشان به بزرگی فروتنی مطلب	چه ممکن است خمیدن رسد به گردن پیل
(۳) تکبر سربلندان را کند پست	تواضع، زبردستان را زبردست
(۴) تو جز تواضع و جز طاعت اختیار مکن	به دستت از دو سه روز اختیار خواهد ماند

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۵

پاسخ خیلی تشریحی ✓

ترجمه صورت سؤال: «پروردگارا من به تو پناه می‌آورم از قلبی که فروتنی نمی‌کند.»
در همه ابیات بر فروتنی و تواضع داشتن تأکید شده، اما در گزینه (۲) آمده است که «از انسان‌های ستمگر، انتظار تواضع و فروتنی نداشته باش. همان‌طور که گردن فیل هیچ وقت خم نمی‌شود، انسان‌های ظالم و مغرور تواضع نمی‌کنند.»

● اقرأ النَّصَّ التالي ثمَّ أجب عن الأسئلة (٥٣ - ٥٦) بما يُناسب النَّصَّ:

يختلف لونُ بشرة (= الجلد) الإنسان في القارات المُختلفة بسبب تغيُّر المناخ (آبوهوا) من مكان إلى مكان آخر. مثلاً في إفريقيا تكون أشواء الشمس قويّة جداً أغلب أيام السنة لذلك تكون بشرة الناس داكنة (تیره) لحماية الجسم من الأشعّة القويّة. يُساعد هذا اللون على الحفاظ على صحّة الجلد و يمنع تأثير الشمس الضارّ على الجسم. في أوروبا المناخ أبرد و ضوء الشمس أضعف من إفريقيا لذلك تنتشر البشرة الفاتحة (روشن) بين الناس. هذا اللون يُساعد الجسم على جذب ضوء الشمس بسرعة حتّى يسهل إنتاج فيتامين (د) الضروري للعظام و الصحّة العامّة.

في قارة آسيا تتغيّر درجات الحرارة كثيراً فبعض المناطق في الشمال باردة جداً و تكون مناطق الجنوب حارّة و رطبة لهذا السبب نجد ألوان البشرة المُختلفة و هذا التنوع مُتأثر من البيئة (= مكان العيش) في كلّ منطقة من القارة.

و هكذا نفهم أنّ الإنسان نفسه لا يختار لون بشرته و لا يُوجد إنسان أفضل من الآخرین بسبب لون بشرته، عكس ما تراه في العالم من الماضي إلى الحاضر. إنّ بعض الناس يفتخرون بالآخرین بسبب لون بشرتهم و يعتبرون الآخرین أقل شأناً و أحياناً يجبرونهم على أن يخدموهم.
ترجمه متن:

رنگ پوست انسان در قاره‌های مختلف به دلیل تغییرات آب‌وهوایی از یک مکان به مکان دیگر متفاوت است. مثلاً در آفریقا نور خورشید در بیشتر روزهای سال بسیار شدید است، به همین دلیل پوست مردم تیره است تا بدن را از اشعه‌های قوی محافظت کند. این رنگ به حفظ سلامت پوست کمک می‌کند و از اثرات زیان‌بار خورشید بر بدن جلوگیری می‌کند.

در اروپا هوا سردتر است و نور خورشید نسبت به آفریقا ضعیف‌تر است، به همین دلیل رنگ پوست روشن در میان مردم شایع است. این رنگ به بدن کمک می‌کند نور خورشید را به سرعت جذب کند تا تولید ویتامین «د» که برای استخوان‌ها و سلامت عمومی ضروری است، آسان شود.

در قاره آسیا دمای هوا بسیار متغیر است؛ برخی مناطق شمالی بسیار سرد هستند و مناطق جنوبی گرم و مرطوب. به همین دلیل رنگ‌های مختلف پوست را می‌بینیم و این تنوع تحت تأثیر از محیط زندگی در هر منطقه‌ای از قاره است. به این ترتیب می‌فهمیم که انسان خودش رنگ پوستش را انتخاب نمی‌کند و هیچ انسانی به دلیل رنگ پوستش از دیگری برتر نیست؛ برخلاف آن چه از گذشته تا امروز در جهان می‌بینیم. برخی افراد به خاطر رنگ پوست خود به دیگران فخر می‌فرشند و آن‌ها را کم‌ارزش‌تر می‌شمارند و گاهی آن‌ها را مجبور به خدمت‌رسانی به خودشان می‌کنند.

عین الصحیح:

٥٣

- (١) هناك بلاد يعتقد سكانها أنّ الله فضّلهم على الآخرین بسبب لونهم!
- (٢) لا يمكن للأوروبيين العيش في أفريقيا لأنّ أشعّة الشمس تضرّهم!
- (٣) لا يقدر جسم الإنسان على أن ينتج فيتامين «د» طول الليل المُظلم!
- (٤) على الإنسان أن يمنع وصول أشعّة الشمس إلى جلده ليحافظ صحته!

مشاوره در مورد حل سؤالات درک متن چند نکته رو در نظر داشته باشین: (١) سؤالی درک متن رو در آخر سؤالی عربی جواب بدین. (٢) متن رو باید با دقت ولی با سرعت بخونین. این کار نیاز به تمرین و تکرار زیاد داره. خوندن نصف و نیمه متن خیلی فایده‌ای نداره. (٣) توی متن و گزینه‌ها به کلماتی که معنای «هیج، همه، گاهی، اصلاً فقط، همیشه، بعضی، قطعاً، ممکنه و ...» دارن، دقت کنین. (٤) در سؤالی درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنین و حتماً همه گزینه‌ها رو بخونین، سپس بهترین گزینه رو انتخاب کنین!

پاسخ: گزینه ١

زیرمبدا: درس ٥

بررسی گزینه‌ها:

گزینه (١): کشورهایی وجود دارند که ساکنانشان باور دارند خدا به خاطر رنگ پوست، آن‌ها را بر دیگران برتری داده است. (بله، در انتهای متن به این مفهوم اشاره کرده است.)

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گزینه (۲): اروپایی‌ها نمی‌توانند در آفریقا زندگی کنند، زیرا اشعه خورشید به آن‌ها آسیب می‌زند. (نادرست است، در متن به تفاوت رنگ پوست‌ها اشاره کرده نه این که کسی نتواند در مکان دیگر زندگی کند).

گزینه (۳): بدن انسان نمی‌تواند در طول شب تاریک، ویتامین «D» تولید کند. (نادرست است، در متن گفته نشده است که تنها راه تأمین ویتامین D در بدن نور خورشید است؛ بنابراین در طول شب ممکن است بدن از راه‌های دیگری ویتامین D را تأمین کند).

گزینه (۴): انسان باید جلوی رسیدن اشعه خورشید به پوستش را بگیرد تا سلامت خود را حفظ کند. (نادرست است، اتفاقاً بخشی از نور خورشید برای بدن مفید و ضروری است).

- (۱) الإنسان لا یستطیع أن یغیّر لون بشرته أبداً لأنّه تابع من مناخ بیئته!
- (۲) فی بلاد آسیا الجنویّیة لون بشرة النّاس فاتح لأنّها مناطق حارّة!
- (۳) سگان البلاد الكبيرة قد یختلف لون بشرتهم لأنّ مناخ مناطقها مختلف!
- (۴) إنّ المصابین بالأمراض الجلدیة فی الأوروبّا کثیرون لأنّ أشعة الشمس أضعف فیها!

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۵

بررسی گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- گزینه (۱): انسان هیچ‌گاه نمی‌تواند رنگ پوستش را تغییر دهد، چون وابسته به آب‌وهوای محیط زندگی‌اش است. (نادرست است، تغییر آب‌وهوا می‌تواند بر رنگ پوست تأثیر بگذارد.)
- گزینه (۲): در کشورهای جنوب آسیا رنگ پوست مردم روشن است، چون این مناطق گرم هستند. (نادرست است، اتفاقاً در مناطق گرم معمولاً رنگ پوست تیره است.)
- گزینه (۳): ساکنان کشورهای بزرگ ممکن است رنگ پوست متفاوتی داشته باشند، زیرا آب‌وهوای منطقه‌های مختلف آن کشور متفاوت است. (کاملاً درست است و همین گزینه موضوع اصلی متن است.)
- گزینه (۴): تعداد افراد مبتلا به بیماری‌های پوستی در اروپا زیاد است، زیرا نور خورشید در آن‌جا ضعیف‌تر است. (نادرست است، چنین چیزی در متن نیامده و از نظر عقلی هم منطقی نیست.)

● عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (٥٥ - ٥٦):

«يختلف - الضار - لا يوجد - أبرد»:

٥٥

- ١) يختلف: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي من باب إفعال - مبني للمعلوم - لازم / فعل و فاعله «لون»
- ٢) الضار: مفرد مذكر - اسم فاعل مأخوذ من فعل «ضَرَّ» - معرّف بأل - معرب / صفة و منصوب بالتبعيّة من «تأثير»
- ٣) لا يوجد: فعل مضارع للتفي - للمفرد الغائب - مجرّد ثلاثي - معرب - معلوم / فعل و فاعله «إنسان»
- ٤) أبرد: مفرد مذكر - اسم تفضيل على وزن «أفعل» (من مصدر «برودة») - نكرة / خبر و مرفوع

مشاوره در این مدل تست‌ها حتماً حتماً دقت کنین که صحیح رو می‌خواد یا خطا رو!!!

پاسخ: گزینه ٣

زیرمبحث: درس ٣

وزن «يُفَعِّل» در مضارع نشونه مجهول بودن فعله. آیا فعل مجهول فاعل می‌خواد؟!

Hint

درین Box

فعل معلوم: فعلی است که فاعل آن در جمله وجود دارد.

مثال «خَلَقَ اللهُ الْإِنْسَانَ»: خداوند انسان را آفرید.

فعل مجهول: فعلی است که فاعل آن از جمله حذف شده است.

مثال «خُلِقَ الْإِنْسَانُ»: انسان آفریده شد.

بهترین راه برای تشخیص فعل‌های مجهول چیست؟ توجه به حرکت‌گذاری فعل‌ها است.

در ماضی مجهول، عین‌الفعل «هـ» می‌گیرد و حروف حرکت‌دار قبل از آن «هـ» می‌گیرند (هــ): «كُتِبَ»: نوشته شد

در مضارع مجهول، عین‌الفعل «هـ» می‌گیرد و نخستین حرف فعل مضارع «هـ» می‌گیرد (هــ): «يُكْتَبُ»: نوشته می‌شود

در این گزینه دو خطا وجود دارد:

پاسخ خیلی تشریحی

١) معلوم: مجهول («يُوجد» بر وزن «يُفَعِّل» مضارع مجهول است.)

٢) فاعله انسان: نائب فاعله انسان (فعل‌های مجهول نایب فاعل نیاز دارند نه فاعل.)

«تنتشر - یفتخرون - إفريقيا - تغییر»:

- (۱) تنتشر: فعل مضارع - للمؤنث الغائبة - مزيد ثلاثي من باب إنفعال - معرب - لازم / فعل و فاعله «البشرة»
- (۲) إفريقيا: اسم - مفرد مؤنث - معرفة (اسم علم) - معرب / مجرور بالحرف الجار
- (۳) تغییر: مفرد مذکر (جمعه: تغییرات) - مصدر مزيد ثلاثي على وزن «تَفَعَّل» - معرب / مضاف إليه و مجرور
- (۴) یفتخرون: مضارع - للغائبين - مزيد ثلاثي - له حرفان زائدان - معرب - مبني للمعلوم / فعل مع فاعله جملة فعلية

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۴

حرف «ن» در کدام باب ثلاثی مزيد زائده؟

Hint

پاسخ خیلی تشریحی ✓

در این گزینه یک خطا وجود دارد:

مزيد ثلاثي من باب انفعال: مزيد ثلاثي من باب افتعال («تنتشر» با ریشه «ن ش ر» از باب افتعال است، زیرا حرف «ن» جزء حروف اصلی فعل است نه زائده).

(سؤال ۹۳ کنگور انسانی ۱۴۰۴ - نوبت اول)

«انتشاراً - مُلْمَعَةٌ - انتقل - خرجت»:

- (۱) مُلْمَعَةٌ: اسم - مفرد مؤنث - اسم مفعول (مصدره: تلميع) - نكرة - معرب / صفت أو نعت و مرفوع بالتبعية للموصوف «أشعار»
- (۲) انتشاراً: اسم - مفرد مذکر - مصدر على وزن «انفعال» - نكرة - معرب / مفعول به و منصوب
- (۳) خرجت: فعل ماضٍ - للمؤنث الغائبة - مجرد ثلاثي - لازم - مبني للمعلوم / فعل و مع فاعله «أسرة» جملة فعلية
- (۴) انتقل: فعل ماضٍ - للمفرد الغائب - مزيد ثلاثي (من باب افتعال) - لازم - مبني للمعلوم / فعل و مع فاعله جملة فعلية و خبر

● عین الجواب الصحيح عن الأسئلة التالية (٥٧ - ٦٠):

٥٧ عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (١) تَسْتَطِيعُ أَنْ تَشْحَنَ رَصِيدَ جَوَالِكَ عِبَرَ الْإِنْتَرِنْتِ!
- (٢) أَفْتَشُّ عَنْ مَعْجَمٍ يُسَاعِدُنِي فِي فَهْمِ التُّصَوِّصِ الْعَرَبِيَّةِ!
- (٣) الرَّجُلُ الْكَثِيرُ الْمَعَاصِي حَاوَلَ أَنْ يَتَخَلَّصَ مِنْ ذُنُوبِهِ!
- (٤) لَنْ يَقْدِرَ الْكَذَّابُ أَنْ يُخْفِيَ كِذْبَهُ أَوْ يَفْرَّ مِنْ عُقُوبَتِهِ!

پاسخ: گزینه ٢

زیرمبحث: درس ٥

فعل مضارع باب تفعیل عین الفعلش کسرہ داره: «يَفْعَلُ»

Hint

پاسخ خیلی تشریحی ✓

در این گزینه دو خطای حرکت گذاری وجود دارد:

- (١) أَفْتَشُّ: أَفْتَشُّ (فعل متکلم وحده از باب «تفعیل» باید عین الفعلش کسرہ داشته باشد).
- (٢) مَعْجَمٍ: مَعْجَمٍ (این کلمه به معنای واژه نامه و اسم مفعول است نه اسم مکان).

(عربی، زبان قرآن (٢) - تمرین صفحه ٦٨ کتاب درسی)

أَفْتَشُّ عَنْ مَعْجَمٍ يُسَاعِدُنِي فِي فَهْمِ التُّصَوِّصِ.

دنبال فرهنگ لغتی می گردم که مرا در فهم متون کمک کند. (کمک می کند)

کتاب
درسی

عین معرّف بأل منصوباً:

- (۱) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ﴾
 (۲) یا بنتی، لا تترکی التزام بالصدق فی حیاتک ابداً!
 (۳) إنّ اولادی لایحبونَ الفرنسیة لأنّ تعلّمها صعبٌ جدّاً!
 (۴) ازدادت مهاجرة الطّلاب الإيرانيین فی هذه السّنوات کثیراً!

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۴

دنبال مفعولِ «ال» دار بگرد!

Hint

پاسخ خیلی تشریحی ✓

صورت سؤال از ما گزینه‌ای را می‌خواهد که «در آن یک اسم معرفه به ال منصوب» باشد که در این صورت باید به دنبال مفعولی بگردیم که «ال» دارد.

در این گزینه «الفرنسیة» مفعول فعل «لا یحبون» است که معرفه به ال می‌باشد:

«فرزنداتم زبان فرانسوی را دوست ندارند، زیرا یادگیری آن واقعاً سخت است.»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): تنها کلمه منصوب «الله» است که معرفه به علم است نه ال:

«ای کسانی که ایمان آوردید از خدا پروا کنید و همراه راستگویان باشید.»

گزینه (۲): التزام مفعول فعل «لا تترکی» است که «ال» آن برای خودش است و مصدر باب «افتعال» است:

«ای دخترم، پایبندی به راست‌گویی را هرگز در زندگی‌ات رها نکن.»

گزینه (۴): فعل «ازدادت» لازم است و نمی‌تواند مفعول بگیرد؛ پس خبری از معرفه به ال و منصوب نیست:

«مهاجرت دانشجویان ایرانی در این سال‌ها بسیار افزایش یافته است.»

عین فعلاً مضارعاً ما تغییر زمانه في الترجمة:

- (۱) البخیل لن ینتفع من ثروته في الدنيا و الآخرة!
- (۲) شاهدتُ صوراً من قرية أعیش فيها قبل سنوات!
- (۳) المفردات الفارسیة كانت تدخل العربیة قبل الإسلام!
- (۴) حاولتُ أن لا أشارك في موضوعات لا ترتبط بی!

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس های ۴ و ۵

Hint

درس Box

چه چیزهایی بر سر فعل مضارع معنای اون رو تغییر می‌دن؟

سه مورد از مهم‌ترین حالت‌هایی را که اگر فعل مضارع همراه آن‌ها بیاید، زمانش تغییر می‌کند، با هم مرور کنیم:

(الف) لن + مضارع = معنای آینده منفی: «لن یستمع» گوش نخواهد کرد.

(ب) کان + مضارع = معنای ماضی استمراری: «کان یذهب» می‌رفت.

(ج) فعل ماضی + مضارع = ماضی استمراری (در جمله وصفیه): «شاهدتُ رجلاً یساعدنا» مردی را دیدم که به ما کمک می‌کرد.

صورت سؤال از ما گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن فعل مضارع زمانش تغییر نکرده باشد.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه (۱): «لن ینتفع» معنای آینده منفی می‌دهد: «خسیس از ثروتش در دنیا و آخرت بهره نخواهد برد.»

گزینه (۲): «أعیش» فعل مضارعی است که در ساختار جمله وصفیه بعد از فعل ماضی «شاهدت» آمده و به صورت ماضی استمراری

ترجمه می‌شود: «عکس‌هایی را از روستایی دیدم که سال‌ها قبل در آن زندگی می‌کردم.»

گزینه (۳): «كانت تدخل» به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود: «واژگان فارسی پیش از اسلام وارد زبان عربی می‌شد.»

گزینه (۴): «أن لا أشارك» به صورت مضارع التزامی و «لا ترتبط» به صورت مضارع اخباری ترجمه می‌شوند، بنابراین زمان آن‌ها

تغییر نمی‌کند: «تلاش کردم که در موضوعاتی که به من مربوط نمی‌شود، مشارکت نکنم.»

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۶۰. عین جمله توضح نکره:

- (۱) لَمَا وَصَلْتُ إِلَى بَيْتِ حَمِيدٍ مَا كَانَ أَحَدٌ فِيهِ!
- (۲) إِذَا كَانَ لَكَ هَدَفٌ فَحَاوِلْ أَنْ تَنَالَهُ فِي شِبَابِكَ!
- (۳) مَا أَجْمَلُ أَحَادِيثَ مِنَ النَّبِيِّ (ص) كُتِبَتْ عَلَى اللَّوْحِ!
- (۴) لِكُلِّ نِعْمَةٍ شُكْرٌ وَالشُّكْرُ عَلَى الصَّخَّةِ أَنْ نَخْدُمَ النَّاسَ!

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۵

«توضیح نکره» یعنی اسم نکره رو توصیف می‌کنه؛ پس بگرد دنبال جمله وصفیه!

Hint

درس Box

جمله وصفیه:

به جمله‌ای گفته می‌شود که اسم نکره را توصیف می‌کند. (جمله تَصِفُ النَّكَرَةَ / جمله جَاءَتْ لِتَوْضِيحِ النَّكَرَةِ)

مثال «إِرْضَاءُ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُدْرَكُ» راضی ساختن مردم، هدفی است که به دست آورده نمی‌شود.

در این مثال، کلمه «غایة» نکره است و جمله «لا تُدْرَكُ» آن را توصیف می‌کند.

در ترجمه جملات وصفیه، اسم نکره با «ی» ترجمه می‌شود و در آغاز جملات وصفیه، حرف «که» اضافه می‌شود:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ وَمِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ وَمِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ وَمِنْ صَلَاةٍ لَا تَرْفَعُ وَمِنْ دُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ: خداوند، به تو پناه می‌برم از نفسی که سیر نمی‌شود و از قلبی که فروتنی نمی‌کند و از دانشی که سود نمی‌رساند و از نمازی که بالا برده نمی‌شود (بالا نمی‌رود) و از دعایی که شنیده نمی‌شود.

در این عبارات: نفس = نکره / لا تَشْبَعُ ← جمله وصفیه / قلب = نکره / لا يَخْشَعُ ← جمله وصفیه

علم = نکره / لا يَنْفَعُ ← جمله وصفیه / صلاة = نکره / لا تَرْفَعُ ← جمله وصفیه

دُعَاءٍ = نکره / لا يُسْمَعُ ← جمله وصفیه

صورت سؤال از ما جمله وصفیه را می‌خواهد که در گزینه (۳) «أحاديث» اسم نکره‌ای است که بعد از آن «کتبت» آمده و آن را

توصیف کرده: «چه زیباست احادیثی از پیامبر که روی تابلو نوشته شده بود!»

توجه گاهی بین اسم نکره و جمله وصفیه جار و مجرور فاصله می‌اندازد که اشکالی ندارد، مانند همین گزینه (۳).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): اسم نکره‌ای در این گزینه نیست و «حمید» معرفه به علم است: «هنگامی که به خانه حمید رسیدم کسی در آن نبود.»

گزینه (۲): «هدف» اسم نکره است که بعد از آن حرف «ف» آمده نه فعل. از طرفی در جملات شرطیه باید حواسمان باشد که جمله

جواب شرط را به عنوان جمله وصفیه در نظر بگیریم: «اگر هدفی داری تلاش کن که در جوانی‌ات به آن دست یابی.»

گزینه (۴): «نعمه» و «شکر» نکره هستند ولی فعلی که آن‌ها را توصیف کند در جمله نیامده است. «هر نعمتی شکر دارد و شکر

بر تندرستی این است که به مردم خدمت کنیم.»

پاسخ خیلی تشریحی ✓

(سؤال ۱۰۰ کنکور انسانی ۱۴۰۳ (۵) خارج از کشور)

عین «قد نزلت» توضح ما قبلها:

کنکور

- (۱) إِنهَمْرَتِ أَمْطَارٍ وَافِرَةٌ وَقَدْ نَزَلَتْ عَلَى الشَّارِعِ وَكَسْرَتِ الزَّيْبِ فُرُوعَ الْأَشْجَارِ.
- (۲) هَذِهِ الْأَمْطَارُ كَانَتْ قَدْ نَزَلَتْ فِي الْمَدِينَةِ وَكَسْرَتِ فُرُوعِ الشَّجَرِ.
- (۳) كَانَتْ أَمْطَارٌ وَافِرَةٌ قَدْ نَزَلَتْ عَلَى الْأَرْضِ يَوْمَ أَمْسٍ.
- (۴) أَنْزَلَ اللَّهُ أَمْطَارًا وَافِرًا قَدْ نَزَلَتْ مِنَ السَّمَاءِ شَيْئًا فَشِيئًا.

کدام یک از فرمانروایان زیر در لشکرکشی به بغداد موفق و ناموفق بودند؟

الف) یعقوب لیث

ب) سلطان محمد خوارزمشاه

ج) طغرل سلجوقی

د) احمد آل بویه

۲) «ب» و «د»: موفق - «الف» و «ج»: ناموفق

۱) «ب» و «ج»: موفق - «الف» و «د»: ناموفق

۴) «الف» و «ج»: موفق - «ب» و «د»: ناموفق

۳) «ج» و «د»: موفق - «الف» و «ب»: ناموفق

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبدا: درس ۹ و ۱۰

پاسخ خیلی تشریحی ✓

یعقوب لیث صفاری (الف) و سلطان محمد خوارزمشاه (ب) در لشکرکشی به بغداد ناموفق بودند، اما طغرل سلجوقی (ج) و احمد آل بویه (د) موفق به فتح بغداد شدند.

بررسی موارد:

الف) با لشکرکشی ناموفق یعقوب لیث صفاری به بغداد، روابط دو طرف به خصومت گرایید.

ب) سلطان محمد خوارزمشاه برای مقابله با عباسیان، یکی از سادات حسینی را به عنوان خلیفه اعلام کرد و به بغداد لشکر کشید، اما سپاه او در گردنه اسداباد همدان، بر اثر برف و سرمای شدید متوقف شد.

ج) طغرل سلجوقی به بغداد رفت و خلیفه عباسی را از تسلط آل بویه شیعه مذهب درآورد و خود را منجی خلافت معرفی کرد.

د) یکی از مؤسسان حکومتی آل بویه (احمد) با مشاهده اوضاع نابسامان خلافت، بغداد را تسخیر کرد، اما خلافت را از بین نبرد.

- یک محقق پس از پژوهش دربارهٔ نظام اداری ایران در دوران حکومت ترکان (غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان)، نتایج پژوهش خود را به صورت زیر طبقه‌بندی کرده است. هر یک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام سلسله می‌باشد؟
- الف) فرمانروایان دریافتند که برای ادارهٔ قلمرو رو به توسعهٔ خود به دیوان‌سالاران ایرانی نیاز دارند.
- ب) بسیاری از دیوان‌سالاران حکومت سامانی را به خدمت گرفتند.
- ج) قدرت و نقش وزیر نسبت به دوره‌های قبل به شدت کاهش یافت و حتی در مواردی منصب وزیر حذف شد.
- د) نظام اداری این دوره الگویی مطلوب برای حکومت‌های پس از خود شد.
- ۱) غزنویان - غزنویان - خوارزمشاهیان - سلجوقیان
- ۲) سلجوقیان - غزنویان - غزنویان - سلجوقیان
- ۳) غزنویان - سلجوقیان - سلجوقیان - غزنویان
- ۴) سلجوقیان - سلجوقیان - خوارزمشاهیان - خوارزمشاهیان

مشاوره در این شکل از تست‌ها هم می‌تونین با نوشتن هر مورد در مقابل عبارت‌ها به جواب برسین و هم می‌تونین از روش حذف گزینه به جواب برسین.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: درس ۱۰

بررسی عبارت‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- الف) فرمانروایان دریافتند که برای ادارهٔ قلمرو رو به توسعهٔ خود به دیوان‌سالاران ایرانی نیاز دارند. ← غزنویان
- ب) بسیاری از دیوان‌سالاران حکومت سامانی را به خدمت گرفتند. ← غزنویان
- ج) قدرت و نقش وزیر نسبت به دوره‌های قبل به شدت کاهش یافت و حتی در مواردی منصب وزیر حذف شد. ← خوارزمشاهیان
- نظام اداری خوارزمشاهی، تداوم نظام اداری سلجوقی بود، با این تفاوت که اختیارات برخی دیوان‌ها نسبت به قبل کم شد، برخی تغییر نام یافت و برخی دیوان‌های جدید تشکیل شد.
- د) نظام اداری این دوره الگویی مطلوب برای حکومت‌های پس از خود شد. ← سلجوقیان

نکته

هر یک از عبارات زیر به ترتیب، توصیف کدام یک از حاکمان غزنوی و سلجوقی است؟

الف) درگیری‌های داخلی و سرگرم شدن به لشکرکشی به هند، از جمله عواملی بود که سبب شد وی از وضعیت مردم، به خصوص ساکنان خراسان غافل بماند.

ب) در این زمان قلمرو سلجوقیان از رود سیحون در شرق تا دریای مدیترانه گسترش یافت.

(۱) محمود غزنوی - آلبارسلان سلجوقی

(۲) مسعود غزنوی - طغرل سلجوقی

(۳) مسعود غزنوی - آلبارسلان سلجوقی

(۴) محمود غزنوی - طغرل سلجوقی

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۱۰

پاسخ خیلی تشریحی ✓

● درگیری‌های داخلی و سرگرم شدن مسعود غزنوی به لشکرکشی به هند، از جمله عواملی بود که سبب شد وی از وضعیت مردم، به خصوص ساکنان خراسان که زیر فشار مالیاتی مأموران او به شدت آسیب دیده بودند، غافل بماند. (الف)

● به همین دلیل هنگامی که سلجوقیان به فرماندهی طغرل به شهرهای خراسان هجوم آوردند، مردم دروازه شهرها را به روی مهاجمان گشودند.

● در زمان آلبارسلان، با شکست امپراتوری روم شرقی در نبرد ملازگرد و تصرف آسیای صغیر، قلمرو سلجوقیان از رود سیحون تا دریای مدیترانه گسترش یافت. (ب)

این وسیع‌ترین قلمرو یک حکومت در ایران دوران اسلامی بود.

هر یک از عبارات زیر به ترتیب توصیف کدام یک از مخالفان خلافت عباسیان است؟

(سوال ۱۰۹ کنکور انسانی ۱۳۰۴ (تاریخ از کشور))

الف) مدعی خلافت بودند و عباسیان را غاصب می‌شمردند.

ب) عباسیان را به شدت مورد تهدید قرار داده و وحشت آن‌ها را برانگیخته بودند.

(۱) آل زیار - صفاریان

(۲) علویان طبرستان - فاطمیان

(۳) صفاریان - آل زیار

(۴) فاطمیان - علویان طبرستان

در کدام گزینه تقدم و تأخر زمانی رویدادهای زیر به درستی بیان شده است؟

- الف) به هم ریختن نظام مالیاتی و رواج انواع و اقسام مالیات‌ها
 ب) بنیان‌گذاری حکومت مغولان کبیر در هند
 ج) اصلاح قوانین مالیاتی و نظام زمین‌داری
 د) تشکیل گروه اشراف نظامی توسط رؤسای قبایل و فرماندهان سپاه
- ۱) «الف» قبل از «د» و بعد از «ج» رخ داده است.
 ۲) «ج» بعد از «د» و قبل از «ب» رخ داده است.
 ۳) «ج» قبل از «الف» و بعد از «د» رخ داده است.
 ۴) «ب» بعد از «ج» و قبل از «الف» رخ داده است.

مشاوره در این تیپ تست‌ها ابتدا جلوی هر عبارت نام فرمانروا یا زمان روی‌دادن اون رویداد رو بنویسین و بعد که هر چهار مورد رو نوشتین، راحت‌تر ترتیبش رو مشخص می‌کنید.

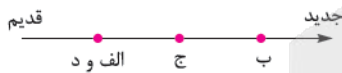
پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۱۱

بررسی عبارت‌ها:

- الف) به هم ریختن نظام مالیاتی و رواج انواع و اقسام مالیات‌ها ← اوایل دوره مغول
 ب) بنیان‌گذاری حکومت مغولان کبیر در هند ← پایان دوره تیموری
 ج) اصلاح قوانین مالیاتی و نظام زمین‌داری ← غازان‌خان
 د) تشکیل گروه اشراف نظامی توسط رؤسای قبایل و فرماندهان ← اوایل دوره مغول

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۶۵ کدام گزینه با توجه به عبارتهای داده شده از دلایل و نتایج لشکرکشی هولاکوخان به ایران است؟

الف) فتح بغداد

ب) از بین بردن قدرت اسماعیلیان

ج) گسترش فتوحات در غرب آسیا

د) نظم بخشیدن به قلمرو متصرفی

۲) «ب»: دلیل، «الف»، «ج» و «د»: نتیجه

۱) «ج»: دلیل، «الف»، «ب» و «د»: نتیجه

۴): «ج» و «د»: دلیل، «الف» و «ب»: نتیجه

۳) «الف» و «ب»: دلیل، «ج» و «د»: نتیجه

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبدا: درس ۱۱

پاسخ خیلی تشریحی ✓

هولاکوخان در زمان فرمانروایی برادرش منگوقاآن، به منظور نظم بخشیدن به قلمرو متصرفی مغول و گسترش فتوحات در غرب آسیا (دلیل) به ایران لشکرکشی کرد (۶۵۰ ق.). هولاکو نخست قدرت اسماعیلیان را با گشودن قلعه‌های مستحکم آنان از بین برد (نتیجه). او سپس با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه عباسی، به حکومت خاندان بنی عباس پایان داد (۶۵۶ ق.).

پیامد هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب در کدام گزینه ذکر شده است؟

- متحد و یکپارچه شدن سرزمینهای وسیع در قارهٔ پهناور آسیا
 - بی‌توجهی حاکمان مغولی به قوانین اسلامی و بیگانگی با سنت‌های ایرانی
 - بیگانگی مغولان با قواعد زندگی یکجانشینی و امور کشاورزی
- (۱) فراهم‌شدن زمینهٔ توسعهٔ تجارت بین‌المللی - به‌هم‌ریختگی نظام مالیاتی - آسیب به فعالیت‌های کشاورزی و نظام آبیاری
- (۲) رونق اقتصادی و تجاری - از بین رفتن قوانین شرع و عرف - آسیب به فعالیت‌های کشاورزی و نظام آبیاری
- (۳) فراهم‌شدن زمینهٔ توسعهٔ تجارت بین‌المللی - به‌هم‌ریختگی نظام مالیاتی - کاهش رشد شهر و شهرنشینی
- (۴) رونق اقتصادی و تجاری - از بین رفتن قوانین شرع و عرف - کاهش رشد شهر و شهرنشینی

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: درس ۱۱

پاسخ‌خیلی تشریحی ✓

- کشورگشایی‌های چنگیز و تیمور موجب شد که سرزمین‌های وسیعی در قارهٔ پهناور آسیا به لحاظ سیاسی یکپارچه و متحد شوند و زمینهٔ توسعهٔ تجارت بین‌المللی فراهم شود.
- بی‌توجهی حاکمان مغولی به قوانین اسلامی و بیگانگی آنان با سنت‌های ایرانی و گرایش اشرافیت نظامی مغول به بی‌نظمی و زیاده‌طلبی، موجب به‌هم‌ریختگی نظام مالیاتی در اوایل دوران مغول‌ها گردید.
- بیگانگی مغولان با قواعد زندگی یکجانشینی از جمله امور کشاورزی موجب آسیب‌رساندن به فعالیت‌های کشاورزی و نظام آبیاری شد.

کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«مدارای اعتقادی (تسامح و تساهل) مغولان»

- ۱) هرچند از روی آگاهی و متأثر از شرایط زندگی آنها بود، اما باعث شد که پیروان دین‌های گوناگون در میان آنان تحت فشار قرار بگیرند
- ۲) هرچند از روی آگاهی و متأثر از شرایط زندگی آنها نبود، اما باعث شد که پیروان دین‌های گوناگون در میان آنان تحت فشار قرار بگیرند
- ۳) هرچند از روی آگاهی و متأثر از شرایط زندگی آنها بود، اما باعث شد که پیروان دین‌های گوناگون در میان آنان به تبلیغ دین خود بپردازند
- ۴) هرچند از روی آگاهی نبود و بیشتر متأثر از شرایط زندگی آنها بود، اما باعث شد که پیروان دین‌های گوناگون در میان آنان به تبلیغ دین خود بپردازند

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

اقوام مغول در مسائل دینی چندان تعصبی نداشتند و با پیروان دین‌های دیگر با ملایمت برخورد می‌کردند. این مدارای اعتقادی (تسامح و تساهل) هرچند از روی آگاهی نبود و بیشتر متأثر از شرایط زندگی آنها بود، اما در پذیرش دین‌های مختلف از سوی فرمانروایان و بزرگان مغولی تأثیر بسزایی داشت. تسامح و تساهل دینی مغولان باعث شد که پیروان دین‌های گوناگون در میان آنان به تبلیغ دین خود بپردازند.

کدام یک از عبارتهای زیر نقش مؤثری در روی آوردن مردم به تصوف و رفتن به خانقاهها داشتند؟

الف) هجوم ویرانگر و وحشتانگیز مغول به ایران

ب) کثرت پیروان و مریدان طریقت صوفیانه

ج) تکریم و احترام فرمانروایان و مقامهای سیاسی و نظامی به رهبران این طریقتها

د) نگرانی و ناامیدی ایجادشده در جامعه

۱) «الف» و «د»

۲) «ب» و «ج»

۳) «الف» و «ج»

۴) «ب» و «د»

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبدا: درس ۱۲

درین Box

یکی از تحولات مهم دوران ایلخانان و تیموریان، رشد قابل توجه تصوف و طریقتهای صوفیانه بود. در این عصر، طریقتهای صوفیانه بزرگی همچون صفویه، حروفیه، نعمت‌اللهیه، نوربخشیه، نقش‌بندیه و مشعشعیه ظهور کردند و یا فعالیت خود را گسترش دادند.

هجوم ویرانگر و وحشتانگیز مغول به ایران (الف) و نگرانی و ناامیدی ایجادشده در جامعه (د) نقش مؤثری در روی آوردن مردم به تصوف و رفتن به درون خانقاهها داشت.

کثرت پیروان و مریدان طریقتهای صوفیانه موجب افزایش نفوذ و موقعیت اجتماعی رهبران و مشایخ آن طریقتها شد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گول نخوری ✗

کدام گزینه درباره نگارگری در ایران عصر مغول - تیموری درست است؟

- (۱) هنر نگارگری در عصر ایلخانان که تلفیقی از سنت‌های نقاشی ایرانی و چینی بوده، بیشتر در کتاب‌نگاری و نوشتن کتاب‌های تاریخی جلوه‌گر شد.
- (۲) ایلخانان مغول از مشوقان پدیدآوردن شاهنامه‌های مصور به شمار می‌روند که نمونه باقی‌مانده آن، شاهنامه مشهور به بایسنقری است.
- (۳) کیفیت خوب و فراوانی کاغذ و مواد نگارگری از قبیل رنگ و طلا در پدیدآمدن کتاب‌های مصور به هنرمندان کمک زیادی کرد.
- (۴) هنر نگارگری در روزگار جانشینان شاهرخ و نوادگانش از جمله سلطان حسین میرزا بایقرا، در سراسر ایران به‌ویژه خراسان گسترش شگفت‌انگیز یافت.

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کیفیت خوب و فراوانی کاغذ و مواد نگارگری از قبیل رنگ و طلا در پدیدآمدن کتاب‌های مصور به هنرمندان کمک زیادی کرد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): هنر نگارگری در عصر ایلخانان بیشتر در کتاب‌آرایی و مصورساختن کتاب‌های تاریخی جلوه‌گر شد، نه کتاب‌نگاری و نوشتن کتاب‌های تاریخی.

گزینه (۲): شاهنامه بایسنقری مربوط به دوره تیموری است.

گزینه (۴): بایسنقر میرزا درست است، نه سلطان حسین میرزا بایقرا.

کدام گزینه درباره تاریخ مکاتب نقاشی در ایران درست است؟

- (۱) مکتب قزوین در فاصله سال‌های ۹۳۰ تا ۹۸۵ ق. تأسیس شد و جلال‌الدین میرک و میرعلی هروی از بزرگان آن بودند.
- (۲) مکتب اصفهان در دوره تثبیت قدرت سلسله صفوی تأسیس شد و زندگی روزمره از موضوعات آن بود.
- (۳) مکتب هرات در اواخر قرن هشتم هجری تأسیس شد و در اوایل قرن دهم به شکوفایی و رونق رسید.
- (۴) مکتب شیراز قبل از مکتب هرات شکل گرفت و پس از مکتب اصفهان به اوج زیبایی رسید.

(سوال ۱۰۸ کنکور انسانی ۱۴۰۴ (طرح از کشور))

۷۰ نویسندگان کدام آثار و منابع تاریخ‌نگاری در دورهٔ مسلمانی عصر ایلخانی (یا در بخشی از آن دوره) زیسته‌اند؟

الف) تاریخ جهانگشا

ب) جامع‌التواریخ

ج) تاریخ بلعمی

د) تاریخ گزیده

۱) «الف» و «ج»

۳) «الف» و «د»

۲) «ب» و «د»

۴) «ب» و «ج»

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۱۱ و ۱۲

درس‌Box

دورهٔ حاکمیت ایلخانان به دورهٔ نامسلمانی و دورهٔ مسلمانی تقسیم می‌شود. دورهٔ مسلمانی مغول‌ها در ایران از زمان غازان شروع می‌شود (۶۹۴ ق.). علاقه‌مندی ایلخانان و فرمانروایان تیموری به جاودانه‌ساختن کشورگشایی و موفقیت‌های سیاسی و نظامی خود و خودآگاهی رجال ایرانی، تأثیر بسزایی بر رشد و شکوفایی تاریخ‌نگاری در آن عصر نهاد.

کتاب جامع‌التواریخ (ب) اثر خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی (۶۴۵ - ۷۱۷ ق.) و کتاب تاریخ گزیده (د) تألیف حمدالله مستوفی (تألیف ۷۳۰ ق.) مربوط به دورهٔ مسلمانی ایلخانان است (۶۹۴ - ۷۳۶ ق.).

پاسخ خیلی تشریحی ✓

نکته

رشیدالدین فضل‌الله همدانی، وزیر کاردان ایلخانان در دورهٔ مسلمانی بود.

بررسی موارد نادرست:

الف) تألیف سال ۶۵۸ ق. و مربوط به دورهٔ نامسلمانی ایلخانان است.

ج) مربوط به دورهٔ سامانیان است.

(سوال ۹ قسمت ج) - امتحان نوایی فرردار ۱۴۰۳

آثار و منابع تاریخ‌نگاری عصر ایلخانی را بنویسید.

با توجه به انواع فعالیت‌های اقتصادی و نظام سرمایه‌داری جهانی، کدام گزینه به درستی ویژگی کشورهای زیر را بیان می‌کند؟

الف) مراکش ب) استرالیا ج) کانادا د) پرو

- ۱) کشورهای «ب» و «ج» در دسته کشورهای مرکز هستند و در آن‌ها فعالیت‌های نوع دوم و سوم بر اول غلبه دارد.
- ۲) کشورهای «الف» و «ب» در دسته کشورهای پیرامون هستند و در آن‌ها فعالیت‌های نوع اول غلبه بیشتری دارد.
- ۳) کشورهای «الف» و «د» در دسته کشورهای نیمه‌پیرامون هستند و در آن‌ها فعالیت‌های نوع دوم در حال گسترش است.
- ۴) کشورهای «ج» و «د» در دسته کشورهای مرکز هستند و در آن‌ها فعالیت‌های نوع اول و دوم غلبه کم‌تری دارند.

مشاوره توی این مدل سوالات بهتره که اول عبارت‌ها رو دسته‌بندی کنین، مثلاً بررسی کنین هر کشور توی چه دسته‌بندی‌ای قرار می‌گیره و بعد به بقیه سؤال رسیدگی کنین. 😊

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبفست: درس‌های ۷ و ۸

طبقه‌بندی انواع فعالیت‌های اقتصادی:

درس‌Box

نوع اول	استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا: کشاورزی، زراعت، دام‌پروری، صید ماهی، جنگل‌داری و استخراج معدن
نوع دوم	منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییرشکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند: تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آن‌ها استفاده می‌کنیم. (صنعت)
نوع سوم	در فرایند آن‌ها خدمتی به دیگران ارائه می‌شود: حمل‌ونقل، بانکداری، امور پزشکی و درمانی، امور آموزشی، قضایی، خرید و فروش، تجارت و مانند آن (خدمات)
نوع چهارم	فراهم‌کننده خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی (ICT) و پژوهش، تحقیق و توسعه

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کشورهای استرالیا و کانادا جزء کشورهای مرکز هستند. ← (رد گزیندهای (۲)، (۳) و (۴))
 کشورهای پرو و مراکش جزء کشورهای پیرامون هستند.
 در کشورهای پیرامون فعالیت اقتصادی نوع اول غلبه دارد.
 در کشورهای مرکز فعالیت‌های اقتصادی نوع دوم، سوم و چهارم قوی هستند. (به‌خصوص صنایع های‌تک)

- امروزه کشورها سعی می‌کنند با ایجاد پارک‌های علمی و فناوری، صنایع نو را گسترش دهند، این صنایع
 (۱) بر محور فناوری پیشرفته هستند و برای رشد و گسترش خود به واردات از دیگر کشورها وابسته هستند
 (۲) با فعالیتهای نوع دوم و چهارم ارتباط دارند و ناگزیر به صادرات محصول به دیگر کشورها هستند
 (۳) جزء فعالیتهای نوع دوم محسوب می‌شوند، اما ارتباط نزدیکی با فعالیتهای نوع چهارم دارند
 (۴) مرتبط با فعالیتهای نوع سوم و چهارم هستند و پیشرفت در آنها مبتنی بر نوآوری و رقابت است

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۷

درس‌Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

صنایع نو با فناوری‌های پیشرفته، جزء فعالیتهای نوع دوم، یعنی صنعت به شمار می‌روند، اما با فعالیتهای نوع چهارم، یعنی فعالیتهای مرتبط با خدمات جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی، ارتباط نزدیکی دارند.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه (۱): بر محور فناوری پیشرفته هستند و برای رشد و گسترش خود به صادرات به دیگر کشورها وابسته هستند.
 گزینه (۲): جزء فعالیتهای نوع دوم محسوب شده و با فعالیتهای چهارم ارتباط دارند و ناگزیر به صادرات محصول به دیگر کشورها هستند.
 گزینه (۴): جزء فعالیتهای نوع دوم محسوب شده و مرتبط با فعالیتهای نوع چهارم هستند و پیشرفت در آنها مبتنی بر نوآوری و رقابت است.

۷۳ کدام عبارت تفسیر درستی در مورد اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای (ناحیه‌ای) ارائه داده است؟

(الف)

(ب)

- ۱) با قراردادن مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی نسبتاً زیاد بین خودشان، سعی می‌کنند که در نهایت وضعیت تجاری خود را از تصویر «ب» به «الف» نزدیک کنند.
- ۲) این اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای، میان کشورهای همسایه شکل می‌گیرند و در تلاش هستند که وضعیت تجارت خود را به تصویر «ب» برسانند.
- ۳) کشورهای ایران، پاکستان و افغانستان با عضویت در اتحادیه اقتصادی اگو در تلاش هستند که وضعیت تجارت خود را به تصویر «الف» نزدیک کنند.
- ۴) کشورهای همسایه با عضویت در این اتحادیه‌ها و کاهش تعرفه‌های گمرکی بین خودشان، سعی می‌کنند که وضعیت تجاری خود را به تصویر «ب» برسانند.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۸

دریس Box

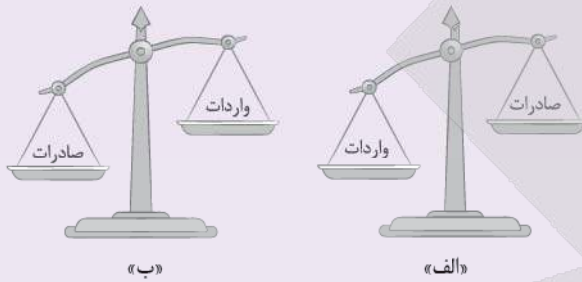
پاسخ خیلی تشریحی ✓

تصویر «الف» ← موازنه تجاری مثبت

تصویر «ب» ← موازنه تجاری منفی

یکی از اهداف اتحادیه‌های اقتصادی و تجاری، رسیدن به وضعیت تجاری مثبت، یعنی شکل «الف» است (رد گزینه‌های (۲) و (۴))
 که یکی از راهکارهای آن‌ها کاهش یا حذف مالیات و تعرفه‌های گمرکی بین کشورهای عضو است. (رد گزینه (۱))

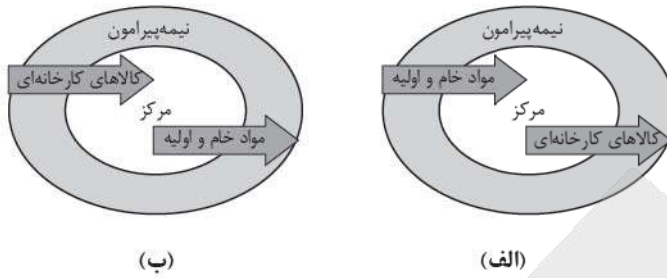
با توجه به انواع موازنه تجاری در جهان، کدام عبارت به مفاهیم درستی اشاره دارد؟ (سؤال ۲۰ کنکور انسانی ۱۴۰۴ - نوبت اول)

- ۱) کشورهایی که با وضعیت «الف» مواجه هستند، علاوه بر ایجاد مناطق آزاد تجاری، انواع تعرفه‌های گمرکی و مالیات، بر کالاهای وارداتی خود وضع می‌کنند.
- ۲) کشورهایی که موازنه تجاری آن‌ها با مورد «الف» مغایرت دارد، با ایجاد مناطق آزاد تجاری می‌توانند مانع از وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی شوند.
- ۳) کشورهایی که موازنه تجاری آن‌ها با مورد «ب» مطابقت دارد، کسری تجاری خود را با ایجاد مناطق آزاد تجاری و ممنوع کردن واردات برخی کالاها جبران می‌کنند.
- ۴) کشورهایی که با وضعیت «ب» مواجه هستند، تلاش می‌کنند با شکل‌گیری اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری به محدود کردن واردات کالا و افزایش رفاه کشور خود بپردازند.

کنکور

با توجه به تصاویر زیر، کدام گزینه در مورد کشورهای نیمه‌پیرامون صحیح است؟

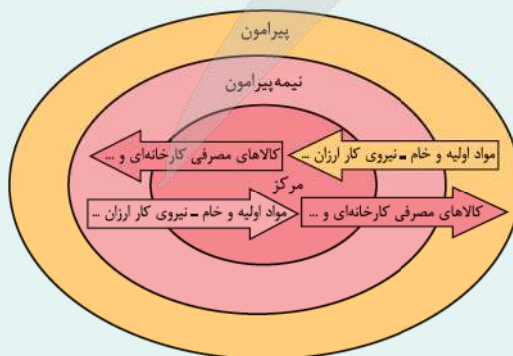
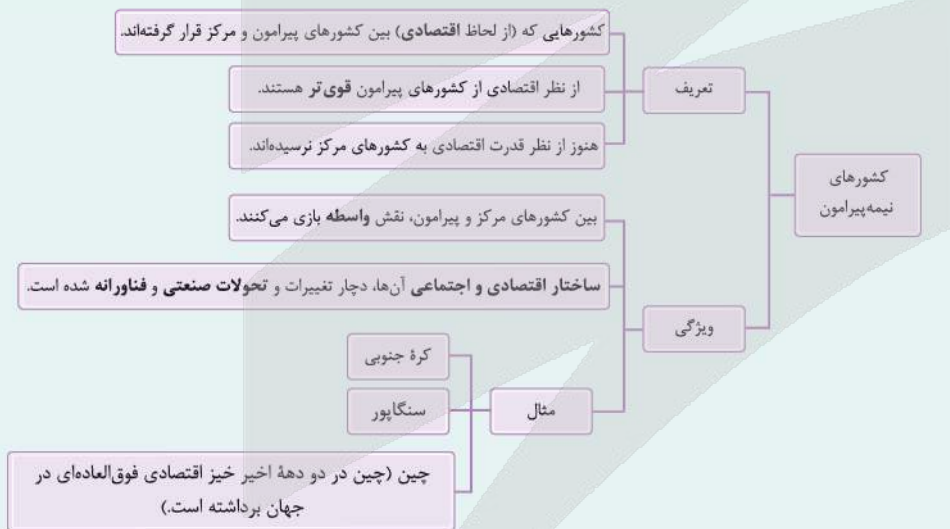

- ۱) این کشورها در حال حرکت و پیشرفت برای افزایش فعالیت‌های اقتصادی نوع چهارم هستند و شکل «ب» تصویر درستی برای امثال این کشورها مانند چین ارائه داده است.
- ۲) این کشورها از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون قوی‌ترند، اما هنوز از نظر قدرت اقتصادی به کشورهای مرکز نرسیده‌اند و شکل «ب» تصویر درستی از آن‌ها ارائه داده است.
- ۳) این کشورها بین کشورهای توسعه‌یافته صنعتی و کشورهای صادرکننده مواد اولیه نقش یک واسطه را ایفا می‌کنند و شکل «الف» تصویر درستی از آن‌ها ارائه داده است.
- ۴) از جمله کشورهای نیمه‌پیرامون می‌توان به ژاپن اشاره کرد که خیز اقتصادی فوق‌العاده‌ای در دو دهه اخیر برداشته است و شکل «الف» تصویر درستی از آن را ارائه داده است.

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبهد: درس‌های ۷ و ۸

درس‌Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کشورهای مرکز هم از کشورهای پیرامون و هم از کشورهای نیمه‌پیرامون مواد خام و اولیه و نیروی کار ارزان را می‌گیرند و کالاهای تولیدی خود را به آنها عرضه می‌کنند، (پس شکل «ب» نادرست است. (رد گزینه‌های (۱) و (۲))

کشورهای نیمه‌پیرامون مواد خام و اولیه و نیروی کار ارزان کشورهای پیرامون را می‌گیرند و صنایع تولیدی خود را به آنها می‌دهند. (مثل صادرات محصولات چینی به بنگلادش)

کشور ژاپن جزء کشورهای مرکز است. (رد گزینه (۴))

با توجه به ارکان ناحیه سیاسی، مشخص کنید هر یک از عبارات زیر در کدام ضلع مثلث زیر می‌گنجد؟

(الف) شهر اصفهان در مرکز فلات ایران قرار دارد و در ارتفاع ۱۵۷۰ متر از سطح دریا واقع شده است.

(ب) این شهر چیزی حدود ۲ میلیون نفر جمعیت دارد و یک نماینده برای مجلس خبرگان

رهبری و ۵ نماینده در مجلس شورای اسلامی دارد.

(ج) شهرداری اصفهان به منظور تسریع و بهبود مدیریت شهری برای هر یک از مناطق ۱۵ گانه،

یک شهردار منصوب کرده است.

(۱) عبارات «ب» و «ج» به ترتیب مربوط به ضلع ۳ و ۲ مثلث هستند و بیانگر یک ناحیه سیاسی ویژه است.

(۲) عبارات «الف» و «ب» به ترتیب مربوط به ضلع ۱ و ۳ مثلث هستند و بیانگر یک ناحیه سیاسی ویژه است.

(۳) عبارات «الف» و «ب» به ترتیب مربوط به ضلع ۳ و ۲ مثلث هستند و بیانگر یک ناحیه سیاسی فراملی است.

(۴) عبارات «الف» و «ج» به ترتیب مربوط به ضلع ۱ و ۲ مثلث هستند و بیانگر یک ناحیه سیاسی فراملی است.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۹

درسی Box

ارکان ناحیه سیاسی:

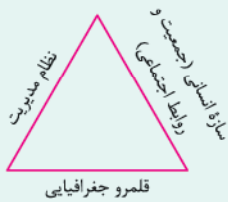
به طور کلی، هر ناحیه سیاسی سه رکن یا سه ضلع دارد:

قلمرو جغرافیایی: هر ناحیه‌ای (مکانی) سیاسی یک فضای جغرافیایی را اشغال کرده است و موقعیت نسبی و محل قرارگیری این

ناحیه نسبت به مناطق دیگر در ذیل این مفهوم می‌گنجد.

سازه انسانی: جمعیت و روابط بین افراد آن ناحیه

نظام مدیریتی: ساختار سازمانی و مدیریت یک ناحیه سیاسی

شهر اصفهان یک ناحیه سیاسی فراملی است. (رد گزینه‌های (۱) و (۲))

شهر اصفهان در مرکز فلات ایران قرار دارد و در ارتفاع ۱۵۷۰ متر از سطح دریا واقع شده است. ← فضای جغرافیایی

این شهر چیزی حدود ۲ میلیون نفر جمعیت دارد و یک نماینده برای مجلس خبرگان رهبری و ۵ نماینده در مجلس شورای

اسلامی دارد. ← سازه انسانی

شهرداری اصفهان به منظور تسریع و بهبود مدیریت شهری برای هر یک از مناطق ۱۵ گانه یک شهردار منصوب کرده

است. ← نظام مدیریتی

پاسخ خیلی تشریحی ✓

در رابطه با انواع نواحی سیاسی، کدام گزینه به محتوای درستی اشاره دارد؟

- ۱) تصمیم‌گیری‌های سیاسی بر فضای جغرافیایی مؤثر است، اما ایدئولوژی حکومت‌ها بر آن تأثیر چندانی ندارد. -
 - ۲) تصمیم‌گیری‌های مدیریت سیاسی و اداری یک ناحیه بر فضای جغرافیایی آن ناحیه تأثیرگذار است. -
 - ۳) نواحی خودمختار در امور سیاست خارجی و دفاع، تابع حکومت مرکزی هستند. - کشورهای عضو اتحادیه اروپا از نظر سیاسی مستقل نیستند و از یک نظام مدیریتی مشترک تبعیت می‌کنند.
 - ۴) کشورهایی که تحت اداره یک نظام مدیریت منطقه‌ای قرار گرفته‌اند، ناحیه سیاسی فراملی را تشکیل داده‌اند. -
- ناحیه‌ای که نظام مدیریت مخصوص خود را دارد، ناحیه فراملی است.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۹

کتابخانه

اتحادیه اروپا:

- کشورهای عضو با این‌که مستقل‌اند، اما با هم متحد هستند و پذیرفته‌اند از نظام مدیریت مشترکی پیروی کنند. (اصول و شیوه‌های مشترکی برای برخی امور دارند)
- **مثال** (۱) امور سیاست خارجی (۲) کشاورزی (۳) تجارت (۴) محیط زیست
- اقدامات کشورهای عضو برای تحقق نظام مدیریت مشترک: (ایجاد و) انتخاب رؤسای برای شورا، مجلس قانون‌گذاری و بانک مرکزی اروپا و سایر نهادهای مشابه

- واحد پول مشترک: اکثر کشورهای اتحادیه اروپا، یورو را به عنوان واحد مشترک پول خودشان پذیرفته‌اند.
 - پیمان شنگن: برخی از کشورهای عضو، مطابق پیمان شنگن، دریافت روادید (ویزا) را برای (ورود شهروندان) کشورهای عضو، به کشور خود لغو کرده‌اند.
- با هدف، آسان‌سازی رفت‌وآمد مردم برای زندگی، کار، تحصیل و یا سرمایه‌گذاری

بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- گزینه (۱): تصمیم‌گیری‌های سیاسی و ایدئولوژی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی مؤثر است. - خودمختاری، استقلال محدود یک واحد سیاسی در اداره امور خود در داخل یک کشور است.
- گزینه (۳): کشورهای اتحادیه اروپا، مستقل‌اند، اما با هم متحد هستند و پذیرفته‌اند که از نظام مدیریت مشترکی تبعیت کنند.
- گزینه (۴): ناحیه‌ای که نظام مدیریت مخصوص خود را دارد، ناحیه ویژه است.

۷۷

کدام گزینه با توجه به عبارات و نمودارهای زیر درست است؟

- ۱) فضای جغرافیایی ← تأثیر بر سیاست و تصمیم‌های سیاسی
 - ۲) سیاست و تصمیم‌های سیاسی ← تأثیر بر فضای جغرافیایی
 - الف) اسکان و جاده‌سازی در جنگل‌ها برای مسافران نروزی در شهرهای مازندران
 - ب) شبه‌جزیره کریمه، موضوع کشمکش میان اوکراین و روسیه با مداخله آمریکا
 - ج) تأثیر منطقه خلیج فارس بر سیاست‌های جهانی و ایجاد کشمکش میان حکومت‌ها
 - د) آغاز عملیات احداث تونل مانس براساس توافق مشترک انگلستان و فرانسه
- ۱) عبارات «الف» و «ج» مربوط به نمودار ۲ و عبارات «ب» و «د» مربوط به نمودار ۱ است.
 - ۲) عبارات «ب» و «د» مربوط به نمودار ۱ و عبارات «الف» و «ج» مربوط به نمودار ۲ است.
 - ۳) عبارات «الف» و «ب» مربوط به نمودار ۲ و عبارات «ج» و «د» مربوط به نمودار ۱ است.
 - ۴) عبارات «ب» و «ج» مربوط به نمودار ۱ و عبارات «الف» و «د» مربوط به نمودار ۲ است.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۹

درسی Box

جغرافیای سیاسی:

- یکی از شاخه‌های علوم جغرافیایی
- ترکیب دو عنصر «جغرافیا» و «سیاست»
- تأثیر جغرافیا و فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی
- فضای جغرافیایی ← تأثیر بر سیاست و تصمیم‌های سیاسی
- تأثیر سیاست و تصمیم‌گیری‌های سیاسی بر فضای جغرافیایی:
- سیاست و تصمیم‌های سیاسی ← تأثیر بر فضای جغرافیایی
- تأثیر متقابل میان سیاست و جغرافیا
- تصمیمات سیاسی ← فضای جغرافیایی

بررسی عبارت‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- الف) اسکان و جاده‌سازی در جنگل‌ها برای مسافران نروزی در شهرهای مازندران ← تغییر فضای جغرافیایی (جنگل مازندران) به خاطر تصمیمات مدیریتی برای رفاه مسافران ← تأثیر تصمیم‌های سیاسی بر فضای جغرافیایی (شکل (۲))
- ب) شبه‌جزیره کریمه، موضوع کشمکش میان اوکراین و روسیه با مداخله آمریکا ← این شبه‌جزیره که یک منطقه گردشگری و کشاورزی نیز است، موقعیت جغرافیایی مهمی دارد و این منطقه در روابط و تصمیمات قدرت‌های سیاسی تأثیر بسزایی گذاشته است. (مثل پمپ اوکراین و روسیه در حال حاضر بر سر این تأثیر) (شکل (۱))
- ج) تأثیر منطقه خلیج فارس بر سیاست‌های جهانی و ایجاد کشمکش میان حکومت‌ها ← مانند شبه‌جزیره کریمه، خلیج فارس هم جزء نواحی استراتژیکی است. (برگرد به درس ۳ جغرافی ده‌م!) (شکل (۲))
- د) آغاز عملیات احداث تونل مانس براساس توافق مشترک انگلستان و فرانسه ← این یک تصمیم سیاسی بوده که بر محیط جغرافیایی یعنی دریای مانس تأثیر گذاشته است. (شکل (۱))

کدام یک از عبارات «تأثیر فضای جغرافیایی بر سیاست» و کدام یک «تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی بر فضای جغرافیایی» است؟

(سؤال ۱۴ - امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳)

الف) احداث تونل مانس:

ب) رقابت کشورهای استعمارگر برای دستیابی بر منطقه خلیج فارس:

کدام گزینه با توجه به متن زیر تفسیر درستی ارائه می‌دهد؟

«در گذشته، وقتی اروپاییان قاره آمریکا را کشف و به آن‌جا مهاجرت کردند و در آن‌جا ساکن شدند، برخی از تاجران ثروتمند، مزارع تجاری وسیع تک‌محصولی (پلاتنیشن) را به‌ویژه در جنوب ایالات متحده احداث کردند. مالکان سفیدپوست و ثروتمند، بردگان سیاه‌پوست را استثمار و به کار در این مزارع مجبور می‌کردند و از راه تجارت این محصولات، سود بسیاری به دست می‌آوردند. کارگران مجبور بودند ساعت‌های زیادی در هوای گرم و مرطوب برای اربابان کار کنند؛ در حالی که از هرگونه حقوقی محروم بودند و همواره مجازات و تنبیه می‌شدند.»

- (۱) تصمیم‌گیری‌های مدیریت سیاسی و اداری یک ناحیه بر فضای جغرافیایی آن ناحیه تأثیر می‌گذارد.
- (۲) توافق‌ها و تصمیمات سیاسی و اقتصادی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارد.
- (۳) تصمیمات و سیاست‌های اقتصادی یک کشور بر توزیع امکانات در نواحی مختلف اثر می‌گذارد.
- (۴) ایدئولوژی و تصمیمات فرهنگی حکومت‌ها بر شکل فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارد.

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبهد: درس‌های ۷ و ۹

درسی Box

تعریف پلاتنیشن	زمین‌های وسیع کشاورزی که به تولید یک محصول خاص اختصاص دارد. این محصولات برای صادرات و عرضه به بازارهای فروش جهانی تولید می‌شوند.
موقعیت مکانی	مزارع محصولات خاص نواحی گرم و مرطوب استوایی در کشورهای مجاور استوا در قاره‌های آسیا، آفریقا و آمریکای جنوبی قرار دارند. بیشتر مزارع تک‌محصولی نواحی استوایی در نزدیکی ساحل دریاها واقع شده‌اند تا بتوان از کشتی برای صدور محصولات به نواحی مختلف جهان استفاده کرد.
محصولات	قهوه - کاکائو - موز - آناناس - نخل روغنی (پالم) - پنبه - نیشکر - کائوچو - چای
پلاتنیشن در گذشته	وقتی اروپاییان قاره آمریکا را کشف و به آن‌جا مهاجرت کردند و در آن‌جا ساکن شدند، برخی از تاجران ثروتمند، مزارع تجاری وسیع تک‌محصولی (پلاتنیشن) را به‌ویژه در جنوب ایالات متحده احداث کردند. مالکان سفیدپوست و ثروتمند، بردگان سیاه‌پوست را استثمار و به کار در این مزارع مجبور می‌کردند و از راه تجارت این محصولات، سود بسیاری به دست می‌آوردند. کارگران مجبور بودند ساعت‌های زیادی در هوای گرم و مرطوب برای اربابان کار کنند؛ در حالی که از هرگونه حقوقی محروم بودند و همواره مجازات و تنبیه می‌شدند.
پلاتنیشن امروزه	امروزه صاحبان اغلب مزارع تک‌محصولی تخصصی (پلاتنیشن‌ها) شرکت‌های بزرگ، به‌ویژه شرکت‌های چندملیتی هستند؛ زیرا این گونه مزارع به سرمایه‌گذاری زیادی نیاز دارد.
پیامدهای زیان‌بار	(۱) از نظر کارشناسان محیط‌زیست، در کشت تک‌محصولی، به دلیل این‌که مزارع سالیان متمادی به کشت یک محصول اختصاص می‌یابند، خطر فرسایش و ضعیف‌شدن خاک زیاد است. (۲) استفاده مداوم و زیاد از کودها و آفت‌کش‌های شیمیایی در این مزارع نیز به محیط‌زیست این نواحی آسیب می‌رساند.

جغرافیای سیاسی شاخه‌ای از علوم جغرافیایی است. عنوان جغرافیای سیاسی، از دو عنصر «جغرافیا» و «سیاست» ترکیب شده است؛ زیرا جغرافیا و فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی تأثیر می‌گذارند و برعکس، سیاست و تصمیم‌گیری‌های سیاسی نیز روی فضای جغرافیایی اثر می‌گذارد و آن‌ها را تغییر می‌دهند.

پاسخ‌خیزی تشریحی ✓

محصولاتی مانند موز، آناناس، قهوه و ... در نواحی استوایی رشد می‌کنند. وجود این محصولات باعث شد که شرکت‌های چندملیتی از کشورهای قدرتمند اروپایی (کشورهای مرکز) تصمیمات سیاسی و اقتصادی مدیریتی بگیرند و در این نواحی سرمایه‌گذاری کنند؛ این موضوع نمونه‌ای از تأثیر محیط جغرافیایی بر سیاست است.

در بلندمدت، این تصمیمات شرکت‌ها باعث شدند که محیط‌زیست نواحی استوایی آسیب ببیند؛ این خود نمونه‌ای از تأثیر سیاست و تصمیمات اقتصادی بر فضای جغرافیایی است.

بنابراین سیاست و جغرافیا می‌توانند به صورت متقابل بر یکدیگر تأثیرگذار باشند. (تأیید گزینه (۳))

کدام یک از عبارات‌های زیر در مورد جغرافیای سیاسی نادرست است؟

- الف) جغرافیای سیاسی علم مطالعهٔ کنش‌های متقابل جغرافیا و سیاست است.
 ب) جغرافیای سیاسی علم مطالعه و بررسی ایدئولوژی‌های حاکم در یک منطقه است.
 ج) تجزیه و تحلیل تأثیر جغرافیا و سیاست بر یکدیگر است.
 د) مطالعهٔ رابطهٔ انسان و سیاست بر یکدیگر موضوع اصلی جغرافیای سیاسی است.

(۱) «ب» - «د»

(۲) «الف» - «ج»

(۳) «الف» - «د»

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۹

درس Box

- تعریف علم جغرافیای سیاسی: علم مطالعهٔ کنش‌های متقابل جغرافیا و سیاست و تحلیل پیامدهای تأثیر این دو بر یکدیگر.
- جغرافیای سیاسی: یکی از شاخه‌های علوم جغرافیایی است و یکی از موضوعات آن، مطالعهٔ نواحی سیاسی است.
- ارتباط جغرافیا با سیاست:

(۱) جغرافیا و فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی تأثیر می‌گذارد.

(۲) سیاست و تصمیم‌گیری‌های سیاسی روی فضای جغرافیایی اثر می‌گذارد و آن را تغییر می‌دهد.

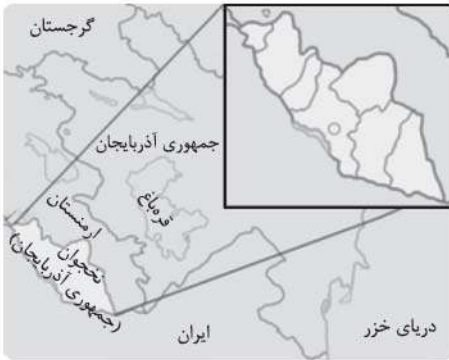
بررسی موارد نادرست:

- ب) جغرافیای سیاسی به صورت کلی ایدئولوژی‌ها و تأثیر آن‌ها بر سیاست و فضای جغرافیایی را بررسی می‌کند، اما جغرافیای سیاسی، علم مطالعهٔ ایدئولوژی‌های سیاسی نیست.
 د) موضوع اصلی جغرافیای سیاسی مطالعهٔ رابطهٔ متقابل جغرافیا و سیاست است و نه سیاست و انسان.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

تصویر زیر بیانگر یک ناحیهٔ سیاسی است. با توجه به آن، کدام گزینه موارد درست را عنوان کرده است؟

الف) یک ناحیهٔ سیاسی ویژه است که نظام مدیریتی مخصوص به خود را دارد.

ب) به دلیل شرایط قومی و مذهبی خاص، از استقلال کامل برخوردار است.

ج) یک ناحیهٔ سیاسی ویژه که در امور سیاست خارجی تابع حکومت ملی است.

د) یک منطقهٔ آزاد تجاری است که در پرداخت مالیات قوانین خود را دارد.

ه) یک ناحیهٔ خودمختار است که در امور خود استقلال محدودی دارد.

۱) «الف» - «د» - «ج»

۲) «ب» - «د» - «ه»

۳) «ب» - «ج» - «ه»

۴) «الف» - «ج» - «ه»

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: درس ۹

درس Box

ناحیهٔ سیاسی ویژه:

- ناحیه با نظام مدیریت مخصوص به خود
- شامل نواحی خودمختار و مناطق آزاد تجاری

نواحی خودمختار:

- استان یا ایالت با استقلال محدود
- علت: شرایط قومی، مذهبی و نظایر آن
- تابع حکومت مرکزی (ناحیهٔ ملی) در سیاست خارجی و دفاع
- خودمختاری = ادارهٔ امور داخلی با استقلال محدود

● نمونه‌ها: نخجوان (جمهوری آذربایجان)، هنگ‌کنگ (چین) و کردستان (عراق)

تصویر مورد سؤال، ناحیهٔ خودمختار نخجوان در جمهوری آذربایجان را نشان می‌دهد. این منطقه ناحیهٔ تجاری نیست، بلکه یک ناحیهٔ خودمختار است (نادرستی عبارت «د»). نظام مدیریتی مخصوص به خود را دارد (درستی عبارت «الف») و استقلال محدودی دارد (نادرستی عبارت «ب») و در امور سیاست خارجی تابع حکومت ملی (حکومت مرکزی) است. (درستی عبارت «ج»)

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کدام گزینه از ویژگی‌های شناخت حسی محسوب نمی‌شود؟

- (۱) شناخت اسرار عالم طبیعت
 (۲) ساماندهی زندگی طبیعی
 (۳) شناخت ویژگی‌های اشیای طبیعی
 (۴) برطرف کردن نیازهای طبیعی

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۷

پاسخ خیلی تشریحی ✓

ما با کمک حواس خود با عالم طبیعت آشنا می‌شویم و بسیاری از موجودات و ویژگی‌های آن‌ها را می‌شناسیم. این شناخت به قدری برای ما معتبر است که بر پایه آن زندگی می‌کنیم، از اشیای طبیعی بهره می‌بریم و نیازهایمان را برطرف می‌کنیم. شناخت اسرار و رموز عالم طبیعت، مربوط به شناخت تجربی است نه شناخت حسی.

کدام مورد در تعریف معرفت شهودی صحیح است؟

- (۱) تمام معرفت‌هایی که انسان بدون استفاده از استدلال عقلی به دست می‌آورد، معرفت شهودی یا قلبی هستند.
- (۲) معرفتی است که بی‌واسطه و بدون تجربه حسی و برهان عقلی در قلب انسان تجلی می‌کند.
- (۳) معرفتی است که فقط از راه حواس پنج‌گانه و تجربه مستقیم قابل دستیابی است.
- (۴) معرفتی است که از طریق تقلید از عارفان و سالکان دیگر حاصل می‌شود.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۷

پاسخ خیلی تشریحی ✓

معرفت شهودی معرفتی است که بدون واسطه یعنی بدون تجربه حسی و برهان عقلی در قلب انسان تجلی می‌کند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): معرفت‌هایی که از طریق استدلال عقلی به دست نمی‌آیند می‌توانند معرفت حسی، معرفت تجربی یا شهودی باشند.

گزینه (۳): این تعریف مربوط به معرفت حسی و تجربی است، نه شهودی.

گزینه (۴): معرفت شهودی نتیجه تهذیب نفس و سلوک فردی است، نه تقلید از دیگران. هرچند ممکن است کسی در طریق سلوک و تهذیب نفس از یک عارف تقلید کند، اما این به معنای تقلید در معارف شهودی نیست.

معرفت شهودی کاملاً شخصی هستش و حاصل سلوک شخصی یه سالک به حساب میاد.

۸۳

کدام یک از گزینه‌های زیر به یکی از تفاوت‌های میان معرفت وحیانی و شهود و اشراق عارفانه اشاره نمی‌کند؟

- ۱) معرفت وحیانی برعکس معرفت شهودی نیازی به سیر و سلوک و تربیت نفس ندارد و ناشی از التفات خداوند است.
- ۲) معرفت شهودی برخلاف معرفت وحیانی، امری تدریجی است و به مرور زمان کامل می‌شود.
- ۳) معرفت وحیانی برخلاف معرفت شهودی مختص گروه خاصی نیست و همه مردم می‌توانند آن را درک کنند.
- ۴) هدف معرفت وحیانی، هدایت و ارشاد مردم است در حالی که معرفت شهودی می‌تواند چنین هدفی نداشته باشد.

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۷

درس Box

شهود یک نوع شناخت بی‌واسطه است. (بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استفاده از استدلال عقلی به دست می‌آید).

در این نوع معرفت، قلب انسان حقیقت را چنان درمی‌یابد که انگار با چشم می‌بیند. به همین دلیل به آن معرفت شهودی می‌گویند.

نیازمند کمال‌طلبی همراه با عبادت، تهذیب و تعالی‌بخشی نفس و تقویت ایمان است.

به شناخت امور نامحسوس و غیرمادی اختصاص دارد.

یکی از انواع آن مخصوص پیامبران است. (شهود وحیانی)

معرفت وحیانی مختص پیامبران است و سایر انسان‌ها حتی از طریق تهذیب و سیر و سلوک نفس نیز نمی‌توانند به آن دست یابند؛ خداوند انسان‌های شایسته پیامبری را انتخاب کرده و این نحوه از معرفت شهودی یعنی وحی را به آن‌ها اعطا می‌کند.

تفاوت شهود وحیانی و شهود عارفانه:

شهود وحیانی	شهود عارفانه
از جانب خدا نازل شده است.	مشاهده قلبی عارف است.
به پیامبران الهی اختصاص دارد.	مخصوص عارفان و سالکان است.
امری دفعی است و یکباره به دست می‌آید.	امری تدریجی است و به مرور حاصل می‌شود.
نیازی به سیر و سلوک ندارد و حاصل التفات خداوند است.	با سیر و سلوک و تهذیب نفس حاصل می‌شود.
در درک و انتقالش به مردم خطایی رخ نمی‌دهد.	احتمال خطا در آن وجود دارد.
هدف آن هدایت و ارشاد مردم است.	لزوماً با هدف هدایت مردم نیست.

(سؤال ۱۷ - امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳)

معارف وحیانی با شهود وحیانی چه تفاوتی دارد؟

نام کدام‌یک از فیلسوفان، در مقابل نظریه‌های معرفت‌شناختی زیر به طور دقیق‌تری آمده است؟

- (۱) توضیح دقیق و مفصل معرفت‌شهودی و عدم پرداختن به ارتباط شهود و فلسفه. (شیخ اشراق)
- (۲) معتبردانستن ادراک حسی و عقلی‌دانستن استدلال‌کردن و قبول معرفت‌ماورای‌حس برای عقل. (ارسطو)
- (۳) اعتقاد به اعتبار بیشتر شناخت عقلی در برابر شناخت حسی و باور به توانایی عقل در شناختن جهان برتر. (سقراط)
- (۴) اعتقاد به عدم اعتبار شناخت حسی به دلیل خطاهایی که گاهی در آن رخ می‌دهد. (هراکلیتوس)

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۸

پاسخ‌خیلی تشریحی ✓

ارسطو گرچه ادراک حسی را معتبر می‌دانست، اما استدلال‌کردن را یک کار عقلی معتبر می‌شمرد. به نظر او عقل می‌تواند به امور ماورای‌حس پی ببرد و آن‌ها را اثبات نماید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): ابن‌سینا در یکی از کتاب‌های خود که به تبیین عرفان می‌پردازد به طور دقیق، معرفت‌شهودی را توضیح می‌دهد اما از ارتباط آن با فلسفه و استدلال‌های فلسفی سخنی نمی‌گوید. توجه کنید که شیخ اشراق (سهروردی) بر معرفت‌شهودی تأکید بسیاری کرد و کوشید آن‌چه را که از طریق اشراق و به صورت الهامات شهودی به دست آورده بود، تبیین استدلالی کند و نظام فلسفی خود را بر پایه آن شهودها بنا نماید.

گزینه (۳): افلاطون عقیده داشت که شناخت عقلی بسیار مطمئن‌تر از شناخت حسی است و اموری را که عقل درک می‌کند، ارزش برتری دارد. او باور داشت که عقل می‌تواند جهانی برتر از جهان طبیعت را بشناسد و برای آن استدلال ارائه نماید. وی نام این جهان برتر را عالم مُثَل نامید.

گزینه (۴): پارمنیدس معتقد بود که شناخت حسی به دلیل خطاهایی که گاه در حواس رخ می‌دهد، اعتبار ندارد و نمی‌توان به آن تکیه کرد. به همین جهت پارمنیدس معتقد بود که حرکت وجود ندارد و همه اشیا در ثبات و پایداری هستند.

کدام گزینه را می توان اشکال وارد بر تجربه گرایی مطلق دانست؟

- ۱) تجربه گرایی مطلق یا پوزیتیویسم معتقد بود خدا وجود ندارد، چون از نظر تجربی قابل بررسی نیست.
- ۲) تجربه، ابزار لازم برای بررسی موضوعاتی مانند مبدأ جهان و اخلاق را در اختیار ندارد.
- ۳) تجربه، جز در موضوعات غیر تجربی نتایج قطعی و غیر قابل تردید به دست می دهد.
- ۴) توجه به تجربه برخلاف نیازهای حقیقی انسان، باعث رشد علوم تجربی گردید.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۸

پاسخ خیلی تشریحی ✓

توجه مطلق و افراطی به تجربه و بی توجهی به عقل مشکلاتی را به همراه داشت. از آن جمله این که تجربه، توانایی پاسخ به بسیاری از سؤالات مهم انسان مانند نیاز به مبدأ و خالق، مبادی اخلاقی و ... را نداشت؛ هم چنین احکام تجربی به دلیل این که تجربه نمی توانست همه جوانب اشیا را بشناسد، تغییر می کردند و به این ترتیب، قطعیت احکام تجربی زیر سؤال رفت. بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱): پوزیتیویسم، وجود خدا را انکار نمی کند بلکه معتقد است انسان نمی تواند مفاهیم غیر تجربی مانند خدا، روح و ... را مطالعه کند؛ چون تنها ابزار شناختی انسان، تجربه است.

گزینه ۳): تجربه درباره مفاهیم غیر تجربی اظهار نظری ندارد و احکام آن درباره مفاهیم و امور تجربی هم قابل تغییر است.

گزینه ۴): پیشرفت علوم تجربی مانند فیزیک، شیمی، پزشکی و ... جزء فواید توجه به شناخت تجربی است نه اشکال آن.

بر اساس معرفت‌شناسی سوفسطائیان همچون پروتاگوراس، کدام یک از عبارات‌های زیر قابل پذیرش است؟

- (۱) از راه شناخت عقلی نمی‌توان به حقیقتی رسید، اما حواس انسان در شرایطی، ممکن است بیانگر حقیقتی ثابت باشند.
- (۲) حقیقت خارجی در واقع همان چیزی است که حواس اکثر انسان‌ها به آن گواهی می‌دهد؛ هر چند افراد کمی با آن مخالف باشند.
- (۳) ما چیزی جز حواس در اختیار نداریم؛ بنابراین باید واقعیت بیرونی را آن چیزی بدانیم که حواس ما مکرراً به آن گواهی می‌دهند.
- (۴) حقیقت و واقعیت بیرونی، در هر لحظه و در نظر انسان‌های مختلف، می‌تواند مصادیق متفاوتی داشته باشد و همه این مصادیق درست هستند.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۸

پاسخ خیلی تشریحی ✓

از آن‌جا که پروتاگوراس معتقد بود ما چیزی جز حواس در اختیار نداریم و حتی آن‌چه حواس درک می‌کنند ارتباطی با واقعیت ندارد؛ بنابراین از نظر او حقیقت امری یکسان نیست و نسبت به هر کسی می‌تواند متفاوت باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه (۱): از نظر سوفسطائیان نه از راه حس و نه از راه عقل، می‌توان به حقیقت رسید و اگر چیزی را حس می‌کنیم به آن معنا نیست که حس ما از یک واقعیت بیرونی خبر دهد؛ همچنین از نظر پروتاگوراس، واقعیت ثابتی وجود ندارد.
- گزینه (۲): از نظر پروتاگوراس، اشیا هر طوری که در هر نوبت به نظر من می‌آیند، در آن نوبت همان‌طور هستند و هر طور که به نظر تو می‌آیند، برای تو نیز همان‌طور هستند و در این مسئله اکثریت یا اقلیت انسان‌ها ملاک نیست.
- گزینه (۳): در نظر پروتاگوراس، تکرار در شناخت حسی، ملاک درستی آن نیست، بلکه حواس در هر مرتبه هر چیزی را که گزارش دهند، همان واقعیت است.

کدام گزینه با تفکرات کانت درباره شناخت سازگار است؟

- (۱) انسان رابطه علیت بین طلوع خورشید و روشن شدن روز را از پیش در قالب‌های ذهنی خود دارد.
- (۲) بخشی از شناخت‌های ما بدون استفاده از هر نوع تجربه و مقدم بر همه تجربه‌ها هستند.
- (۳) شناخت‌های انسان از پیش در ذهن انسان موجود هستند و ذهن ما با حواس خود فقط آن‌ها را به یاد می‌آورد.
- (۴) علم و معرفت بدون همکاری حس و عقل پدید نمی‌آید و شناخت پس از تطبیق محسوسات با قالب‌های ذهنی پدید می‌آید.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۸

درس Box

کانت بر آن است که انسان تصویری مانند زمان و مکان و مفاهیمی مانند علیت را در نزد خود دارد و آن‌ها را از راه حس و تجربه به دست نمی‌آورد. از نظر کانت، انسان آن‌چه را از طریق حس به او می‌رسد در قالب این مفاهیم درک می‌کند.

کانت می‌گوید علم یا شناخت یا معرفت، صرفاً از طریق همکاری حس و عقل به دست می‌آید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): کانت معتقد است که انسان، خود مفهوم علیت را از پیش می‌داند، ولی رابطه طلوع خورشید و آمدن روز را به کمک حواس در این قالب علیت درک می‌کند.

گزینه‌های (۲) و (۳): کانت آگاهی به قالب‌های ذهنی که نزد ذهن حاضرند را جزء علم و معرفت به حساب نمی‌آورد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

(سؤال ۲۴۸ کنکور انسانی ۱۴۰۰ (قارچ از کشور))

کانت با کدام یک موافق است؟

- (۱) هیچ یک از شناخت‌های انسان ذاتی نیست.
- (۲) اصل علیت اصلی است که عقل آن را اثبات می‌کند.
- (۳) علیت طلوع خورشید نسبت به روشنی زمین، از پیش در دستگاه ادراکی موجود است.
- (۴) تصویری مانند زمان و مکان و علیت را، انسان از راه عقل به دست می‌آورد نه از راه حس و تجربه.

کنکور

کدام گزینه در مورد انسان‌شناسی فیلسوفان دوره جدید اروپا درست‌تر و دقیق‌تر است؟

- ۱) از نظر دکارت، بدن ماشینی پیچیده است که به طور خودکار فعالیت می‌کند؛ این بدن، حقیقت «من» انسان را نمی‌سازد و این روح است که حقیقت انسان را تشکیل می‌دهد و بدن از آن استفاده می‌کند.
- ۲) کانت با استدلال خود مبنی بر این که اختیار و اراده آزاد، بدون وجود وجدان اخلاقی معنا ندارند، اختیار را ویژگی نفس غیرمادی انسان می‌دانست، نه بدن که یک امر مادی است.
- ۳) ماتریالیست‌ها که انسان را فقط دارای یک بعد مادی می‌دانند، ذهن را صرفاً مغز و سلسله اعصاب انسان در نظر می‌گیرند و انسان را تنها یک حیوان پیچیده‌تر از سایر موجودات و نتیجه تکامل آن‌ها می‌دانند.
- ۴) از نظر داروینیست‌ها، انسان در طول حیات اجتماعی خود، مجبور شده است که اصول اخلاقی را ابداع کند و آن‌ها را رعایت کند، وگرنه فضیلت‌گرایی در روح و فطرت او وجود ندارد.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۹

پاسخ خیلی تشریحی ✓

از نظر داروینیست‌ها و ماتریالیست‌ها انسان دارای روح فضیلت‌گرا نیست و رعایت مسائل اخلاقی به هیچ‌وجه ارتباطی با روح و فطرت انسان ندارد؛ بلکه از آن‌جا که انسان وارد زندگی اجتماعی شده و درک کرده است که نفع او در گرو نفع دیگران است، اصول اخلاقی را ابداع کرد و به آن‌ها عمل می‌کند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱): از نظر دکارت بدن از روح استفاده نمی‌کند، بلکه برعکس یعنی روح از بدن استفاده می‌کند.

گزینه ۲): براساس استدلال کانت، برخورداری از وجدان اخلاقی، بدون وجود اراده و اختیار معنا ندارد؛ نه برعکس.

گزینه ۳): این که انسان از تکامل حیوانات به وجود آمده یک نظریه زیست‌شناسی است نه فلسفی و برخی از فیلسوفان داروینیست از آن استفاده‌های فلسفی کرده‌اند.

هرچند نظریه انسان‌شناسی بین ماتریالیست‌ها و داروینیست‌ها خیلی به هم نزدیکه ولی میانی و ریشه‌هاشون با هم فرق دارن و نباید اونا رو با هم اشتباه بگیری.

گول نخوری ✖

۸۹

براساس نظر افلاطون، کدام یک دربارهٔ نفس انسان درست است؟

- (۱) نفس، بخش غیرمادی عقل انسان است و حقیقتی برتر از ماده است که باعث جاودانگی انسان می‌شود.
- (۲) نفس حقیقتی نامرئی، جاوید و برتر از بدن است که انسان را از حیوانات متمایز می‌کند.
- (۳) نفس، همان غرایز حیوانی انسان است که باید از طریق مراقبت از نفس کنترل شوند.
- (۴) نفس فقط وسیله‌ای برای بقا و حفظ بدن است و ارزش ذاتی ندارد.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۹

پاسخ خیلی تشریحی ✓

از نظر افلاطون، نفس حقیقتی برتر، غیرمادی، نامرئی، عقلانی و غیرفانی است که انسان را از حیوان متمایز می‌کند. نفس، تنها موجودی است که دارای عقل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): از نظر افلاطون، نفس تنها موجودی است که به طور خاص دارای عقل است؛ نه برعکس.

گزینه (۳): افلاطون نفس را بخش عقلانی وجود انسان می‌داند، نه غریزه.

گزینه (۴): افلاطون می‌گوید نفس باارزش‌ترین دارایی انسان است و مهم‌ترین وظیفهٔ هر انسانی مراقبت از نفس است.

حقیقت برتر انسان از دیدگاه افلاطون چیست؟ و انسان چه وظیفه‌ای در برابر آن دارد؟ (سوال ۲۰. امتحان نهایی فردا ۱۴۰۳)

۹۰. اولین مقدمه استدلال کانت در اثبات نفس غیرمادی در انسان کدام است؟

- ۱) انسان دارای وجدان اخلاقی است.
- ۲) اخلاق انسانی، مشروط به داشتن اراده و اختیار است.
- ۳) انسان دارای اراده و اختیار است.
- ۴) اراده و اختیار مربوط به نفس غیرمادی است.

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۹

پاسخ خیلی تشریحی ✓

استدلال کانت در اثبات نفس غیرمادی به شکل زیر است:

- ۱) انسان دارای اخلاق و وجدان اخلاقی است.
 - ۲) اخلاق بدون اراده و اختیار معنا ندارد.
 - ۳) اراده و اختیار مربوط به نفس غیرمادی است، نه بدن مادی.
- پس: انسان دارای نفس غیرمادی و مجرد است.

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

